

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

ศศิกานต์ สุทธินันท์รัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

DEVELOPMENT OF TRAINING COURSE ON PROACTIVE
LESSON PLANS FOR STUDENT TEACHERS

SASIKAN SUTTINANTARAT

A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements for

Master of Education in Curriculum and Instruction

Academic Year 2023

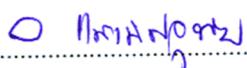
Copyright by Bansomdejchaopraya Rajabhat University

ชื่อเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก
สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู
ชื่อผู้วิจัย ศศิกานต์ สุทธินันท์
สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร.เพ็ญพร ทองคำสุก
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร ศรีหามี่

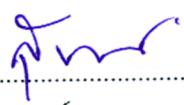
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เพ็ญพร ทองคำสุก)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร ศรีหามี่)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ บางเขียว)

..... กรรมการและเลขานุการ
(อาจารย์เพียงธิดา เสรีสุทธิกุลชัย)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการ เรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู
ชื่อผู้วิจัย	ศศิกานต์ สุทธินันท์รัตน์
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ดร.เพ็ญพร ทองคำสุก
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร ศรีหามิ
ปีการศึกษา	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู 2) เพื่อศึกษาความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของหลักสูตรฝึกอบรม 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 หมู่เรียนที่ 2 จำนวน 29 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย 1) หลักสูตรการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) แบบทดสอบวัดความรู้ 3) แบบประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบด้วยการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความเหมาะสมของหลักสูตร เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และความสอดคล้องของหลักสูตร เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มีความสอดคล้องในทุกประเด็น

2. ผลการศึกษาความสามารถในด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก หลังเข้ารับการอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู สูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และมีทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ในทุกประเด็น

3. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้
เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้
เชิงรุก

Title	Development of training course on proactive lesson plans for student teachers
Author	Sasikan Suttinantarat
Program	Curriculum and Instruction
Major Advisor	Dr.Phenporn Thongkamsuk
Co-advisor	Assistant Professor Dr.Supaporn Srihamee
Academic Year	2023

ABSTRACT

The research aims at developing a training course on proactive lesson plans for student teachers with the following objectives: 1) the development of training courses on proactive lesson plans for student teachers. 2) the potential measurement of the management plan for the training course on proactive lesson plans for student teachers. 3) the satisfaction assessment of trainees on proactive lesson plans for student teachers. For this study, the 29 second-year student teachers who have registered for the measurement and learning assessment subject on the 1st academic year, 2023, section 2, are used as a sample group. These participants come from specific sample group. The research equipment consists of 1) proactive lesson plans curriculum. 2) knowledge measurement. 3) the potential assessment of learning management plan and 4) the satisfaction assessment of training course. The research statistic are as following factors, such as percentage, average, standard deviation, and the comparison with t-test

The findings revealed as follows:

1. The curriculum appropriation about proactive lesson plans for student teachers reached the highest level. The curriculum accordance about proactive lesson plans for student teachers has been matched at all points.

2. After being trained in the curriculum for proactive lesson plans for student teachers, the knowledge of proactive lesson plans has increased, with a statistically significant value of .05 and a higher level of proactive lesson plans than 75% of all points.

3. The result of satisfaction toward training curriculum on the proactive lesson plans for student teacher found at the highest level.

Keywords : Development of Training Course, Lesson Plans, Proactive Lesson Plans

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความเมตตากรุณา และความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร ศรีหามิ และอาจารย์ ดร.เพ็ญพร ทองคำสุก ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่าน ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจสอบให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงจนเป็นวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์ และกราบขอบพระคุณ ดร.จิตติยา สิทธิโสภาสกุล ดร.วณิชชา สิทธิพล และ ดร.เอียรदनัย เสริมบุญไพศาล ที่เสียสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้วิจัย เจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการประสานงาน ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นที่คอยช่วยเหลือ ขอขอบใจนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่ตั้งใจร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี และขอกราบขอบพระคุณครอบครัว และเพื่อน ๆ ที่คอยให้กำลังใจในการทำวิจัยเสมอมา

ศศิกานต์ สุทธินันท์รัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การพัฒนาหลักสูตร.....	9
การฝึกอบรม.....	15
การประเมินหลักสูตร.....	20
การจัดทำแผนการเรียนรู้.....	24
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	39
ขั้นที่ 2 การสร้างหลักสูตร.....	40
ขั้นที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม.....	44
ขั้นที่ 4 การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม.....	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับ นักศึกษาวิชาชีพครู.....	47
ตอนที่ 2 ผลความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้เข้ารับ การฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษา วิชาชีพครู.....	54
ตอนที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผน การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู.....	55
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	59
สรุปผล.....	60
อภิปรายผล.....	61
ข้อเสนอแนะ.....	64
บรรณานุกรม.....	65
ภาคผนวก.....	73
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	74
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ.....	76
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	80
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	141
ภาคผนวก จ ผลการสอบวัดภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ CEFR.....	167
ภาคผนวก ฉ แบบตอบรับการตีพิมพ์การประชุมวิชาการระดับนานาชาติ.....	170
ภาคผนวก ช ผลการตรวจการคัดลอกผลงานทางวิชาการ.....	185
ประวัติผู้วิจัย.....	191

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2.1 พีระมิดการเรียนรู้ของ National Training Laboratory, Bethel, Maine.....	30

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แบบแผนการทดลอง.....	44
4.1 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตร เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู.....	48
4.2 ความสอดคล้องของหลักสูตร เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับ นักศึกษาวิชาชีพครู.....	52
4.3 แสดงการเปรียบเทียบความรู้ก่อนการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู.....	54
4.4 แสดงทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังเข้ารับการอบรมหลักสูตร ฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู.....	55
4.5 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำ แผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู.....	56

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกที่มีการผันผวนปรับเปลี่ยนที่รวดเร็วของยุคสมัยนี้ ในสภาพปัจจุบันเน้นไปที่ทิศทางของการศึกษา ทำให้หน้าที่ของครูในการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการพบเผชิญกับความแปรเปลี่ยนที่เกิดขึ้น ครูควรมีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่ดีและสามารถเสริมสร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเรียนได้ ซึ่งการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจจะทำให้การเรียนรู้เป็นสิ่งที่น่าสนุกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ครูยังควรสนับสนุนให้นักเรียนพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในศตวรรษที่ 21 การมีทักษะกระบวนการในการคิดขั้นสูง การทำงานร่วมกับผู้อื่น ผลลัพธ์ที่คาดหวัง คือ นักเรียนจะมีการพัฒนาทักษะและความรู้ตามสถานการณ์ที่มีการปรับเปลี่ยนไปในสมัยปัจจุบันและอนาคตได้มากยิ่งขึ้น การสร้างนวัตกรรมในการจัดการห้องเรียนคือสิ่งที่ควรให้ความสำคัญและต้องทำอย่างต่อเนื่องในระยะยาว (วันทนา สิงห์นา, 2560, น.3) ทั้งนี้เป็นไปตาม “บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ว่าให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมระบบการผลิตที่เตรียมครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานเหมาะสมกับวิชาชีพชั้นสูง เตรียมพร้อมโดยกำกับดูแลและประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นสถาบันที่มีความเข้มแข็งและช่วยเสริมสร้างบทบาทหน้าที่ของ “ครู” ให้พัฒนา และทำให้การศึกษาดีขึ้น”

เพราะฉะนั้นในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูนั้นจึงสำคัญและจำเป็นอย่างมากในการประกอบวิชาชีพครูในอนาคตจึงต้องมีแนวทางในการพัฒนาในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถ เพื่อจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นครูที่มีความเป็นมืออาชีพ ซึ่งหมายถึง เป็นครูที่มอบการศึกษาให้กับผู้เรียนสามารถทำหน้าที่ครูได้อย่างดีจนเกิดความสำเร็จในวิชาชีพและเกิดความก้าวหน้า และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคคลอื่นได้ และยังสามารถสร้างแรงบันดาลใจเกี่ยวกับการเพิ่มความรู้ให้กับผู้เรียน โดยไม่มุ่งจะให้ผู้เรียนเก่งเพียงด้านเดียว ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถที่ครอบคลุมหลายด้าน มุ่งพัฒนาด้านที่ผู้เรียนไม่ถนัด และวางแผนขั้นตอนการสอนในกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้าถึงกับตัวผู้เรียนเพราะสภาพแวดล้อม และบริบทของห้องเรียนนั้นมีความแตกต่างกัน (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2559, น.8)

ในปัจจุบันพบว่าครูส่วนใหญ่จะสอนโดยการอธิบายบรรยายตามหนังสือเรียน ให้ผู้เรียนจึงจดจำ และท่องในสิ่งที่ครูสอน ส่งผลให้ทำผู้เรียนจึงมีลักษณะของการศึกษาเป็นการท่องจำจึงไม่ใช่คุณลักษณะของผู้เรียนที่ยุคปัจจุบันต้องการ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2558, น.114) สิ่งนี้จะเป็น

การสร้างปัญหาแก่นักเรียน หากครูยังคงใช้การเตรียมการสอนตามปกติ ไม่มุ่งที่จะพัฒนาในการจัดการสอนเกิดทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีนโยบายการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้ครูเกิดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อจัดการเรียนรู้ ครูทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อเข้าใจหลักสูตรที่จะใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และศึกษาสถานการณ์ของนักเรียนและใช้ข้อมูลเพื่อออกแบบการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยเน้นไปที่การเสริมสร้างองค์ความรู้ที่สามารถแก้ปัญหาและตรงตามความต้องการของผู้เรียน (แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, น.109) ซึ่งนักศึกษาวิชาชีพครูที่ต้องไปเป็นครูผู้สอนในอนาคต จึงควรได้เรียนรู้หรือเพิ่มพูนทักษะวิธีการในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นวิธีการที่สามารถกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี และเหมาะสมกับความพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน

ด้านการพัฒนาความรู้ให้กับผู้สอนเพื่อนำไปจัดการชั้นเรียนนั้นมีหลากหลายแนวทาง ซึ่งทางสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กล่าวถึง “การพัฒนาครู มีหลายรูปแบบแต่การการฝึกอบรมโดยการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมประจำการและบุคลากรทางการศึกษา การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อ การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนด้วยกัน” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551, น.70) การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่สามารถส่งเสริมและพัฒนาความรู้ให้เพิ่มขึ้น และส่งผลให้ผู้เข้าร่วมการอบรมได้มีโอกาสที่จะทำงาน ปรึกษาหารือหาแนวทางในการหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน ส่งผลให้เกิดแนวทางในการแก้ปัญหาได้หลากหลายวิธีการมากขึ้น

การฝึกอบรมจึงทางเลือกอีกอย่างหนึ่งในการพัฒนาความรู้แก่นักศึกษาวิชาชีพครู เพื่อให้ได้ใช้ความรู้ ความสามารถ เพื่อจัดการชั้นเรียนให้เหมาะสมกับบริบทสภาพของห้องเรียน การฝึกอบรมมีความสำคัญเพราะกรรมวิธีที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีพ “การฝึกอบรมจำเป็นต้องจัดทำหลักสูตรขึ้นมา เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ที่ลึกซึ้งเพิ่มเติมมากขึ้น ส่งผลให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ดีและก่อให้เกิดความก้าวหน้าในอาชีพ” (เทิดศักดิ์ โพธิ์สาขา, 2557, น.20) เมื่อเผชิญกับโลกที่ผันผวนปรับเปลี่ยนตลอดเวลาในศตวรรษที่ 21 ทำให้หน้าที่ของครูในการจัดการเรียนรู้ก็ต้องเปลี่ยนไปเช่นกัน มีหลายวิธีในการพัฒนาทักษะของครู โดยเฉพาะทักษะการสอนโดยการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน เพราะแผนการจัดการเรียนรู้สามารถสาธิตการใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ได้ สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนรู้มีการวัดและประเมินความเหมาะสมกับเนื้อหาและนักเรียน อีกทั้งยังบ่งบอกถึงจุดประสงค์ในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนจำเป็นต้องทันกับยุคสมัย Active Learning นั้น เป็นแนวทางสำคัญ ที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะต่าง ๆ เป็นกระบวนการสอนและการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นอันดับแรกและเน้นการฝึกฝน โดยเฉพาะการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันจะนำไปสู่การพัฒนาการคิดขั้นสูงของนักเรียน เรียนรู้อย่างมีความหมาย ความสามารถในการบูรณาการ เชื่อมโยง และประยุกต์ใช้ความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุदारัตน์ เกียรติเจริญพันธ์, 2559, น.37) ซึ่งถ้าผู้สอนเลือกใช้แนวทางการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก โดยมีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ร่วมกับการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกจึงถือเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน (พลอยไพธิน นิลกรรณ, 2562, น.1) และยังสามารถสร้างหรือพัฒนารูปแบบในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และยังช่วยเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นได้อีกด้วย และในการจัดการเรียนรู้เพราะจะช่วยให้ผู้สอนทราบว่าควรจัดการสอนตามกระบวนการที่วางแผนไว้ให้ผู้เรียนได้รับความรู้ได้มากที่สุด

ดังนั้น การสร้างพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมขึ้น สามารถทำให้บุคคลที่ได้เข้าร่วมการอบรมนั้น ได้มีความรู้และประสบการณ์เมื่อเข้ารับการอบรม เกิดความชำนาญและสามารถสอนผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมในแต่ละหลักสูตรขึ้นมานั้นเป็นการพัฒนาส่งเสริมความรู้ในเรื่องเหล่านั้นให้กับผู้เข้าร่วมที่ยังมีความรู้ไม่เพียงพอหรือยังขาดความเข้าใจที่ชัดเจน (ทัศนีย์ นิลประดิษฐ์, 2557, น.2) “การสร้างปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ใหม่ที่ครูใช้ในการสอน หลักสูตรฝึกอบรมที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุกสามารถร่วมกันสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้รับการสนับสนุนให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้อันผ่านกระบวนการกลุ่ม ระดมความคิดและสร้างสรรค์องค์ความรู้หรือแนวคิดใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม (Harasim, 2012, p.90) และนำไปช่วยให้ได้ฝึกฝนทักษะ เกิดการเรียนรู้ เกิดกระบวนการในการคิดขั้นสูงและให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะพบว่า การพัฒนาความสามารถเกี่ยวกับเพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนั้น มีความจำเป็นและสำคัญอย่างมาก ผู้สอนจะต้องเขียนแผนในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับพื้นฐานผู้เรียน และหน่วยการเรียนรู้ตามรายวิชา จะส่งผลให้ผู้เรียนมีการเรียนที่ดีได้ การพัฒนาหลักสูตรเพื่อฝึกอบรมจึงเป็นแนวทางหนึ่งเพื่อเพิ่มเติมเสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับนักศึกษาวิชาชีพครู ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญ ที่จะพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูที่จะต้องไปเป็นครูในอนาคต จึงพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการสอนให้เหมาะสม และส่งผลให้ผู้เรียนนั้นมีความรู้และทักษะ เพื่อสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเพื่อพัฒนาการจัดการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรู
2. เพื่อวัดศึกษาความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรู
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรู

สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษาวิชาชีพรูหลังเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรู มีความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพรู ในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 17 หมู่เรียน จำนวน 469 คน สังกัดคณะครุศาสตร์และคณะร่วมผลิตได้แก่คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพรูชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 หมู่เรียนที่ 2 จำนวน 29 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม โดยนักศึกษามีความสามารถเก่ง ปานกลาง และอ่อน คละกัน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวอิสระ คือ หลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก

ตัวแปรตาม คือ

1. ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. ความพึงใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร โดยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม นำมาสังเคราะห์เพื่อให้ได้หลักสูตรฝึกอบรม โดยมีเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรมให้กับนักศึกษาวิชาชีพครู สรุปได้ ดังนี้

3.1 ภาคทฤษฎี ใช้ระยะเวลา 6 ชั่วโมง ประกอบด้วย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้ จำนวน 2 ชั่วโมง

- 1) ความหมาย ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้
- 2) องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้
- 3) ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
- 4) ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 2 ชั่วโมง

- 1) ความหมาย แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 2) ขั้นตอน กระบวนการเรียนรู้แบบเชิงรุก
- 3) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 4) บทบาทของผู้สอน และบทบาทของผู้เรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 2 ชั่วโมง

3.2 ภาคปฏิบัติ จำนวน 6 ชั่วโมง ประกอบด้วย

- 3.2.1 การปฏิบัติการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.2.2 นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2566 ถึงเดือนมกราคม 2567 โดยแบ่งเป็นระยะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 4.1 นำเสนองานวิจัยในเดือนพฤษภาคม 2566
- 4.2 ปรับปรุงและพัฒนางานวิจัยในเดือนมิถุนายน 2566
- 4.3 นำเครื่องมือไปทดลองใช้และหาคุณภาพของเครื่องมือในเดือนกรกฎาคม 2566
- 4.4 นำเครื่องมือที่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงไปทดลองใช้จริงในเดือนกันยายน 2566
- 4.5 วิเคราะห์ผลการทดลอง สรุปผลการวิจัย และจัดทำบทความการวิจัยที่จะตีพิมพ์ในเดือนกุมภาพันธ์ 2567

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ วิธีการจัดรูปแบบการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ บทบาทของครูและบทบาทของผู้เรียน

1.2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบของแผนการเรียนรู้ ขั้นตอนในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และลักษณะของแผนการจัดการการเรียนรู้ที่ดี

1.3 การวัดและประเมินการเรียนรู้ ได้แก่ เครื่องมือการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ และเลือกเครื่องมือมาวัดผลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน

2. ความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นดังนี้

2.1 ความรู้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง นักศึกษาวิชาชีพครูมีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีครบทุกองค์ประกอบ อีกทั้งต้องยังสามารถเข้าใจองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การเรียนรู้ผ่านการคิดระดับสูง การเรียนรู้จากการลงมือทำ การเรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน หรือการมีส่วนร่วม และการเรียนรู้จากการสำรวจและค้นหา รวมทั้งเข้าใจในกรเองของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกิจกรรม

2.2 ทักษะการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง ผู้เข้ารับการศึกษาสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน และยังสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมกับเป้าหมายการเรียนรู้ สามารถเลือกใช้วิธีการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ และเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้เหมาะสม

3. ความพึงใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง ผู้เข้ารับการศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ในด้านเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม ด้านการฝึกอบรม ด้านวิทยากร และด้านการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ได้จริง

นักศึกษาวิชาชีพครู หมายถึง นักศึกษาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 สังกัดคณะครุศาสตร์และคณะร่วมผลิต ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

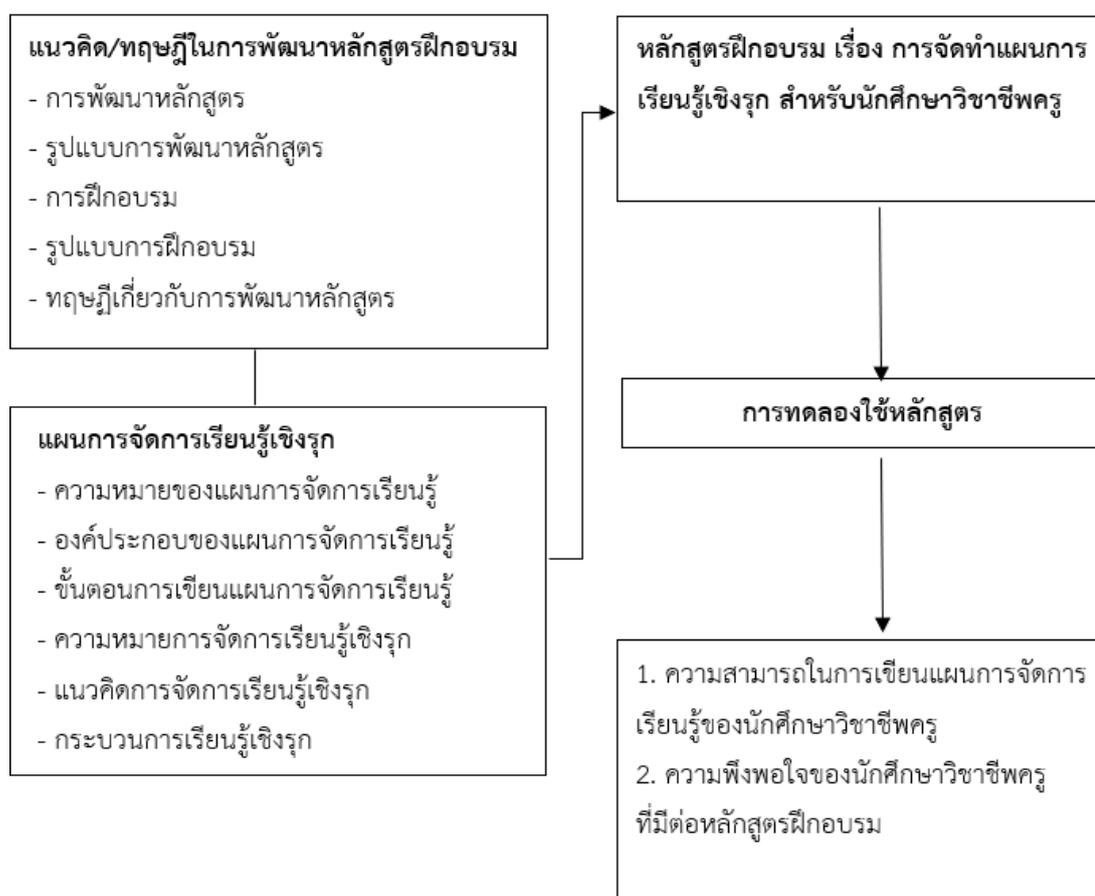
1. นักศึกษาวิชาชีพรู้ได้รับทั้งความรู้ และความเข้าใจถึงกระบวนการในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก และสามารถนำไปประยุกต์ใช้จริงในการประกอบอาชีพ การทำงานได้ในอนาคต

2. นักศึกษาวิชาชีพรู้ สามารถนำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุกไปเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ได้

3. สถาบันการศึกษาได้แนวทางในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรู้นำไปใช้เป็นแนวทางเพื่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องอื่นได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทั้งแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูล เกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นนำมาใช้เป็นกระบวนการในการดำเนินการจัดทำหลักสูตร โดยมีสาระสำคัญตามรายละเอียด ดังนี้

การพัฒนาหลักสูตร

1. ความหมายของหลักสูตร
2. ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร
3. ความสำคัญของหลักสูตร
4. องค์ประกอบของหลักสูตร

การฝึกอบรม

1. ความหมายของการฝึกอบรม
2. ความสำคัญของการฝึกอบรม
3. รูปแบบการฝึกอบรม
4. เทคนิคการฝึกอบรม

การประเมินหลักสูตร

1. ความหมายของการประเมินหลักสูตร
2. จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร
3. ประเภทการประเมินหลักสูตร
4. กระบวนการประเมินหลักสูตร

การจัดทำแผนการเรียนรู้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้
2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้
3. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้
4. ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
5. ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. แนวคิดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. กระบวนการเรียนรู้แบบเชิงรุก
4. บทบาทของครูผู้สอน
5. บทบาทของผู้เรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ
2. งานวิจัยต่างประเทศ

การพัฒนาหลักสูตร

ในการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการ เพื่อใช้วางแผนในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนให้ไปตามเป้าหมาย และเป็นการวางแผนการประเมินผลให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน ว่าได้บรรลุตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์จริงหรือไม่

1. ความหมายของหลักสูตร

จากการศึกษาความหมายของหลักสูตรผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายของหลักสูตรไว้ ดังนี้ ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ (2556, น.53) กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง การดำเนินกิจกรรมสันทนากการที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อตอบสนองผู้เรียน ได้แก่ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่นำไปปฏิบัติ เนื้อหาสาระและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ และวิธีการวัดผลการเรียนรู้

พัชรีภรณ์ บางเขียว (2557, น.13) กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง กระบวนการในการเรียนรู้ ประกอบไปด้วยทั้งในด้านเนื้อหาและการลงมือปฏิบัติ ซึ่งรวมถึงขั้นตอนการกิจกรรมสันทนากการ เพื่อฝึกประสบการณ์ให้ผู้เข้าร่วมเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2559, น.2) กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า มีความหมายสองนัยโดยในวงแคบ คือ สาระเนื้อหาที่ใช้ และประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่หลากหลายที่มอบแก่ผู้เรียน โดยอาจจะเป็นประสบการณ์โดยตรง หรือประสบการณ์โดยอ้อม

เกียรติภูมิ มะแสงสม (2561, น.59) กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง การประมวลกิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างขึ้น เพื่อประสบการณ์ในการเรียนรู้ต่าง ๆ แก่ผู้เรียน โดยมีเนื้อหาที่จัดเรียงอย่างเป็นขั้นตอนที่เหมาะสม เพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้มีพฤติกรรมที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการจัดกิจกรรม ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดให้กับผู้เรียน ซึ่งประกอบไปด้วย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่นำไปปฏิบัติ เนื้อหาสาระที่เฉพาะเจาะจง และจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละเรื่อง ประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรม และวิธีวัดผลจากการเรียน โดยมีเนื้อหาที่จัดเรียงอย่างเป็นขั้นตอนที่เหมาะสม เพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านความรู้ และด้านพฤติกรรมให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

2. ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

จากการศึกษาความหมายของการพัฒนาหลักสูตร โดยผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ ดังนี้

ทาบ (Taba, 1962, p.10) กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง เอกสารที่ได้จัดทำขึ้น โดยระบุเป้าหมาย จุดประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร รวมถึงการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้หลักสูตรที่ได้มีการจัดขึ้นมีประโยชน์และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และสามารถแก้ไขพัฒนาหลักสูตรเรื่องในเรื่งเดิมนั้นให้มีได้ผลลัพธ์ที่สูงขึ้น เพื่อให้ไปสู่การบรรลุจุดมุ่งหมายใหม่ที่ต้องการ

โบแชมพ์ (Beauchamp, 1981) กล่าวถึงความหมายของหลักสูตร คือ หลักสูตรคือศาสตร์ประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นการศึกษากระบวนการไปในการพัฒนาหลักสูตรและวิธีใช้นอกจากนี้หลักสูตรยังมีขอบเขตข้อกำหนดเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียบเรียงกระทำขึ้นอย่างกระบวนการ

โอลิวา (Oliva, 1992, p. 8-9) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า เป็นแผนงาน หรือเป็นโครงการที่จัดการประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดแก่ผู้เรียน โดยแผนงานที่มีการบวนการต่าง ๆ จะกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร มีขอบเขตกว้างขวาง หลากหลาย เพื่อเป็นแนวทาง กระบวนการในการดำเนินกิจกรรมที่ต้องการ โดยหลักสูตรอาจเป็นหน่วย รายวิชา หรือเรื่องย่อย โดยที่แผนงานหรือโครงการทางการศึกษาที่จัดกระทำขึ้น อาจจัดกิจกรรมได้ทั้งภายในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน แต่ต้องคำนึงถึงมาตรฐานการบริหารจัดการสถาบันการศึกษา

พัชรินทร์ บางเขียว (2557, น.15) กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยมีกระบวนการขั้นตอนเพื่อจัดระเบียบการจัดกิจกรรมทุกประเภท เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้อย่างตรงจุด และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

อนก ตรีภูมิ (2558, น.36) กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า เป็นขั้นตอนกระบวนการปรับปรุงหลักสูตร หรือการสร้างหลักสูตรใหม่ โดยมีการวางแผน เพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตรที่สร้างให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

แสง โชติบุญ (2559, น.29) กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า เป็นขั้นตอนเพื่อตัดสินใจเพื่อทำการ เลือกของส่วนประกอบที่เหมาะสมต่าง ๆ นำมาประกอบกันจนเป็นระบบที่สามารถนำไปใช้กับผู้เรียนได้ ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความจำเป็น

เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร การร่างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตรที่มีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่มีความสอดคล้องร้อยเรียงกัน

ภิญญา พรหมสีนอง (2560, น.11) กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตร ไว้ว่า แบ่งออกเป็น 2 แบบ ซึ่งในความหมายแบบแรกนั้นมีความหมายถึงการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรที่มีนั้นให้ดียิ่งขึ้นอีก และอีกความหมายหนึ่งคือการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ที่ไม่เหมือนเดิม

สุกัญญา สมุทรเขตร์ (2560, น.9) กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง ในการพัฒนาหลักสูตรนั้นเป็นการทำเพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมายให้เกิดคุณลักษณะที่ดีขึ้น โดยการกำหนดจุดหมายปลายทาง เนื้อหาในการเรียน กิจกรรม การวัดผลการเรียนรู้ และพฤติกรรมอื่นให้เป็นไปตามจุดหมายปลายทางที่กำหนด

สรุปความหมายการพัฒนาหลักสูตรได้ว่า หมายถึง เป็นการจัดทำหลักสูตรที่มีการวางแผนงานกระบวนการและขั้นตอน เพื่อนำไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่ดี โดยใช้กิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร และนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์ของหลักสูตรได้ตรงตามความประสงค์ที่ควรจะเป็น รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3. ความสำคัญของหลักสูตร

จากการศึกษาความสำคัญของหลักสูตรนั้น ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมความสำคัญของหลักสูตรไว้ ดังนี้

ศุภรดา ปัญญาทอง (2557, น.13) กล่าวถึงความหมายของความสำคัญของหลักสูตร ไว้ว่า หลักสูตรนั้นคือโครงร่างในการจัดกิจกรรมและช่วยกำหนดแนวทางในการปฏิบัติให้สอดคล้องกันทุกฝ่าย อย่างเป็นระบบ และหลักสูตรยังบอกถึงสังคมในอนาคตได้

ประเสริฐ เกิดรพ (2558, น.15) กล่าวถึงความหมายของความสำคัญของหลักสูตร ไว้ว่า หลักสูตรที่ถูกสร้างขึ้นมีความสำคัญ เพราะผู้สอนต้องนำหลักสูตรมาใช้ ให้เกิดเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียนอย่างมีแบบแผน มีทิศทาง ส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีคุณค่า ทั้งได้พัฒนาการในด้านสติปัญญา ทักษะ เจตคติ และประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ส่งผลให้เติบโตไปอย่างมีอนาคตที่ดีในวันข้างหน้า

รุ่งทิพย์ สารนอก (2558, น.14) กล่าวถึงความหมายของความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่ามีความสำคัญในเรื่องของการศึกษาของชาติ โดยเป็นมาตรฐานหรือพื้นที่ที่ถูกกำหนดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วประเทศ และยังเป็นตัวชี้วัดเกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้า ความมั่นคง ในการจัดการศึกษาในมาตรฐานเดียวกันของประเทศ และเป็นแนวทางในการนำไปใช้จัดการห้องเรียนของครู

กรรณา วิทยารัตน์ (2559, น.18) กล่าวถึงความหมายของความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญเสมือนแม่พิมพ์ต้นแบบในการผลิตให้ผู้เรียนมีคุณภาพได้ตามมาตรฐานเป็นเครื่องบ่งชี้ทิศทางที่จัดการเรียนรู้ให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องยึดถือ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่หลักสูตรกำหนดไว้

ถนอม จิตไว (2559, น.19) กล่าวถึงความหมายของความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง ข้อกำหนดทิศทางที่เกี่ยวกับกับการจัดกิจกรรมเรียนรู้ รวมถึงการประเมินผลของหลักสูตรที่สร้างขึ้นโดยมีการติดตามผลจาก ผู้สอน ผู้เรียน ว่าเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ที่เป็นไปตามที่มุ่งหวัง

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า ความสำคัญของหลักสูตร นั้นมีความสำคัญทางด้านจัดการศึกษาของชาติ เป็นมาตรฐานการศึกษาของประเทศ เป็นแนวทาง เครื่องชี้วัดความเจริญก้าวหน้าเป็นต้นแบบในการผลิตหลักสูตรที่ส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นไปตามบรรทัดฐาน เป็นเครื่องบ่งชี้ทิศทางในการจัดการศึกษา รวมถึงการประเมินผลของหลักสูตร ติดตาม ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนได้ตามที่หวัง

4. องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตร หมายถึง ส่วนประกอบต่าง ๆ ที่จะต้องใส่เข้าไปในตัวของหลักสูตร คือ หลักการและเหตุผล เป้าหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร การจัดกิจกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้ภายในหลักสูตร อุปกรณ์หรือสื่อที่ใช้ ระยะเวลา ประเมินติดตามผล และอื่น ๆ ซึ่งแต่ละหลักสูตร ก็มีรายละเอียดขององค์ประกอบแตกต่างกัน จากหลักการและเหตุผลในการสร้างหลักสูตร ตามแนวคิดของไทเลอร์ (Tyler Rationale)

4.1 หลักการในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

4.1.1 ความสำคัญในการตั้งเป้าหมายภายในหลักสูตรที่ถูกสร้างขึ้นนั้น มีเป็นส่วนที่เป็นหัวใจหลักของหลักสูตร เพราะเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางกระบวนการของหลักสูตรว่าจะพัฒนาผู้เรียนให้มีการปรับเปลี่ยนไปอย่างไร ซึ่งการตั้งเป้าหมาย หรือการกำหนดจุดมุ่งหมาย ในส่วนใหญ่มักจะทำหลังจากที่ได้ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อปรับปรุงแก้ไขในส่วนต่าง ๆ พัฒนาให้เป็นไปตามความคาดหวังของสังคม และตัวผู้เรียน เมื่อกำหนดทิศทางของหลักสูตรโดยเขียนเป็นจุดมุ่งหมายมาแล้ว ดังนั้น การตั้งเป้าหมายของหลักสูตรจะเป็นสิ่งที่ชี้แนะในทิศทางของหลักสูตร ไปจนถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

4.1.2 การจัดประเภทจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

การจัดประเภทของจุดมุ่งหมายหลักสูตรตามลักษณะการจัดประเภทที่เสนอไว้โดย บลูม (Bloom, 1956) แครทวอล (Krathwohl, 1964) และแฮร์โรว์ (Harrow, 1972) ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ ทางด้านสติปัญญา ด้านจิตใจ รวมถึงด้านทักษะ

4.1.3 หลักในการร่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เดวิด แพรท (David, Pratt, 1980) ได้ให้หลักในการระบุเป้าหมายของหลักสูตรไว้ 6 ประการ คือ

1. บอกถึงความต้องการอย่างชัดเจน โดยไม่กล่าวคำที่มีลักษณะที่เป็นเพียงความหวัง เช่น “หวังว่า” หรือ “อาจจะ” ต้องเป็นคำชี้ชัดว่าต้องการอะไร
2. บอกถึงการปรับเปลี่ยนที่สำคัญที่จะทำให้มีทักษะใหม่ ความรู้ใหม่ ความเข้าใจใหม่ การหยั่งรู้ หยั่งเห็นใหม่หรือเจตคติใหม่ ดังนั้นในการร่างจุดมุ่งหมายจะต้องบอกให้ชัดว่าจะเกิดอะไรขึ้น ไม่ใช่เป็นเรื่องลอย ๆ หาความหมายอะไรไม่ได้
3. กระทัดรัดไม่เยิ่นเย้อ ร่างจุดมุ่งหมายที่เขียนไว้อย่างคลุมเครือไม่กระทัดรัดทำให้ยากที่จะเข้าใจว่าผู้เขียนต้องการอะไรกันแน่
4. ความถูกต้องที่แท้จริงแน่ จุดมุ่งหมายบางอย่างถึงแม้ว่าจะกระทัดรัดแต่ขาดความแน่นอน ผู้ปฏิบัติไม่เข้าใจและไม่สามารถปฏิบัติได้ ตัวอย่าง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกได้ว่าจะระหว่างทางเลือกหลาย ๆ ทางนั้น สมควรเลือกทางใด จุดมุ่งหมายเช่นนี้มีลักษณะกว้างมาก และไม่ได้มีหลักประกันว่าสิ่งที่เลือกนั้นจะดีหรือไม่ดีในทางที่ถูกที่ควรน่าจะบอกตรง ๆ ว่าต้องการอะไรให้เกิดกับผู้เรียน เช่น ให้เข้าใจในเรื่องของของประชาธิปไตย และสามารถนำเอาหลักประชาธิปไตยไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ในชีวิตจริง เป็นต้น
5. ความสมบูรณ์แบบในตัว โดยในจุดมุ่งหมายจะกล่าวถึงผลที่ต้องการในทุกสิ่งอย่าง ซึ่งจะ ทำให้ไม่จำเป็นต้องไปกล่าวซ้ำอีกในจุดประสงค์ ในการร่างจุดมุ่งหมายอาจต้องแก้ไขหลายครั้งจนแน่ใจว่าสิ่งที่ต้องการมีอยู่ครบถ้วน
6. เป็นที่ยอมรับของทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง จุดมุ่งหมายที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน โดยได้หมายความว่า จะเกี่ยวข้องกับผู้เรียนแต่ฝ่ายเดียวเท่านั้นครู อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และประชาชนในสังคมย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย บุคคลเหล่านี้จะต้องเห็นดี เห็นงามและยอมรับความมุ่งหวังที่กำหนดด้วย ผู้ที่ทำการพัฒนาหลักสูตรนี้ต้องคำนึงและ ระมัดระวัง เรื่องการยอมรับนี้ให้มาก

4.2 การจัดกิจกรรมในหลักสูตร

สจิด อูทรานันท์ (2560, น.10) ได้ให้ข้อเสนอแนะที่มีความเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเรียนรู้อย่างนี้

1. กิจกรรมเตรียมความพร้อมนั้น เป็นกิจกรรมที่จะเป็นตัวที่กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจเรียนรู้อยู่ในสิ่งที่จะนำมาสอน ถึงแม้ว่ากิจกรรมในการเตรียมความพร้อมจะมีความสำคัญก็ตาม ผู้สอนก็ไม่ควรใช้เวลาเกินไป เพราะถ้าหาได้ใช้เวลาในส่วนนี้มากเกินไปแล้วก็จะสำหรับการเรียนการสอนในเนื้อหาใหม่จะน้อยลงไป นอกจากนี้อาจจะสร้างความเบื่อหน่ายให้แก่ผู้เรียนก็ได้ โดยเหตุนี้กิจกรรมการเตรียมความพร้อมจึงควรใช้เวลาให้น้อยที่สุด

2. กิจกรรมในสร้างการเรียนรู้ ถือว่าเป็นประเด็นหลักที่มีความสำคัญยิ่งเป็นส่วนในการให้สติปัญญา หรือฝึกให้เกิดทักษะ เจตคติ ที่ได้กำหนดไว้ในเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนทั้งชั้นหรือเป็นกลุ่มใหญ่ได้เรียนพร้อม 1 กัน และเป็นกิจกรรมที่ใช้เวลามากกว่ากิจกรรมชนิดอื่น ๆ ในการสร้างกิจกรรมเพื่อสร้างการเรียนรู้ในส่วนนี้เป็นส่วนที่ผู้สอนนั้นต้องมีความเข้าใจโดยมีความสามารถในการเลือกใช้เทคนิค วิธีการต่าง ๆ รู้จักเลือกใช้สื่อการเรียนรู้รูปแบบอื่น และเลือกใช้แหล่งข้อมูลวิทยาการต่าง ๆ

3. กิจกรรมสร้างเสริมทักษะกิจกรรมสร้างเสริมทักษะในกระบวนการในการเรียนรู้กับผู้เรียนได้ทำการซักซ้อม เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่ร่ำเรียนมานั้นให้ดียิ่งขึ้น กิจกรรมการสร้างเสริมทักษะอาจจะทำได้โดยการให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การทำแบบฝึกหัดหรือทำงานต่าง ๆ ตามที่ได้ถูกกำหนดให้โดยกิจกรรมสร้างเสริมทักษะแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท นั่นก็คือกิจกรรมที่ทำร่วมกันกับเพื่อน ๆ และกิจกรรมที่ทำเป็นรายเดี่ยว

4. กิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้ในหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมที่จะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปด้วยความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นนั่นคือการก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้เรียนโดยทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างแท้จริง มีความทรงจำที่นานยิ่งขึ้น หรือทำให้การเรียนรู้ ในครั้งต่อไปเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กิจกรรมสนับสนุนดังกล่าวมานี้ได้แก่ การสรุป และการมอบหมายการบ้าน

สรุปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีผลลัพธ์ที่ดีนั้น ควรคำนึงถึงพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ทั้งในเรื่อง ความชัดเจน ความแปลกใหม่ที่หลากหลาย การมุ่งไปที่ภารกิจการเรียนรู้โดยตรง เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินกิจกรรม อีกทั้งการจัดกิจกรรมในกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญคือ การเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน กิจกรรมสร้างการเรียนรู้ กิจกรรมเสริมสร้างทักษะในด้านต่าง ๆ และกิจกรรมสนับสนุนการเรียนรู้

4.3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

บุญชม ศรีสะอาด (2560, น.35) ได้เสนอจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ว่าจะประกอบไปด้วย

1. เพื่อใช้ในการจัดตำแหน่งความรู้ความสามารถเด่น หรือเปรียบเทียบกับเกณฑ์
2. เพื่อใช้ในการวินิจฉัยผู้เรียน สาเหตุ พื้นฐานสำคัญ เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไข
3. เพื่อใช้เปรียบเทียบกับก่อนเรียนกับหลังเรียน เพื่อดูความก้าวหน้า
4. เพื่อใช้เพื่อพยากรณ์หรือคาดคะเนในด้านการแนะนำการเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทาง

ในการตัดสินใจเรียนในขั้นต่อไป

การฝึกอบรม

การฝึกอบรมนั้น เป็นกระบวนการการอบรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ในรูปแบบที่สามารถเพิ่มพูนหรือพัฒนาสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการปรับปรุงพฤติกรรม ทำให้เกิดการแสดงออกที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1. ความหมายของการฝึกอบรม

จากการศึกษาความหมายของการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายไว้ ดังนี้ กู๊ด (Good, 1973, p.33) ให้ความหมายของการฝึกอบรมว่า เป็นขั้นตอนการดำเนินการในการให้ความรู้และฝึกทักษะแก่ผู้คนภายใต้เงื่อนไขบางประการ แต่ยังไม่เป็นระบบเหมือนกับการศึกษาในสถาบันทั่วไป

ฮอฟเฟอ จอร์จ และวาลาซิซ (Hoffer, George, and Valacich, 1999) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึงการเพิ่มพูนทักษะให้กับบุคลากรให้เกิดความรู้อย่างหลากหลายในเรื่องต่าง ๆ ที่ตนเองมีความสัมพันธ์ในองค์การและให้มีความสามารถที่จะใช้อุปกรณ์ที่ต้องนำไปใช้ลงมือกระทำจริงในหน้าที่จนเกิดความชำนาญ

วชิราภรณ์ โชติมงคล (2558, น.11) กล่าวถึงความหมายของการฝึกอบรมไว้ว่า คือ ขั้นตอนการดำเนินการ เพื่อให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ทั้งในด้านสมอง ทักษะทางร่างกาย จิตใจ มุ่งหมายจะให้ผู้เรียนได้รับการศึกษา โดยนำไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและการมีชีวิตอยู่ในสังคม ซึ่งในการพัฒนาบุคคลนั้นมีทักษะ ความสามารถครอบคลุมทั้งการฝึกอบรม การให้การศึกษา การสั่งสอน ที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีระบบ หากการพัฒนาบุคคลในเรื่องใดก็ตามนั้น เป็นเรื่องเฉพาะทางมากขึ้นมากขึ้นเท่าใดก็มีแนวโน้มที่จะเป็นการฝึกอบรมมากขึ้นเท่านั้น

ณิชากรณ์ นิธิวุฒิกาศย์ (2559, น.26) กล่าวถึงความหมายของการฝึกอบรมไว้ว่าเป็น ขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ โดยจะช่วยเพิ่มพูนในด้านความรู้ (Knowledge) ด้านความเข้าใจ (Understanding) ทักษะหรือความชำนาญ (Skill) และเจตคติ (Attitude) อันเหมาะสมในการปฏิบัติงาน และดำเนินการได้สำเร็จตามเป้าหมายของสถาบันที่ได้จัดหลักสูตรการฝึกอบรม

พิชญาภา ฝาวั่ง (2561, น.173) กล่าวถึงความหมายของการฝึกอบรมไว้ว่าเป็น กระบวนการถ่ายทอดเรื่องราวความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน โดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ เพื่อเพิ่มพูนทักษะ หรือความชำนาญ ความคล่องแคล่วในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติความคิด ซึ่งในการฝึกอบรมนั้นจึงมีความสำคัญในช่วยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทรัพยากรมนุษย์และช่วยปรับระดับเปลี่ยนความสามารถในองค์กรให้มีคุณภาพมากขึ้น

นรินธร วงสีสา (2561, น.21) กล่าวถึงความหมายของการฝึกอบรมไว้ว่า เป็นขั้นตอนในการดำเนินการจัดกิจกรรมที่มีแบบแผนโดยมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมเพื่อพัฒนาบุคคลให้เกิดทั้งมีความรู้ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญ โดยเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อหน่วยงาน

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การฝึกอบรม หมายถึง ขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้ โดยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำหน้าที่การทำงาน โดยมุ่งเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ รวมถึงความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเรื่องเฉพาะทางมากขึ้นมากขึ้นเท่าใดก็มีแนวโน้มที่จะเป็นการฝึกอบรมมากขึ้น และทำให้ประสบผลสำเร็จในหน้าที่การทำงาน รวมทั้งองค์กรบรรลุถึงความต้องการที่ได้คาดหวัง

2. ความสำคัญของการฝึกอบรม

จากการศึกษาความสำคัญของการฝึกอบรมนั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ ดังนี้

เสาร์รัตน์ แก้วใจเย็น (2557, น.20) กล่าวถึงความสำคัญเกี่ยวกับการฝึกอบรมไว้ว่า เป็นวิธีที่ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาทักษะด้านสติปัญญา ความชำนาญของบุคคลได้ และส่งเสริมให้บุคลากรมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมปรับเปลี่ยนไปในทางทิศทางที่ดีขึ้น โดยเป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ให้กับบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เทิดศักดิ์ โปธิสาข (2557, น.20) กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกอบรมไว้ว่า เป็นขั้นตอนและกรรมวิธีที่ส่งเสริมการสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิตการฝึกอบรมจำเป็นต้องจัดทำหลักสูตรขึ้นมาโดยสามารถก่อให้เกิดประสบการณ์ วิทยาการสมัยใหม่ที่มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว บุคคลต้องปรับปรุงพัฒนาตนเองให้มีสมรรถภาพการทำงานสูงให้ทันต่อการปรับเปลี่ยนต่อเรื่องใด ๆ ต้องอบรมหาความรู้ในเรื่องนั้นเฉพาะ การอบรมเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาบุคคลชุมชน สังคม และประเทศชาติ

พัชรินทร์ บางเขียว (2557, น.32) กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกอบรมไว้ว่า เป็นวิธีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในองค์กร หรือสถานประกอบการ และพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน ส่งผลถึงผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ สามารถเพิ่มทักษะฝีมือ ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน และสามารถพัฒนาองค์กร หรือสถาบันได้มากขึ้น

นรินธร วงสีสา (2561, น.22) กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกอบรมไว้ว่า ต้องมีการวางแผน กำหนดโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม มีองค์ประกอบเนื้อหาอะไรบ้าง ระยะเวลาที่เหมาะสมกับเนื้อหาของหลักสูตร เทคนิคที่ใช้เพื่อฝึกอบรม เพื่อตอบโจทย์ความต้องการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เกิดทักษะ ความรู้ และนำทักษะความสามารถที่ได้รับไปใช้ได้จริง

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของการฝึกอบรม หมายถึง วิธีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในองค์กร หรือสถานประกอบการ และพัฒนาทักษะการปฏิบัติงาน ทำให้บุคคลมีความรู้ การพัฒนาทักษะฝีมือ ทำให้มีความเจริญก้าวหน้าเพื่อสนองความมุ่งหมายว่าต้องการให้ผู้เข้ารับการอบรมมีการแลกเปลี่ยนพฤติกรรมเกิดความรู้

3. รูปแบบการฝึกอบรม

จากการศึกษารูปแบบการฝึกอบรมนั้น ได้มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการฝึกไว้อย่างมากมาย โดยผู้วิจัยได้รวบรวมรูปแบบการฝึกอบรมไว้ ดังนี้

คาสซิโอ (Cascio, 1986, p.212-246 อ้างถึงใน วิทยุตา พรหมสีนอง, 2560, น.16) กล่าวว่า กระบวนการรูปแบบการฝึกอบรมพัฒนาทั่วไปจะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นประเมินความต้องการ ความจำเป็น
2. ขั้นการฝึกอบรมและพัฒนา เพื่อกำหนดความต้องการในการจัดฝึกอบรม
3. ขั้นประเมินผล เพื่อให้เกิดผลผลิตจากการฝึกอบรมที่ตรงกับความต้องการที่แท้จริง จะต้องพัฒนาเกณฑ์ขึ้นมาเพื่อใช้ตรวจสอบความรู้ว่าเป็นขั้นตอน ประเมินผลการฝึกอบรม และนำความรู้ไปใช้

เดรสเลอร์ (Dessler, 1998, p.232-269 อ้างถึงใน วิทยุตา พรหมสีนอง, 2560, น.16) กล่าวว่ารูปแบบการฝึกอบรม มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินความจำเป็น
2. การกำหนดจุดประสงค์ในการอบรม
3. การฝึกอบรม
4. ประเมินผล

สฤกัญญา สมุทรเขตร์ (2560, น.21) กล่าวว่า การฝึกอบรมที่มุ่งหวังผลสัมฤทธิ์จากการได้รับการฝึกอบรม จะต้องกำหนดรูปแบบการดำเนินการที่ชัดเจนมีแบบแผน เพื่อที่จะได้ตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุง ให้เหมาะสมได้ตลอดเวลา จึงมีการกำหนดรูปแบบการฝึกอบรมไว้ 4 แบบ คือ

1. รูปแบบการฝึกอบรมและพัฒนาแบบระบบ คือ มีการพิจารณาตั้งแต่สิ่งที่เป็นตัวป้อนอันได้แก่ ผู้ที่เข้าร่วมการอบรม ผ่านสู่กระบวนการที่ประกอบด้วยหลักสูตร เนื้อหา วิธีการสู่ผลผลิต คือ ผู้เข้าอบรมนำไปสู่ผลลัพธ์ คือ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของผลผลิต โดยมีข้อมูลย้อนกลับ ในแต่ละขั้นตอนที่จะคอยตรวจสอบและติดตามผล นอกจากนี้ยังพิจารณาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายนอกด้วย

2. รูปแบบการฝึกอบรมและพัฒนาแบบวงล้อ มี 4 ขั้นตอน คือ
 - 2.1 การรวบรวมข้อมูล
 - 2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 2.3 การสรุปผล
- 2.4 การปฏิบัติกร
- 3. รูปแบบการฝึกอบรมและพัฒนาแบบเน้นกิจกรรมตามขั้นตอน
 - 3.1 กำหนดต้องการและความจำเป็น
 - 3.2 กำหนดเฉพาะที่ต้องปฏิบัติ
 - 3.3 กำหนดเป้าหมายของผู้ร่วมการอบรม
 - 3.4 พิจารณาวัตถุประสงค์ในการอบรม
 - 3.5 สร้างหลักสูตร
 - 3.6 เลือกเทคนิคที่ใช้
 - 3.7 เลือกสื่อหรืออุปกรณ์ที่ใช้
 - 3.8 ดำเนินขั้นตอนการอบรม
 - 3.9 ประเมินและติดตามผลการฝึกอบรม

จากการศึกษารูปแบบการฝึกอบรม สรุปได้ว่า รูปแบบการฝึกอบรมแต่ละนั้นรูปแบบมีความแตกต่างกัน ควรพิจารณาและนำไปใช้ให้สอดคล้องกับการอบรมที่จัด หรือเป้าหมายในการฝึกอบรม เพื่อให้การฝึกอบรมที่จัดขึ้นมีประสิทธิภาพ

4. เทคนิคการอบรม

จากการศึกษาเทคนิคในการฝึกอบรมนั้น ได้มีผู้ให้แนวคิดและเทคนิคไว้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเทคนิคของการฝึกอบรมไว้ ดังนี้

ประเทืองสุข ยังเสถียร (2558, น.18) ได้กล่าวว่า เทคนิคการฝึกอบรมนั้นเป็นวิธีการที่วิทยากรนำมาใช้ในการจัดฝึกอบรมด้วยกิจกรรม และทักษะกับผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการฝึกอบรมที่กำหนด โดยใช้วิธีการบรรยาย การสาธิต การสร้างสถานการณ์เสมือน รวมถึงการฝึกปฏิบัติงานการสอนงาน

สุกัญญา สมุทรเขตร์ (2560, น.22) การเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอาจทำให้ผู้สอนนั้นสามารถจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ในเรื่องที่สอนเพิ่มมากขึ้นตามแนวคิดของนักจิตวิทยา 2 แนวคิด ได้แก่

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของเพียเจต์ โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้เมื่อเผชิญกับปัญหาหรือประสบการณ์ ตรงที่ตนเองเกี่ยวข้องและหลากหลายจะสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความรู้เพิ่มขึ้น
2. แนวคิดการเรียนรู้ของแอทคินสันและซิฟพริน ได้เสนอรูปแบบขั้นตอนการดำเนินการในการเรียนรู้ที่แสดงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องและจำเป็น 3 ส่วน ดังนี้

2.1 การรับรู้โดยใช้ประสาทรับรู้โดยเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจ ก็จะได้รับรู้และเก็บไว้ในหน่วยความจำระยะสั้น

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ภายในหน่วยความจำระยะสั้น การเรียนรู้ภายในช่วงแรกสามารถเก็บไว้ในความจำส่วนนี้ แต่หากไม่มีการทบทวนความรู้ดังกล่าว จะก่อให้เกิดการพัฒนาเพื่อไปเก็บไว้ในหน่วยความจำระยะยาวต่อไป

2.3 การจัดเก็บข้อมูลไว้ภายในหน่วยความจำระยะยาว ความรู้ในเรื่องนั้น ๆ มักจะเป็นความรู้ที่มีการจัดเก็บที่มีระบบระเบียบตามโครงสร้างของสมองแต่ละบุคคล ในสภาพต่าง ๆ ของการเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.3.1 ผู้เรียน

2.3.2 เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นตัวเรา

2.3.3 การกระทำหรือการตอบสนอง

การถ่ายทอดความรู้ของผู้สอนหรือวิทยากรในสวนเทคนิคการฝึกอบรมมีความจำเป็นที่ยังสำคัญและเป็นองค์ประกอบที่ทำให้จัดการฝึกอบรมเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประกอบด้วยรูปแบบต่าง ๆ แบ่งดังนี้

1. การอบรมแบบบรรยาย วิธีนี้เป็นวิธีที่ผู้ที่เข้าร่วมการอบรมจะมีปฏิสัมพันธ์ในการเข้ารับการอบรมน้อย แต่จำเป็นสำหรับการฝึกอบรม เพื่อวิธีนี้คือการสื่อสารทางเดียว ผู้บรรยาย อาจใช้สื่อหลายอย่างประกอบการบรรยาย ผู้เข้าเข้าร่วมการอบรมมีส่วนร่วมได้จากข้อซักถาม การแสดงความคิดเห็น ข้อดีของการบรรยาย คือไม่มีค่าใช้จ่ายมากในการจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ และง่ายต่อการต่อการนำไปใช้กับผู้รับการอบรมทั้งกลุ่มเล็กกลุ่มใหญ่ ข้อพึงระวัง คือหากใช้เวลามาก ผู้เข้าอบรมจะเบื่อ หากวิทยากรไม่มีทักษะการสื่อสารจะทำให้เนื้อหาไม่น่าสนใจ ควรมีการซักซ้อม และเนื้อหาควรสั้นและกระชับ รวมทั้งสื่อที่ใช้ควรน่าสนใจ

2. การฝึกอบรมแบบสาธิต เป็นวิธีที่นิยมใช้ควบคู่กับการบรรยาย ทำได้ 2 ลักษณะคือ ลักษณะแรก จะเป็นการแยกหน่วยการสอนแบ่งเป็นหน่วยย่อย ๆ และให้ครูเป็นผู้ทดลอง ซึ่งจะมีเป้าหมายที่ต้องการ คือ การวิจัยเพื่อพัฒนา อีกลักษณะคือขั้นตอนกระบวนการในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเกิดความสงสัยในเนื้อหาหลักสูตร เรื่องใดก็อาจจะร่วมกันหาวิธีใหม่ในการทำงาน

3. การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ คือ รูปแบบการฝึกอบรมที่จะมุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการเรียนรู้ทั้งจากในด้านทฤษฎี และด้านการปฏิบัติ รวมทั้งนำประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในสถานการณ์จริง

4. การฝึกอบรมที่ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์เป็นฐานเพื่อจัดทำ หรือเป็นการจัดทำหลักสูตร โดยอาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นฐานในการจัดทำหลักสูตรที่ถูกจัดกระทำขึ้นโดยให้ผู้เรียนและผู้สอนกรอกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ ผู้เรียนและผู้สอนก็จะส่งข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลงในเครื่องคอมพิวเตอร์

จากการศึกษาเทคนิคการฝึกอบรม สรุปได้ว่า เทคนิคในการฝึกอบรม เป็นการถ่ายทอดในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นความรู้ โดยวิทยากรนำมาใช้เพื่อการจัดการฝึกอบรม ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจในเนื้อหาและบรรลุผลเรียนรู้ได้สูง ซึ่งเทคนิคที่ใช้ฝึกอบรมมี ดังนี้ การบรรยาย การอภิปราย การสาธิต การสอนงาน กระระดมสมอง การประชุม/การอภิปรายย่อย การประชุม/การอภิปรายใหญ่ กรณีศึกษา เกมการบริหาร การแสดงบทบาทสมมติ การสัมมนา การออกดูงานนอกสถานที่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการฝึกอบรมที่จะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นฐานในการจัดทำ

การประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรนั้นเป็นการหาคุณค่า ประสิทธิภาพของหลักสูตร โดยต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ใช้เพื่อการตัดสินคุณภาพ รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาตามฐานที่กำหนดมาตัดสินคุณภาพข้อมูลเหล่านั้น ซึ่งการประเมินหลักสูตรนั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. ความหมายของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร คือ เครื่องมือที่ชี้ถึงการนำหลักสูตรที่สร้างไปใช้ได้ผลมากน้อยเพียงใด โดยใช้กระบวนการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำมาตัดสินคุณค่าของหลักสูตรนั้น ๆ โดยรวบรวมไว้ดังนี้

กูด (Good, 1973, p.175) กล่าวถึงความหมายของ การประเมินหลักสูตร ไว้ว่า เป็นการประเมินผลการเรียนรู้จากกิจกรรมการเรียน ภายใต้กรอบในการจัดการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งเน้นในหลักการตัดสินใจเรื่องความถูกต้องของจุดประสงค์และความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกันของเนื้อหา โดยได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่มุ่งหวังตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น

ฮร์นสแตม และฮันกินส์ (Ornstein, A. And Hunkins, 1998, p.320) กล่าวถึงความหมายของการประเมินหลักสูตรว่าเป็น ขั้นตอนการดำเนินการรวบรวมข้อมูลเพื่อที่จะกำหนดคุณค่าของเป้าหมายในการจัดสนใจที่จะปรับเปลี่ยนล้มเลิกหรือสร้างสิ่งใหม่ขึ้น

ชัยยศ ดำรงกิจโกศล (2556, น.24) กล่าวถึงความหมายของการประเมินหลักสูตรว่าเป็น กระบวนการในการประเมินคุณค่าของหลักสูตร โดยอาศัยการเก็บสะสมข้อมูล และการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ควรประเมินอย่างต่อเนื่อง และนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาประเมินว่า

หลักสูตรนั้นเป็นอย่างไรมีส่วนบกพร่องตรงส่วนใดบ้าง เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ เพื่อนำข้อมูลมาพิจารณา การแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้เกิดคุณค่า

ศุทธิณี เกตุพรหมมา (2558, น.24) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร iva เป็นกระบวนการในขั้นสุดท้าย ที่เป็นขั้นตอนสำคัญ โดยต้องจัดกระทำอย่างรอบคอบ รวมถึงศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลอย่างถูกต้อง วิธีการที่เหมาะสม และต้องได้รับความร่วมแรงร่วมใจจากผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด จึงจะทำให้ได้ผลการประเมินที่เที่ยงตรงตามความเป็นจริง และมีคุณประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตรนั้นคือ การวางแผน และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของหลักสูตรด้านต่าง ๆ เพื่อตัดสินใจหาคุณภาพ คุณค่า ของหลักสูตรว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีประโยชน์หรือคุณภาพหรือไม่ เมื่อนำหลักสูตรไปใช้ยังสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดได้หรือไม่ มีสิ่งที่จะต้องได้รับการปรับปรุง เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาให้เกิดประโยชน์เพื่อใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

2. จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

จากการศึกษาจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร โดยผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ ดังนี้

ทาบา (Taba, 1962, p.310) กล่าวถึงความหมายในการประเมินผลหลักสูตรว่าเป็น กระทำขึ้นเพื่อศึกษาการดำเนินการขั้นตอนต่าง ๆ ตามที่กำหนดเกิดการเปลี่ยนแปลงตามจุดประสงค์ โดยการประเมินดังกล่าวจะครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของหลักสูตรและกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

แมคเนล (Mcneil, 1981, p.153) กล่าวถึงความหมายของ การประเมินหลักสูตร iva เป็นแนวทางที่สามารถใช้ในการตัดสินใจเพื่อเลือกว่าควรปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรต่อไปอย่างไร เพื่อที่จะได้เห็นผลลัพธ์พัฒนาการของนักเรียนที่ดีขึ้น

สมใจ แรงสิงห์ (2552, น.36) กล่าวถึงความหมายของการประเมินหลักสูตรได้ 3 ประการ ได้แก่

1. เป็นการพิจารณาโครงสร้างของหลักสูตร ว่ามีความสอดคล้องระหว่างกันมากน้อยเพียงใดและโครงสร้างดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับปรัชญา แผนพัฒนา นโยบายของประเทศ และความต้องการขององค์กร สังคมอย่างไร รวมทั้งการพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงสร้างหลักสูตร

2. เป็นการพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรว่าสมควรจะนำไปใช้ดำเนินการต่อไปหรือไม่ มีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไรบ้าง

3. เมื่อพิจารณาคุณภาพของผลผลิตของหลักสูตรว่า มีคุณลักษณะหรือมีคุณภาพตรงตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ในหลักสูตรอย่างไร และต้องพิจารณาถึงผลกระทบกับผลพลอยได้ที่เกิดขึ้นอีกด้วย

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554, น.217) กล่าวถึงความหมายของเป้าหมายเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรไว้ 3 ประการคือ

1. เพื่อประเมินคุณค่าว่าเป็นไปตามจุดประสงค์ได้หรือไม่
2. เพื่อประเมินผลเพื่อพิจารณาการวางเค้าโครงและรูปแบบระบบของหลักสูตร
3. การประเมินจากผู้เรียนเองเพื่อตรวจสอบว่าเป็นไปตามจุดประสงค์หรือไม่

ทิตินา แคมมณี (2562, น.134) กล่าวถึงความหมายของ การประเมินหลักสูตร คือ จะมีจุดมุ่งหมายคล้ายคลึงกันอยู่ คือ พื่อหาคุณค่าของหลักสูตร เพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกรูปแบบโครงสร้างและรูปแบบของหลักสูตร และเพื่อวัดผลของผู้เรียน

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคเหนือ (2562) ได้อธิบายจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร มีดังนี้

1. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขจุดที่บกพร่องที่พบ ซึ่งจะกระทำการนี้ในช่วงที่สามารถพัฒนาหลักสูตรได้อยู่
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร การนิเทศติดตามกำกับดูแล และขั้นตอนกระบวนการจัดกิจกรรมให้มีคุณภาพ
3. เพื่อช่วยตัดสินใจว่าควรใช้หลักสูตรนี้หรือไม่ ซึ่งจะประเมินหลังจากที่ใช้หลักสูตรระยะหนึ่ง หลังจากนั้นจึงจะทำการสรุปผลเพื่อตัดสินใจอีกครั้ง
4. เพื่อต้องการหาคุณภาพของผู้เรียนที่ได้จากหลักสูตรว่ามี การปรับเปลี่ยนการปฏิบัติตามเป้าหมายที่กำหนดได้หรือไม่

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร คือ การกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น หรือแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ และเลือกใช้หลักสูตรเพื่อนำไปใช้กับผู้เข้ารับการศึกษาให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างที่

3. ประเภทการประเมินหลักสูตร

จากการศึกษาประเภทการประเมินหลักสูตรนั้น ได้มีผู้กล่าวถึงไว้หลากหลายประเภท โดยผู้วิจัยได้รวบรวมประเภทการประเมินหลักสูตรไว้ ดังนี้

บุญเลี้ยง พุ่มทอง (2553, น.302) กล่าวถึงการแบ่งประเภทของการประเมินหลักสูตรเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทการประเมินหลักสูตรที่สร้างเสร็จใหม่ ๆ เป็นการประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้
2. ประเภทของการประเมินหลักสูตร คือ เป็นการประเมินหลักสูตรโดยยึดเป้าหมายเป็นหลัก การประเมินหลักสูตรที่มุ่งเน้นไปยังเป้าหมาย และการประเมินหลักสูตรโดยใช้หลักเกณฑ์เป็นหลัก

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2555, น.16-17) ได้อธิบายถึง ประเภทของการประเมินหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. การประเมินที่เน้นวัตถุประสงค์ เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นไปที่การตรวจสอบว่าผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนด โดยมีรูปแบบการประเมินของ Tyler, Cronbach และ Kirkpatrick ตามแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินของรูปแบบที่เน้นวัตถุประสงค์ การประเมินเป็นกระบวนการในการตรวจสอบผลโดยเทียบกับวัตถุประสงค์ โดยที่ผู้ประเมินจะมีหน้าที่สำคัญเพื่อตัดสินคุณค่าที่มุ่งประเมินโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก

2. การประเมินที่เน้นประเมินคุณค่าโดยที่มีเป้าหมายในการรวบรวมข้อมูลในสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดสิ่งที่มุ่งประเมิน การประเมินเป็นขั้นตอนที่ผู้ประเมินต้องตัดสินคุณค่าที่ตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้

3. การประเมินที่เน้นตัดสินใจ เป็นรูปแบบการประเมินนั้นมีเป้าหมายเพื่อจัดหาสารสนเทศ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ เพื่อประเมินตัดสินหาทางเลือกต่าง ๆ อย่างถูกต้องและมีเหตุผล

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ประเภทการประเมินหลักสูตร คือ การประเมินตัดสินคุณค่าของหลักสูตรโดยการตรวจสอบผลเมื่อใช้หลักสูตร โดยได้ทำการพัฒนาขึ้นเป็นระยะ ๆ ว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยดูจากจุดประสงค์ของหลักสูตรและผลที่ได้จากการใช้หลักสูตร

4. กระบวนการประเมินหลักสูตร

จากการศึกษากระบวนการประเมินหลักสูตร ผู้วิจัยได้รวบรวมกระบวนการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้

รัตนา แซ่ตั้ง (2554, น.15) ได้กล่าวถึง กระบวนการประเมินหลักสูตร คือ ชั้นแรกวิเคราะห์หลักสูตร ว่าอยู่ในระยะใดของการใช้หลักสูตร และกำหนดว่าจะประเมินอะไร จากนั้นกำหนดหลักการ เหตุผล รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการประเมินหลักสูตร ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและแนวทางการประเมินหลักสูตร ใช้ของใคร โดยกำหนดกรอบหรือรูปแบบในการประเมินหลักสูตร ประเภทของตัวแปรหรือข้อมูล หรือตัวชี้วัดแหล่งข้อมูล ผู้ใช้เครื่องมือ วิธีที่ใช้เพื่อจัดเก็บข้อมูล แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมิน เครื่องมือที่ใช้ประเมินใช้นั้นมีอะไรบ้าง การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล แล้วเขียนรายงานผลประเมินหลักสูตร

สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคเหนือ (2562) ได้กล่าวถึง การประเมินหลักสูตรมีกระบวนการ ดังนี้

1. วางแผนการประเมินหลักสูตร เป็นการวางแผนว่าจะประเมินหลักสูตรทั้งระบบ หรือประเมินหลักสูตรเฉพาะระบบย่อยอันใดอันหนึ่ง เช่น ประเมินเฉพาะการจัดการเรียนรู้ ประเมินเฉพาะการบริหารจัดการหลักสูตร ประเมินเฉพาะการนำความรู้ไปใช้ เป็นต้น แล้วกำหนดแผนการรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล และเกณฑ์การวิเคราะห์ผล

2. รวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง การจัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่ และการเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล

3. วิเคราะห์ข้อมูล คือ การนำข้อมูลที่รวบรวมนำมาใช้วิเคราะห์ตามเกณฑ์และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่วางแผนไว้

4. รายงานผลวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการรายงานผลตามข้อมูลจริงที่พบพร้อมทั้งปัญหาอุปสรรค และข้อควรปรับปรุงแก้ไข

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า กระบวนการประเมินหลักสูตร คือ การกำหนด/วางแผนการประเมินหลักสูตรในการดำเนินการ โดยมีจัดเก็บฐานข้อมูลที่ได้จากการใช้หลักสูตร และรวบรวมข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลและทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ จากนั้นรายงานผลลัพธ์และบอกข้อที่ควรปรับปรุงเพื่อนำไปพัฒนาหลักสูตรต่อไป

การจัดทำแผนการเรียนรู้

การจัดทำแผนการเรียนรู้ เป็นเหมือนแนวทางในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน ผู้วิจัยจึงทำการรวบรวมไว้ ดังนี้

1. ความหมายแผนการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาความหมายแผนการจัดการเรียนรู้ นั้น โดยผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ ดังนี้

ฤดี เชยเดช (2557, น.20) กล่าวถึงความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้คือการจัดกิจกรรมตามหลักการที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้จัดโดยครู วิธีนี้ทำให้นักเรียนสามารถฝึกฝนกิจกรรมได้ด้วยตนเอง แทนที่จะฟังครูระบายความรู้ โดยมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าอย่างละเอียด ทำหน้าที่เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียนให้สอดคล้องกับเนื้อหา รวมถึงวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้

ธีรนรา พรหมเวียง (2558, น.22) ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า ใช้ในการจัดกิจกรรมตามหัวข้อที่ช่วยให้การเรียนการสอนสามารถพัฒนาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิ์ จันทโรตร (2558, น.34) กล่าวถึงความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ ไว้ว่าเป็นประสบการณ์ของผู้สอนที่นำมาวางแผนเพื่อจัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียน โดยใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ มีการวัดและประเมินผล เพื่อนำผลที่ได้จัดการเรียนรู้มาพัฒนาปรับปรุงในการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ปองกมล แก้วคุณ (2558, น.14) กล่าวถึงความหมายของการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบผ่านกระบวนการใช้สื่อการเรียนการสอน สื่อการจัดการการเรียนรู้และการวัดและประเมินเนื้อหาการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ประภัสสร พรหมคำตัน (2558, น.27) กล่าวว่า ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ คือ ครูพร้อมที่จะบรรยายขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และด้วยผลลัพธ์ที่ตรงเป้าหมายตามจุดประสงค์ที่ตั้งใจไว้ นักเรียนจะได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ เตรียมเป็นลายลักษณ์อักษร รวบรวมและระบุข้อมูลที่หลากหลายเพื่อกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่ตั้งไว้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และเหมาะสมกับผู้เรียน

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษาความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553, น.20) อธิบายความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1. ให้ความมั่นใจแก่ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ก็สามารถสอนได้อย่างคล่องแคล่ว โดยปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน
2. จัดการเรียนรู้ให้ทันเวลาที่กำหนด เพราะมีเป้าหมายการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการ
3. การจัดการเรียนรู้ตามรายวิชา
4. ทำให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ
5. จัดเตรียมเอกสารสำหรับครูเพื่อใช้เป็นแนวทางการศึกษาขององค์กร การหลีกเลี่ยงการทำซ้ำเป็นแนวทางในการทบทวนหรือวัดผลและประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียน
6. เพื่อให้ให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครูและรายวิชาที่เรียน

สุพรรณภา จันทรวัง (2556, น.33) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีแนวคิดและหลักการที่สำคัญ ในการจัดกิจกรรมการสอน ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนจะต้องสอนผู้เรียนไปสู่จุดหมายที่กำหนด โดยเลือกใช้กิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ที่มีลักษณะซึ่งจะส่งผลกับที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

ศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย (2558, น.347-348) กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้นั้นเป็นการแสดงถึงการเตรียมตัวเพื่อสอน ที่จะแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการเลือกใช้วิธีการหรือเทคนิคการสอนต่าง ๆ สื่อการเรียนรู้ และวิธีการจัดการเรียนรู้เลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของ

ห้องเรียน โดยในการจัดการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้จะช่วยเพิ่ม ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพครู สามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการในการสร้างผลงานได้

สุขงกช ขำขันมะลี (2559, น.52) กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของครู ทำให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เป็นแนวทางในการสอนของครู เป็นของมูลที่ใช้พัฒนาการเรียนการสอนและป็นผลงานที่บ่งชี้ความเชี่ยวชาญของผู้จัดทำ

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้สอนทราบว่า ในแต่ละชั่วโมงผู้สอนจะต้องมีการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างไรบ้าง ผู้สอนเกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ และสามารถทำการประเมินผลผู้เรียนทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ได้ตามเป้าหมาย และเพื่อเป็นหลักฐานแสดงถึงการจัดการเรียนการสอน

3. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษา องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ นั้น โดยผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ ดังนี้
 สาลี รักสุทธิ (2546) กล่าวถึงลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย

1. เป็นคู่มือในการจัดการเรียนรู้ที่ครูพัฒนาขึ้นจากวิชาที่ตนเองสอน ใช้สอนเป็นประจำและผู้อื่นสามารถใช้สอนแทนได้เมื่อตนเองไม่อยู่
2. เป็นเอกสารการสอนที่มีลักษณะสมบูรณ์ เพราะในแต่ละแผนจะประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ที่จะนำพาให้นักเรียนรู้อย่างมีชีวิตชีวา
3. มีลักษณะเหมือนชุดการสอน เพราะในแต่ละแผนมีความสมบูรณ์ในตัว
4. แต่ละแผนเมื่อสอนจบจะสามารถวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือผลสะท้อนกลับได้ทันที ทำให้ครูเข้าใจนักเรียน และนักเรียนรู้อตนเองได้ดี
5. การอธิบาย สาคิต บรรยายเป็นขั้นตอนการจัดกิจกรรมชัดเจน ง่าย เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

สุวิทย์ มูลคำ (2551, น.84) ได้กล่าวถึงส่วนประกอบในแผนการสอน ว่ามีหลายรูปแบบ โดยผู้สอนสามารถเลือกรูปแบบได้ตามความเหมาะสม โดยแผนการจัดการเรียนรู้ หรือแผนการสอน ควรประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ คือ การแสดงภาพรวมของแผนการสอน

ส่วนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ ที่จะประกอบไปด้วย ขั้นตอนการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนในรายคาบนั้น ๆ โดยจะมีการระบุทั้งเนื้อหา ใบบงาน และสื่ออื่นที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งวิธีการตรวจงาน การให้คะแนน และการประเมินผู้เรียน โดยในส่วนนี้จะมีข้อมูลที่มีรายละเอียดทั้งหมดที่ผู้สอนต้องใช้ในคาบเรียนนั้น

และส่วนที่ 3 ท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย บันทึกหลังการสอน ใช้เมื่อครูผู้สอนได้ทำการจัดการเรียนรู้ตามแผนเสร็จสิ้น

สุวิมล สุวรรณจันดี (2554) กล่าวว่า แผนที่ดีจะต้องมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องสัมพันธ์กันทั้งเนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรม สื่อ โดยที่ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้เสมอ โดยจะต้องประกอบไปด้วย การนำเข้าสู่บทเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสรุปผลการเรียนรู้ที่ใช้ การวัดผลประเมินผล และบันทึกหลังการสอน

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้จะต้องมีครบทั้ง 3 ส่วนคือ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป และภายในแผนการสอนจะต้องมีความสอดคล้องกัน เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด ตั้งแต่จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาการเรียนรู้ รวมถึงการวัดผลการเรียนรู้ และอีกทั้งยังต้องมีการใช้สื่อต่าง ๆ ในการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้และเข้าใจในเนื้อหาอย่างแท้จริง รวมทั้งต้องบันทึกผลหลังการสอน เพื่อนำไปใช้พัฒนาปรับปรุงการสอนในครั้งถัดไป

4. ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

จากการศึกษา ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2545) ได้สรุปขั้นตอนการเขียนแผน ดังนี้

1. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้จากหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนด
2. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านความรู้
3. วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้
4. วิเคราะห์กระบวนการวัดประเมินผล
5. วิเคราะห์แหล่งการเรียนรู้ให้เรียนรู้จากแหล่งความรู้หลากหลาย ทั้งในและนอกห้องเรียน
6. หมายเหตุ ให้มีการบันทึกไว้หากไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดพร้อมเหตุผลประกอบ

สุวิทย์ มูลคำ (2551, น.84) ขั้นตอนทีกล่าวถึงในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้มี ดังนี้

1. หลักสูตรการเรียนรู้ใช้เพื่อกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้รวมทั้งหลักการ โครงสร้าง และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และคำอธิบายหลักสูตร ใช้เพื่อวิเคราะห์วัตถุประสงค์การเรียนรู้ เป็นกรอบในการจัดการเรียนการสอน

2. ทำความเข้าใจคำอธิบายรายวิชาซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังต่อไปนี้

- 2.1 ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามเนื้อหาวิชา
- 2.2 เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้
- 2.3 วัตถุประสงค์การเรียนรู้

3. วิเคราะห์เป้าหมาย

4. กำหนดระยะเวลาที่จะอุทิศให้กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. กำหนดเทคนิค/กระบวนการที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
6. เขียนรายละเอียดหรือเนื้อหา
7. เขียนบันทึกหลังเลิกเรียน

สุวิมล สุวรรณจันดี (2554, น.12) กล่าวว่า กระบวนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ หมายความว่าครูจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้จึงจะเรียนรายวิชาได้ วิเคราะห์ตัวชี้วัดและจัดกิจกรรม การสอน วัดและประเมินผลหลังการสอนและบันทึกเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า กระบวนการในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ คือ ขั้นตอนในการวางแผนเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยต้องทำการค้นคว้าหลักสูตร เนื้อหา และทำความเข้าใจกับคำอธิบายเนื้อหา และทำการวิเคราะห์จุดประสงค์ปลายทาง เพื่อกำหนดลำดับขั้นตอนของกิจกรรม เทคนิคที่ใช้ เนื้อหา รวมทั้งสื่อที่ใช้ประกอบ และการวัดผลการเรียนรู้

5. ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

จากการศึกษา ลักษณะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ ดังนี้
 อารมณ์ ใจเที่ยง (2550, น.213) ได้ให้ความหมายว่า แผนการเรียนรู้ ที่สามารถช่วยจัดลำดับการเรียนรู้ที่ดีได้ และทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดี ซึ่งมีดังนี้

1. สอดคล้องกับหลักสูตร และแนวการสอนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
2. นำไปใช้สอนได้จริงและมีประสิทธิภาพ
3. เขียนอย่างถูกต้องตามหลักวิชา เหมาะสมกับผู้เรียนและเวลาที่กำหนด
4. มีความกระชับชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่ายและเข้าใจได้ตรงกัน
5. มีรายละเอียดมากพอที่ทำให้ผู้อ่านสามารถนำไปใช้สอนได้
6. ทุกหัวข้อในแผนการสอนมีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน

สำลี รักสุทธี (2553, น.16) กล่าวว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะต้องมีลักษณะที่มีองค์ประกอบต่าง ๆ สมบูรณ์ กิจกรรม สื่อที่ใช้ประกอบการทำกิจกรรม การวัดผลที่สอดคล้องกัน และสิ่งสำคัญต้องให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติมากที่สุดและส่งผลให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่

จากข้อความข้างต้น สามารถกล่าวได้ว่า ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีนั้น ต้องต้องมีจุดประสงค์ชัดเจน เนื้อหาถูกต้องตรงตามตัวชี้วัด มีกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นตอนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีวัสดุอุปกรณ์/สื่อ ที่ช่วยส่งเสริมความรู้ความสามารถของผู้เรียน และมีการวัดผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกัน

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้มาจากทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ลงมือปฏิบัติ ทำให้เกิดกระบวนการคิด โดยกิจกรรมต้องโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาของรายวิชา ส่งผลให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าจากสิ่งที่ได้เรียนรู้

1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

จากการศึกษา ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ ดังนี้

บอนเวลล์และอีสัน (Bonwell and Eison, 1991, p.5) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุกเป็นกลยุทธ์การส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ ที่กระตุ้นให้นักเรียนได้ลงมือกระทำสิ่งต่าง ๆ และเกิดความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขากำลังทำ ได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูงได้

เมเยอร์และโจนส์ (Meyers and Jones, 1993, p.6) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย ผู้เรียนได้มีโอกาสในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ปฏิบัติจริง และสะท้อนความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

ทิพย์วัลย์ สุทิน (2555, น.4) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นกระบวนการเรียน การในการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีบทบาทในการเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์จนเกิดความรู้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง และพัฒนาให้ผู้เรียนให้มีความสามารถที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งมีการฝึกปฏิบัติในสถานการณ์ต่าง ๆ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สถาพร พุทธิพิบูล (2555, น.5) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญาที่เน้นกระบวนการปฏิบัติมากกว่าเนื้อหาวิชา โดยผู้สอนเป็นผู้แนะนำและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง

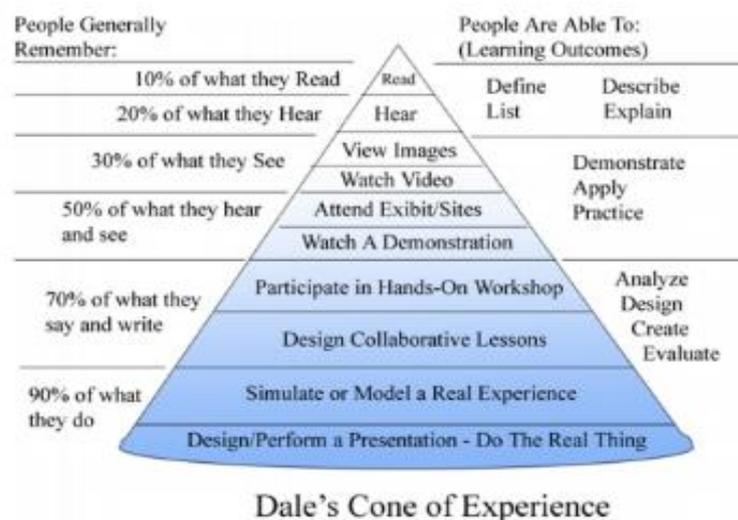
สุดารัตน์ เกียรติจรุงพันธ์ (2559, น.37) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเน้นการปฏิบัติ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาเป็นความคิดขั้นสูง สามารถประยุกต์ใช้และเชื่อมโยงความรู้ที่ได้เรียน มาใช้ได้จริง

จากความหมายข้างต้น การจัดการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การเรียนรู้เชิงรุกเป็นกลยุทธ์การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนการสอนจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติที่เน้น โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาเป็นความคิดขั้นสูง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย สามารถบูรณาการเชื่อมโยงความรู้และนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

จากการศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนั้น ได้มีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้อย่างหลากหลาย โดยผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ ดังนี้

เอ็ดการ์ เดล (Edgar Dale) ศาสตราจารย์ทางการศึกษามหาวิทยาลัย Ohio State University ได้พัฒนารูปแบบกรวยของการเรียนรู้ขึ้นในปี ค.ศ. 1946 และหลังจากนั้นก็มีการศึกษาวิจัยทั้งในวงการศึกษและอุตสาหกรรมเพื่อค้นหากระบวนการเรียนรู้ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพจากการศึกษาพบว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทำให้ผู้เรียนสามารถรักษาผลการเรียนรู้ให้คงทนได้มากและนานกว่ากระบวนการเรียนรู้เชิงรับ เพราะกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกสอดคล้องกับการทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับความจำโดยสามารถทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ผู้สอนและสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ได้ผ่านการปฏิบัติจริงจะสามารถเก็บความจำไว้ในระบบความจำระยะยาว (ทิพย์วัลย์ สุทิน, 2555, น.5) ซึ่งอธิบายไว้ดังภาพที่ 2.1

ภาพ พีระมิดการเรียนรู้ของ National Training Laboratory, Bethel, Maine และรูปกรวยแห่งประสบการณ์ของ Edgar Dale

ภาพที่ 2.1 พีระมิดการเรียนรู้ของ National Training Laboratory, Bethel, Maine.

นอกจากนี้ สถาบันฝึกอบรมแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (The National Training Laboratories, US) ยังได้แสดงผลการวิเคราะห์ถึงอัตราการจดจำของผู้เรียน ภายหลังจากการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการสอนที่ต่างกัน พบว่า การเรียนรู้ด้วยการฟังคำบรรยายเพียงอย่างเดียว อัตราการนำเอาความรู้ที่ได้รับออกมาใช้อยู่ในระดับต่ำสุดเพียงร้อยละ 5 เท่านั้น และการสอนด้วยสื่ออื่น ๆ ในลักษณะที่ได้ปฏิบัติจริง สามารถนำความรู้ที่ได้รับออกมาใช้ถึงร้อยละ 90 (Meyers and Jones, 1993 อ้างถึงใน สถาพร พฤษภูมิ, 2555, น.7)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นแนวการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่ต้องการให้ผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเสริมสร้างความสามารถแก่ผู้เรียน ให้มีความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาความเชื่อมั่นของตนเองให้การจัดการเรียนรู้มีความหมาย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยขึ้นอยู่กับเนื้อหา โดยผู้เรียนอาจทำกิจกรรมคนเดียวหรือทำกันเป็นกลุ่ม ผู้สอนจะเป็นผู้แนะนำผู้เรียนจะเป็นผู้ที่ลงมือทำด้วยตนเอง จึงจะทำให้ผู้เรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์และจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้ดีขึ้น สามารถเก็บกักความรู้ต่าง ๆ ในความทรงจำระยะยาว นอกจากนี้ยังมีประสิทธิภาพในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในลำดับที่สูง บางครั้งผู้สอนที่ใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ต้องเกิดปัญหากับผู้เรียนที่ไม่ให้ความสนใจ เวลาที่จำกัดและการจัดการห้องเรียนให้เหมาะสม แต่ก็ได้ไม่ได้หมายความว่าผู้สอนไม่ต้องบรรยาย การบรรยายยังถือเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, น.8-9)

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยเนื้อหาที่ใช้ อาจจะมีความรู้ที่หลากหลายผสมผสานระหว่างสาระการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ โดยมีสื่อ หรือสถานที่ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง รวมทั้งมีส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในทุกที่ และการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

จากการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ ดังนี้

วทัญญู วุฒิวรรณ (2553, น.39-41) ได้แบ่งขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นสนใจเรียนรู้ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นเตรียมความพร้อมโดยการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการเรียนรู้
2. ขั้นลงมือกระทำ ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียน ได้คิดวางแผน และลงมือกระทำอย่างอิสระในการค้นหาคำตอบ โดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย
3. ขั้นสรุปและสะท้อนความรู้ นักเรียนร่วมกันสรุปและสะท้อนความรู้ โดยนำเสนอผลที่ได้จากการลงมือกระทำออกมาในรูปแบบต่าง ๆ
4. ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ ผู้สอนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ญาณัญญา ศิริภักตร์ธาดา (2553, น.7) แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ คือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้ การสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน การนำเสนอความรู้ และการประยุกต์ใช้โยนำเสนอหรือลงมือปฏิบัติ

สุภลักษณ์ เขียรเชาว์ (2555, น.9) ได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเชิงรุกประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสำรวจความรู้เดิมและกระตุ้นความสนใจ โดยการท้าทายความรู้ความสามารถ และกระตุ้นความคิดของผู้เรียน 2) ขั้นเรียนรู้ ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีต่าง ๆ ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดวางแผน และลงมือทำด้วยตนเอง เพื่อค้นหาคำตอบโดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย 3) ขั้นสรุป ผู้เรียนร่วมกันสรุปความรู้ โดยนำเสนอผลจากการลงมือกระทำในรูปแบบต่าง 4) ขั้นประยุกต์หรือการขยายความรู้ ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น นำความรู้ ที่เรียนไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ และ 5) ขั้นประเมินผลครู ให้ผู้เรียนแต่ละคนสรุปสิ่งที่เรียน พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้

สุภารัตน์ เกียรติจรุงพันธ์ (2559, น.46) ได้สรุปขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นกระตุ้นความสนใจ โดยการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการเรียน 2) ขั้นลงมือกระทำ เป็นขั้นที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเชิงรุกที่เน้นให้นักเรียนรู้จักคิดวางแผนและลงมือกระทำอย่างอิสระในการค้นหาคำตอบ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยการนำความรู้ต่าง ๆ มาเชื่อมโยง 3) ขั้นสะท้อนความรู้เป็นขั้นที่ครูอธิบายขยายความรู้เพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการซักถามข้อสงสัยร่วมกัน และ 4) ขั้นประเมินผลเป็นขั้นที่ผู้สอนจะทำการประเมินว่าผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่เรียนไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้หรือไม่

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ต้องมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างน้อย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจในบทเรียน ขั้นการลงมือทำ โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ขั้นการสะท้อนความรู้ โดยผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนสะท้อนความรู้ในวิธีการต่าง ๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความรู้ที่ได้รับ และขั้นประเมินผล เป็นขั้นที่ผู้สอนต้องประเมินผู้เรียนว่าสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ และบทเรียนใหม่ ๆ ได้หรือไม่

4. บทบาทของครูผู้สอน

จากการศึกษาบทบาทของครูผู้สอนได้มีผู้เสนอบทบาทของครูผู้สอนไว้อย่างหลากหลาย โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลไว้ดังนี้

สถาพร พุทธิพิบูล (2555, น.8) บทบาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก คือ ผู้สอนเป็นผู้แนะนำการเรียนรู้อธิบายวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้เกิดปฏิสัมพันธ์ร่วมกันทั้งผู้เรียนและผู้เรียน และผู้เรียนด้วยตนเองกิจกรรมจะต้องเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า บทบาทของครูผู้สอน คือ การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ กิจกรรมการเรียนรู้อาจสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ จุดประสงค์ กิจกรรมต้องก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้สอนกับผู้เรียน โดยผู้สอนจะต้องออกแบบวางแผน และทำการควบคุมกิจกรรมการเรียนรู้อันจัดขึ้นทั้งหมด

5. บทบาทของผู้เรียน

จากการศึกษาบทบาทของผู้เรียนผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้เรียนไว้ดังนี้

อีเวลล์ (Ewell, 1997, p.6) ได้สรุปพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีส่วนร่วมในการเรียนรู้เชิงรุก และสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนี้

1. สามารถตอบสนองต่อการเรียนรู้
2. เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. มุ่งมั่น ตั้งใจ ใฝ่รู้ สามารถประยุกต์ความรู้กับสิ่งที่สถานการณ์กำหนด
4. แสดงพฤติกรรมการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ศรีศรัณยู ศรีสมพร (2553, น.5) ได้สรุปบทบาทของนักเรียนไว้ดังนี้

1. ส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทำทหายอย่างกระฉับกระเฉง กระตือรือร้น
2. สะท้อนความคิด
3. สนใจในสถานการณ์ที่มีโครงสร้าง
4. สนใจในกิจกรรมที่มีประโยชน์และเกี่ยวข้องกับชีวิตจริง

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า บทบาทของผู้เรียน คือ การที่ผู้เรียนต้องมีความคล่องตัวในการทำกิจกรรมต่าง ๆ สนใจที่จะเข้าร่วมการทำกิจกรรมในชั้นเรียนที่ผู้เรียนเป็นคนจัดขึ้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำกิจกรรม และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำกิจกรรม และมีความใฝ่รู้สิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อติสมัย โสพันธ์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้สอนเรื่องประสิทธิภาพพลังงานในระบบแสงสว่าง การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการสร้างและหาประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง ประสิทธิภาพพลังงานในระบบแสงสว่าง สำหรับครูผู้สอนทั่วประเทศ เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านประสิทธิภาพพลังงานในระบบแสงสว่าง โดยอาศัยกลไกการเรียนการสอนปกติในสถานศึกษาผลการดำเนินงาน หลักสูตรฝึกอบรมประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 5 หน่วย แผนฝึกอบรม ใบปฏิบัติงานสำหรับภาคปฏิบัติ แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ แบบประเมินทักษะการนำเสนอแบบประเมินความพึงพอใจหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรได้ผ่านการทำสนทนากลุ่มจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องผ่านการทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษา และผ่านการประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ

ผลจากการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้กับกลุ่มอาจารย์ผู้สอนจากหลายสถาบันการศึกษา และวิศวกรจากหลายบริษัทจำนวน 20 คน จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังฝึกอบรม ผู้เข้าอบรมมีคะแนนเพิ่มขึ้นจากคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50.58 เป็นร้อยละ 81.91 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้เข้าอบรมมีคะแนนทักษะจากการวัดผลด้านปฏิบัติร้อยละ 94.32 จากผลการประเมินนี้ หลักสูตรมีประสิทธิภาพ 81.91 และ 94.32 มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องประสิทธิภาพพลังงานในระบบแสงสว่างได้

ธนวรรณ นัยเนตร (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับคำถามระดับสูงที่มีต่อความสามารถในการให้เหตุผลและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่องฟังก์ชันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ฟังก์ชัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับคำถามระดับสูง กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ซึ่งเป็นแผน การวิจัยแบบศึกษากลุ่มเดียววัดหลังการทดลองครั้งเดียว (One-Group Posttest-Only Design) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนชลกันยานุกูล จำนวน 49 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับคำถามระดับสูง จำนวน 9 แผน แบบทดสอบวัดความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ฟังก์ชันที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างเดียว (T-Test for One Sample)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ฟังก์ชันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับคำถามระดับสูง สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ฟังก์ชันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับคำถามระดับสูง สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กชภัทร์ สงวนเครือ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางสะเต็มศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้สมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางสะเต็มศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และวิธีการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางสะเต็มศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางสะเต็มศึกษา สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 4) ศึกษาผลการนำโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางสะเต็มศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ในการดำเนินการวิจัยและพัฒนา

ผลการวิจัยพบว่า พบว่า 1) ผลการทดสอบความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางสะเต็มศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคะแนนก่อนพัฒนาได้คะแนนเฉลี่ย 17.17 คิดเป็นร้อยละ 57.22 และมีคะแนนหลังการพัฒนาได้คะแนนเฉลี่ย 25.47 คิดเป็นร้อยละ 84.89 2) ผลการประเมินสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางสะเต็มศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง หลังการพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางสะเต็มศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

ปรมะ แก้วพวง (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูมัธยมศึกษา โรงเรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดฝึกอบรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูมัธยมศึกษาโรงเรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ 2) เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของครูก่อนและหลังฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรม และ 3) ประเมินความสามารถของครูในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก กลุ่มตัวอย่างคือ 1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมกลุ่มสนทนา จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 5 คน และครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา 5 คน และ 2) กลุ่มครูมัธยมศึกษาโรงเรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2561 ใช้การเลือกแบบเจาะจง เพื่อเข้ารับการอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรม เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย 1) ประเด็นการสนทากลุ่ม 2) ชุดฝึกอบรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 4) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา และ Wilcoxon Test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดฝึกอบรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีประสิทธิภาพ 80.86/81.11 2) ความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูหลังการอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรม สูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) หลังการอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรม ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมีความเหมาะสมมาก

ภริมา วิจิธาสถิตย์กุล (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การเรียนรู้เชิงรุก: แนวทางการเรียนการสอนที่เป็นเลิศในศตวรรษที่ 21 โดยสถานการณโลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การเรียนรู้

สิ่งใหม่ ๆ จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปรับตัวในโลกอนาคต การเรียนรู้เชิงรุก “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ ความรู้มีทักษะ มีคุณธรรมและจริยธรรมมากขึ้น และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม โดยมีการนำแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปพัฒนาการคิดเชิงระบบ และเป็นรูปธรรมในลักษณะของการเรียนแบบมีการปฏิสัมพันธ์ในการเรียน การสอนร่วมกันทั้งการเรียน การสร้างองค์ความรู้ การลงมือปฏิบัติด้วยจริง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนไปปรับโครงสร้างเพิ่มเวลาเรียนรู้จัดกิจกรรมการสอนทุกระดับทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน หรือทางออนไลน์ เพื่อเข้ากับบริบทของผู้เรียนอย่างเหมาะสม และสามารถพัฒนาให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในกำหนดช่วงเวลาของกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับ โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง ผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ การสร้างสรรค์ และเข้าใจในเชิงลึกในสถานการณ์ต่าง ๆ จนผู้เรียนสามารถปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์และพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน และสังคมส่วนรวมได้อย่างแท้จริง

จึงกล่าวได้ว่าแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เป็นเลิศในศตวรรษที่ 21 ผ่านการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนเพื่อขยายขอบเขตความรู้จากการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเสนอสิ่งที่ผู้เรียนสนใจอย่างแท้จริง ผ่านวิธีการหรือการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีการกำหนดอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายในสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องทำ การวางแผน การลงมือปฏิบัติ การสะท้อนความรู้ ภายใต การคิด การวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การมีส่วนร่วม ผู้เรียนจะเกิดประสบการณ์ และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น

ฐิตารีย์ ยะโสธรา (2565) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณความเป็นครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณความเป็นครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู และศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณความเป็นครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู เป็นการวิจัยและพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2. ขั้นสร้างหลักสูตร 3) ขั้นการนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) ขั้นการประเมินผลประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการฝึกอบรม ได้แก่ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์มหาวิทาลัยราชภัฏกาญจนบุรี 8 หลักสูตรสาขาวิชา 16 คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลากมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณความเป็นครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูที่มีประกอบของหลักสูตร คือ สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการ จุดมุ่งหมาย หน่วยการเรียนรู้ กระบวนการฝึกอบรม การวัดและประเมินผล จำนวนหน่วยการเรียนรู้ 5 หน่วย กิจกรรมการฝึกอบรมได้แก่ แรงจูงใจสู่การเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู ประสบการณ์ความยากลำบากและปัญหาที่แก้ไขยาก ครุต้นแบบผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู ความผูกพันระหว่างครูกับ

ศิษย์ และการพัฒนาคุณลักษณะพื้นฐานทางจิตวิทยา ผลการประเมินความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมก่อนนำไปใช้โดยผลการประเมินหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 2) ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า การดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตร ประสบความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม คะแนนค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ คะแนนค่าเฉลี่ยประเมินพฤติกรรมจิตวิญญาณความเป็นครู หลังการฝึกอบรม และมีคะแนนค่าเฉลี่ยความพึงพอใจและความคิดเห็นต่อหลักสูตรฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านผลลัพธ์ (Results) พบว่า ผลการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กรของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยภาพรวมผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และค่าเฉลี่ยคะแนนสัมพันธภาพของอาจารย์นิเทศ พบว่านักศึกษาที่มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

Ronit Rozenszajn (2019) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเรียนรู้อย่างมืออาชีพและการพัฒนาครูก่อนรับราชการสองกลุ่มที่มีฐานความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่แตกต่างกันและการฝึกอบรมการสอนที่แตกต่างกันในระหว่างการศึกษา การศึกษาวิจัยนี้ได้ประเมินการพัฒนาวิชาชีพของครูชีววิทยาก่อนรับราชการสองกลุ่มระหว่างหลักสูตรการสอนชีววิทยาระยะยาว 1 ปีในสถาบันการศึกษาที่แตกต่างกันสองแห่ง กลุ่มครูก่อนให้บริการที่มีความรู้ด้านเนื้อหา (CK) ต่ำและมีประสบการณ์การสอนมากขึ้นในระหว่างการฝึกอบรมนั้นเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติที่เน้นนักเรียนและครูเป็นศูนย์กลาง กลุ่มที่มี CK สูงกว่าและมีประสบการณ์การสอนน้อยเกี่ยวข้องกับการคิดลำดับสูงและช่องว่างทางความรู้ระหว่างตนเองและนักเรียน ดังนั้นเราขอแนะนำ: (1) มีส่วนร่วมกับครูก่อนรับราชการที่มี CK ต่ำในประสบการณ์การสอบถาม ซึ่งอาจส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงในการฝึกฝน (2) ครูก่อนรับราชการทุกคนโดยไม่คำนึงถึง CK ของพวกเขาควรฝึกการสอนที่สำคัญในขณะที่เรียนซึ่งอาจเชื่อมช่องว่างความรู้ระหว่างตนเองและนักเรียน

Daniel López-Fernández (2019) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบที่สร้างแรงบันดาลใจของวิธีการเรียนรู้เชิงรุกในนักศึกษาวิศวกรรมการบินและอวกาศ ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญในผลการเรียน ยิ่งไปกว่านั้นสิ่งสำคัญคือต้องระบุเทคนิคการศึกษาที่ช่วยเพิ่มแรงจูงใจของนักศึกษาวิศวกรรมการบินและอวกาศและช่วยให้พวกเขาอดทนต่อภาระงานที่ท้าทาย ในการสนับสนุนนี้ แรงจูงใจของนักศึกษาปริญญาโทวิศวกรรมการบินและอวกาศของ Universidad Politécnica de Madrid มีแนวทางที่สองนี้ นักเรียนจะต้องทำการออกแบบเบื้องต้นของภารกิจอวกาศโดยเริ่มจากข้อกำหนดของภารกิจและต้องรวมระบบย่อยของไมโครแซทเทลไลท์โดยใช้ดาวเทียมพาณิชย์ มีการใช้เครื่องมือที่เชื่อถือได้สำหรับนักศึกษาวิศวกรรมในช่วงสองปีการศึกษาเพื่อ

ประเมินผลกระทบของเทคนิคเหล่านี้ที่มีต่อแรงจูงใจของนักเรียน ประสบการณ์เชิงประจักษ์ที่อธิบายไว้ในที่นี้ยืนยันถึงผลกระทบเชิงบวกของวิธีการเรียนรู้ที่ใช้งานอยู่และบ่งบอกถึงปัจจัยสำคัญทั้งที่อยู่ในภายในและภายนอกในแรงจูงใจของนักศึกษาวิศวกรรมการบินและอวกาศ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ทั้งงานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศ สรุปได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู นั้นจะต้องมีกระบวนการตั้งแต่การสำรวจสภาพปัญหา และเลือกใช้วิธีการจัดฝึกอบรมให้สอดคล้องกับกระบวนการในการจัดการฝึกอบรมทั้งหมด โดยจะต้องทำอย่างเป็นกระบวนการ ตั้งแต่การสร้างหลักสูตร การนำหลักสูตรไปตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ การนำหลักสูตรไปใช้จริง และการประเมินผลจากการใช้หลักสูตร เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้จริง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการเตรียมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้เข้าอบรมและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ในการกำหนดองค์ประกอบหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุกให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับระดับความต้องการของผู้เข้าอบรม

ขั้นที่ 2 การสร้างหลักสูตร เป็นการนำข้อมูลพื้นฐานมาจัดทำร่างหลักสูตรการฝึกอบรมในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก โดยมีรายละเอียดประกอบด้วยร่างหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร แบบประเมินโครงร่างหลักสูตร เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขร่างหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรการฝึกอบรมในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุกที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติจริงกับกลุ่มนักศึกษา

ขั้นที่ 4 การประเมินหลักสูตร ประกอบด้วยการประเมินผลก่อนการฝึกอบรมและภายหลังการฝึกอบรม โดยวัดความรู้ก่อน-หลังเข้ารับการอบรมทักษะในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาเพื่อหาข้อมูลที่จำเป็นในการฝึกอบรม โดยนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ในการกำหนดรายละเอียดขององค์ประกอบหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรม ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้
2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
4. การฝึกอบรม

ขั้นที่ 2 การสร้างหลักสูตร

การดำเนินการในขั้นนี้ เป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรู ให้สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดวิธีการดำเนินงานเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การสร้างร่างหลักสูตรการฝึกอบรม

การกำหนดโครงสร้างและส่วนประกอบของหลักสูตรการฝึกอบรมเรียงตามลำดับ เพื่อให้หลักสูตรการฝึกอบรมมีโครงสร้างและองค์ประกอบแต่ละส่วนเหมาะสมและสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างถูกต้อง ซึ่งร่างของหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรู มีรายละเอียด แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรมกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรมโดยพิจารณาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว นักศึกษาวิชาชีพรู เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเชิงพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ด้านความรู้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 2) ด้านทักษะในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก

1.2 เนื้อหาวิชาหลักสูตรการฝึกอบรมผู้วิจัยกำหนดกรอบเนื้อหาในครั้งนี้ เป็นหัวข้อที่ใช้ในหลักสูตรการฝึกอบรม โดยพิจารณาจากเนื้อหาการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรม และกำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้

1.3 วิธีการฝึกอบรมผู้วิจัยกำหนดกิจกรรมการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรม หัวข้อในหลักสูตรการฝึกอบรมแต่ละหน่วยการเรียนรู้ โดยการกำหนดกิจกรรมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้ไปตามสถานการณ์เรียนรู้ที่หลักสูตรการฝึกอบรมกำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งผสมผสานการเรียนรู้ในรูปแบบกลุ่มย่อยและรายบุคคลตามสื่อการฝึกอบรมที่กำหนดไว้ ได้แก่ ใบงาน ใบความรู้ เป็นต้น ภายใต้การอำนวยความสะดวกของวิทยากรดำเนินการฝึกอบรม มีกิจกรรมการฝึกอบรมประกอบด้วย การบรรยาย การทำงานกลุ่ม การนำเสนอผลงาน และการอภิปรายร่วมกัน

1.4 การประเมินผลการฝึกอบรม ผู้วิจัยกำหนดการประเมินผลการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรมและวัตถุประสงค์ของหัวข้อในหลักสูตรการฝึกอบรมแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มีการประเมินผลความรู้ ก่อนการฝึกอบรม จะดำเนินการประเมินพฤติกรรมด้านการปฏิบัติงานโดยใช้แบบวัดทักษะในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก รวมทั้งการทดสอบความรู้โดยใช้แบบทดสอบความรู้ภายหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแต่ละหน่วยการเรียนรู้ รวมทั้งการประเมินความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

2. การตรวจสอบคุณภาพร่างหลักสูตรการฝึกอบรม

เมื่อจัดทำร่างหลักสูตรการฝึกอบรมเสร็จสมบูรณ์แล้ว การตรวจสอบคุณภาพร่างหลักสูตรการฝึกอบรมโดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตัดสิน (Expert Judgment) จำนวน 3 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติที่กำหนดเพื่อประเมินก่อนนำไปทดลองใช้ในด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องของร่างหลักสูตรการฝึกอบรมที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น หลังจากนั้นปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผู้เชี่ยวชาญสำหรับประเมินร่างหลักสูตรการฝึกอบรม ประกอบด้วย

2.1.1 นักวิชาการ ด้านการจัดการเรียนรู้

2.1.2 นักวิชาการ ด้านหลักสูตรและการสอน

2.1.3 นักวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผล

2.2 การประเมินโครงร่างหลักสูตรการฝึกอบรม ดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้กำหนดรายละเอียดของการประเมิน ประกอบด้วย 2 ด้าน ดังนี้

2.2.1 ความเหมาะสมของส่วนประกอบหลักสูตรการฝึกอบรม

2.2.2 ความสอดคล้องของส่วนประกอบของหลักสูตรการฝึกอบรม

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในประเมินโครงร่างหลักสูตรการฝึกอบรม

เครื่องมือที่ใช้ในหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก มีดังนี้

2.3.1 แบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรการฝึกอบรมเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด (5) เหมาะสมมาก (4) เหมาะสมปานกลาง (3) เหมาะสมน้อย (2) และเหมาะสมน้อยที่สุด (1)

2.3.2 แบบประเมินความสอดคล้องของส่วนประกอบโครงร่างหลักสูตรการฝึกอบรม เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ สอดคล้อง (+1) ไม่แน่ใจ (0) และไม่สอดคล้อง (-1)

2.4 เกณฑ์การประเมินหลักสูตรการฝึกอบรมและเครื่องมือที่ใช้ในหลักสูตรฝึกอบรม

2.4.1 เกณฑ์ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม ใช้เกณฑ์การพิจารณาค่าความเหมาะสมในประเด็นต่าง ๆ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยค่าเฉลี่ยแต่ละข้อได้ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่ามีความเหมาะสมที่จะใช้ประกอบในร่างหลักสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, น.100) ซึ่งค่าเฉลี่ยของคะแนนความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมฉบับนี้มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.33-4.67

2.4.2 เกณฑ์ประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรม ใช้เกณฑ์การพิจารณาเกณฑ์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ไว้ ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์นำไปใช้ได้ ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมฉบับนี้ มีค่าเท่ากับ 1.00 ในทุกหัวข้อ

2.4.3 การปรับปรุงร่างของหลักสูตรฝึกอบรม

ผู้วิจัยจะนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาวิเคราะห์แล้วนำข้อเสนอแนะที่มีสาระสำคัญ ไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมให้เกิดความสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้สร้างเครื่องมือ เพื่อประเมินผลผู้เข้ารับการอบรม โดยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลผู้เข้ารับการอบรมได้แก่ แบบทดสอบวัดความรู้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก แบบวัดความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรการฝึกอบรม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบวัดความรู้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบเพื่อใช้ประเมินผลการฝึกอบรม มีขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก มาสร้างข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

1.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และภาษาที่ใช้ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.4 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 35 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ

1.5 หาคุณภาพของแบบทดสอบรายข้อ ได้แก่ ค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก ในส่วนเกณฑ์การคัดเลือกข้อสอบที่ใช้ได้ คือ ข้อสอบจะต้องมีค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป โดยแบบทดสอบฉบับนี้ ข้อสอบทุกข้อมีค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.23-0.62 และค่าอำนาจตั้งแต่ 0.23 ขึ้นไป

1.6 หาคุณภาพของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบใช้สูตรการคำนวณของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (KR-20) ซึ่งแบบทดสอบฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89

2. แบบประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.1 ศึกษาข้อมูลในกระบวนการในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษากระบวนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาสร้างแบบประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกณฑ์ในการคะแนนแบบรูบริค และปรับปรุงให้เหมาะสมกับเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้

2.3 สร้างแบบประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในด้านการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และบันทึกการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

2.4 นำแบบประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและเกณฑ์การให้คะแนนไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโดยการประเมินดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) และทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เกณฑ์ประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ใช้เกณฑ์การพิจารณาเกณฑ์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ไว้ ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์นำไปใช้ได้ ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกฉบับนี้ทุกข้อ มีค่าระหว่าง 0.67–1.00

3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ทำการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาหลักสูตรฝึกอบรมมาสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้มาตราวัดแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) มีระดับการวัด 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อ

3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรง และภาษาที่ใช้ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เกณฑ์ประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม”ใช้เกณฑ์การพิจารณาเกณฑ์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ไว้ ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์นำไปใช้ได้ ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมฉบับนี้ทุกข้อ มีค่าเท่ากับ 1.00

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

หลังจากการปรับปรุงร่างหลักสูตรแล้ว ได้นำหลักสูตรการฝึกอบรมไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรู และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรการฝึกอบรมโดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

1. แบบแผนการทดลอง

การทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรมครั้งนี้ใช้รูปแบบการทดลองกับกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว One – Group Pretest – Posttest – Design ที่มีการทดสอบก่อนฝึกอบรมและหลังฝึกอบรม ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แบบแผนการทดลอง

ทดสอบก่อนการทดลอง	ทดลอง	ทดสอบหลังการทดลอง
O ₁	X	O ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

O₁ หมายถึง ผลการสอบที่จัดกระทำก่อนการทดลอง

X หมายถึง การจัดกระทำการทดลอง

O₂ หมายถึง ผลการสอบที่จัดทำหลังการทดลอง

2. วิธีการทดลอง

เพื่อให้ทราบว่ารูปแบบพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครั้งนี้มีผลต่อความรู้ ความเข้าใจ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการฝึกอบรม โดยการบรรยาย การอภิปราย (Group Discussion) แผนที่ความคิด (Mind Map) เป็นต้น ซึ่งใช้เวลาปฏิบัติการทดลอง 2 วัน

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพรู ในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 17 หมู่เรียน จำนวน 469 คน สังกัดคณะครุศาสตร์และคณะร่วมผลิตได้แก่คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพรุ่นปี 2 ที่ลงทะเบียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 หมู่เรียนที่ 2 จำนวน 29 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มโดยนักศึกษามีความสามารถเก่ง ปานกลาง และอ่อน ละครึ่ง

4. วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรมตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ทดสอบก่อนการฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก กับนักศึกษาวิชาชีพรุ่น

4.2 จัดให้กลุ่มทดลองได้รับการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรการฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดำเนินการฝึกอบรมตามตารางที่กำหนดไว้ จำนวน 2 วัน และระหว่างการฝึกอบรมจัดให้มีการประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยใช้แบบวัดความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก

4.3 ทดสอบหลังการใช้หลักสูตรการฝึกอบรม (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก

4.4 ประเมินทักษะการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้แบบประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

4.5 ประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ

ขั้นที่ 4 การประเมินผลหลักสูตรการฝึกอบรม

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรุ่น โดยพิจารณาจากการให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรและความสอดคล้องของหลักสูตร

2. ศึกษาความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นคือ

2.1 ทักษะในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุกหลังการทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรม โดยใช้เกณฑ์การประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยเกณฑ์การตัดสินคุณภาพจะต้องอยู่ในระดับดีขึ้นไป (ร้อยละ 75 ขึ้นไป)

2.2 ความรู้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยพิจารณาเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ระหว่างก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรม โดยการวิเคราะห์ทดสอบค่าที (t – test Dependent Samples) เป็นการหาผลสัมฤทธิ์ความก้าวหน้าของการเรียนรู้โดยใช้ข้อสอบชุดเดิม

3. ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรการฝึกอบรม จากข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรการฝึกอบรมเป็นแบบสอบถามชนิด มาตรการส่วนประมาณค่า 5 ระดับโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน (\bar{X} , S.D.)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. ด้านทักษะการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

ตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

จากข้อมูลที่ได้ทำการศึกษารวบรวมเพื่อนำมาสร้างหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ผู้วิจัยได้ทำการสร้างหลักสูตรนี้ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรและความสอดคล้องของหลักสูตร ซึ่งผลการตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตร ผลปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตร เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร			
1.1 ความจำเป็นที่ต้องพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
1.2 ความเป็นเหตุเป็นผลที่ต้องพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
1.3 ความต้องการที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
1.4 แนวทางในการพัฒนาโดยการฝึกอบรมเหมาะสม	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
1.5 หลักการที่จะนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย	4.53	0.52	เหมาะสมมากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม			
2.1 ความชัดเจน	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
2.2 ความเป็นไปได้	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
2.3 ความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย	4.67	0.50	เหมาะสมมากที่สุด
3. เนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรม			
3.1 การตอบสนองวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
3.2 การจัดลำดับเนื้อหา	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
3.3 ความครอบคลุมความรู้ที่จำเป็นต้องใช้	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย	4.67	0.50	เหมาะสมมากที่สุด
4. วิธีการฝึกอบรม			
4.1 ความเป็นไปได้ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
4.2 ความเหมาะสมของกิจกรรม	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
4.3 การนำไปใช้จัดกิจกรรมได้จริง	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย	4.56	0.53	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
5. การประเมินผลการฝึกอบรม			
5.1 การตรวจสอบการบรรลุจุดประสงค์	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
5.2 ความเป็นไปได้ในการประเมินผล	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย	4.67	0.52	เหมาะสมมากที่สุด
6. การประเมินหน่วยการเรียนรู้			
6.1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก			
6.1.1 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6.1.2 ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6.1.3 ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ช่วยทำให้บรรลุวัตถุประสงค์	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.1.4 ความเหมาะสมของกิจกรรมการฝึกอบรม	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.1.5 ความเหมาะสมของสื่อการฝึกอบรม	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.1.6 ความเป็นไปได้ในการวัดและประเมินผล	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6.1.7 ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย	4.52	0.51	เหมาะสมมากที่สุด
6.2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้			
6.2.1 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6.2.2 ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.2.3 ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ช่วยทำให้บรรลุวัตถุประสงค์	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6.2.4 ความเหมาะสมของกิจกรรมการฝึกอบรม	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6.2.5 ความเหมาะสมของสื่อการฝึกอบรม	4.33	0.58	เหมาะสมมาก

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
6.2.6 ความเป็นไปได้ในการวัดและประเมินผล	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.2.7 ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย	4.52	0.51	เหมาะสมมากที่สุด
6.3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การประเมินผลการเรียนรู้			
6.2.1 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6.2.2 ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.2.3 ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ช่วยทำให้บรรลุวัตถุประสงค์	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.2.4 ความเหมาะสมของกิจกรรมการฝึกอบรม	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.2.5 ความเหมาะสมของสื่อการฝึกอบรม	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.2.6 ความเป็นไปได้ในการวัดและประเมินผล	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.2.7 ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ย	4.43	0.51	เหมาะสมมาก
เฉลี่ยภาพรวม	4.54	0.50	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ภาพรวมผลการตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตร เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด (\bar{X} = 4.54) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรม และการประเมินผลการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน (\bar{X} = 4.67) ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด รองลงมาคือด้านวิธีการฝึกอบรมมี (\bar{X} = 4.56) อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และด้านสภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร (\bar{X} = 4.53) อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุดตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ด้านสภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร ภาพรวม มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}= 4.53$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นความจำเป็นที่ต้องพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ความต้องการที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และหลักการที่จะนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน ($\bar{X}= 4.67$) ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ด้านวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ภาพรวม มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}= 4.67$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ในทุกประเด็นอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุดเท่ากัน ($\bar{X}= 4.67$)

ด้านเนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรม ภาพรวม มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}= 4.67$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การตอบสนองวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ประเด็นการจัดลำดับเนื้อหา และความครอบคลุมความรู้ที่จำเป็นต้องใช้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน ($\bar{X}= 4.67$) ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ด้านวิธีการฝึกอบรม ภาพรวม มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}= 4.56$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นความเหมาะสมของกิจกรรมและการนำไปใช้จัดกิจกรรมได้จริง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน ($\bar{X}= 4.67$) ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ด้านการประเมินผลการฝึกอบรม ภาพรวม มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ในทุกประเด็นอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุดเท่ากัน ($\bar{X} = 4.67$)

ด้านหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ภาพรวม มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}= 4.52$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นความชัดเจนของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม ความเป็นไปได้ในการวัดและประเมินผล และระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้มีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน ($\bar{X}= 4.67$) ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ด้านหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ภาพรวม มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}= 4.52$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นความชัดเจนของวัตถุประสงค์การฝึกอบรมความเหมาะสมของเนื้อหาที่ช่วยทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของกิจกรรมการฝึกอบรม และระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้มีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน ($\bar{X}= 4.67$) ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ด้านหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การประเมินผลการเรียนรู้ ภาพรวม มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}= 4.43$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นความชัดเจนของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม และระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้มีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน ($\bar{X}= 4.67$) ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 4.2 ความสอดคล้องของหลักสูตร เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษา
วิชาชีพครู

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง	สรุปผล
1. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรบกับหลักการและความสำคัญของหลักสูตร ฝึกอบรบ	1.00	สอดคล้อง
2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรบกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรบ	1.00	สอดคล้อง
3. ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรบกับ โครงสร้างของเนื้อหาวิชาการฝึกอบรบ	1.00	สอดคล้อง
4. สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร ฝึกอบรบกับจุดประสงค์การฝึกอบรบ	1.00	สอดคล้อง
5. สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร ฝึกอบรบกับโครงสร้างของเนื้อหาวิชาการฝึกอบรบ	1.00	สอดคล้อง
6. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรบกับโครงสร้างของ เนื้อหาวิชาการฝึกอบรบ	1.00	สอดคล้อง
7. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรบกับกิจกรรมการ ฝึกอบรบ	1.00	สอดคล้อง
8. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรบกับการวัดและ ประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
9. โครงสร้างของเนื้อหาวิชาฝึกอบรบกับกิจกรรม การฝึกอบรบ	1.00	สอดคล้อง
10. โครงสร้างของเนื้อหาวิชาฝึกอบรบกับการวัด และประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
11. กิจกรรมการฝึกอบรบกับสื่อการฝึกอบรบ	1.00	สอดคล้อง
12. กิจกรรมการฝึกอบรบกับการวัดและ ประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
การประเมินความสอดคล้องภายในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1-3		
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก		
1. จุดประสงค์การเรียนรู้กับเนื้อหาสาระ	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง	สรุปผล
8. กิจกรรมการเรียนรู้กับสื่อการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
9. กิจกรรมการเรียนรู้กับการวัดและประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
10. สื่อการเรียนรู้กับการวัดและประเมินผล	1.00	สอดคล้อง

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ความสอดคล้องของหลักสูตร เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มีความสอดคล้องในทุกประเด็น

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

ตารางที่ 4.3 แสดงการเปรียบเทียบความรู้ก่อนการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

ความรู้	n	\bar{X}	S.D.	t	p
ก่อนการอบรม	29	11.41	7.03	7.10*	0.00
หลังการอบรม	29	21.97	5.45		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก หลังเข้ารับการอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูสูงกว่า ก่อนเข้ารับการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 4.4 แสดงทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังเข้ารับการอบรมหลักสูตร
ฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

ทักษะการเขียนแผน การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	n	\bar{X}	ร้อยละ	เกณฑ์ การผ่าน
1. การระบุจุดประสงค์การเรียนรู้	29	2.33	77.59	ผ่าน
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	29	2.45	81.61	ผ่าน
3. องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	29	2.53	84.48	ผ่าน
4. การใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้	29	2.33	77.59	ผ่าน
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	29	2.40	79.89	ผ่าน
6. การบันทึกการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	29	2.38	79.31	ผ่าน
เฉลี่ยรวม	29	2.36	78.61	ผ่าน

จากตาราง 4.4 พบว่า ภาพรวมด้านทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของ
นักศึกษาวิชาชีพครูสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ในทุกประเด็น

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีค่าเฉลี่ยสูง
ที่สุด (\bar{X} = 2.53) คิดเป็นร้อยละ 84.48 รองลงมาคือประเด็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
(\bar{X} = 2.40) คิดเป็นร้อยละ 79.89 และประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (\bar{X} = 2.36) คิดเป็นร้อยละ
78.74 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำ แผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

จากผลการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้วิจัยได้ทำการสอบถามประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการ
อบรม ฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ผลปรากฏดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม			
1. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.86	0.35	มากที่สุด
2. ความรู้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	4.79	0.41	มากที่สุด
3. ความรู้ในเรื่องวิธีการสอน/รูปแบบการสอน/เทคนิคการสอน	4.76	0.44	มากที่สุด
4. ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.62	0.62	มากที่สุด
5. ความรู้เรื่องพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ (พุทธิพิสัย, ทักษะพิสัย, จิตพิสัย)	4.59	0.68	มากที่สุด
6. ความสอดคล้องเชื่อมโยงกันของเนื้อหา	4.66	0.48	มากที่สุด
รวม	4.71	0.51	มากที่สุด
ด้านการฝึกอบรม			
1. ระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4.45	0.74	มาก
2. รูปแบบและวิธีการฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	4.62	0.62	มากที่สุด
3. หลักสูตรเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถ	4.62	0.56	มากที่สุด
รวม	4.56	0.64	มากที่สุด
ด้านวิทยากร			
1. ความเชี่ยวชาญในเรื่องการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.28	0.88	มาก
2. ความเชี่ยวชาญในเรื่องการจัดทำแผนการเรียนรู้	4.10	0.90	มาก
3. ความสามารถในการถ่ายทอด/สื่อสาร/ความเข้าใจ	4.45	0.78	มาก
4. การเรียงลำดับบรรยายเนื้อหาได้ครบถ้วน	4.45	0.83	มาก
5. การเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น	4.66	0.61	มากที่สุด
6. การตอบคำถามได้ตรงประเด็นและชัดเจน	4.52	0.69	มากที่สุด
7. ระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมแต่ละหน่วย	4.62	0.68	มากที่สุด
รวม	4.44	0.78	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านการนำความรู้ไปใช้			
1. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้จริงได้	4.31	0.85	มาก
2. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ / ถ่ายทอดได้	4.14	0.95	มาก
รวม	4.22	0.90	มาก
ด้านความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม			
1. ความรู้ก่อนฝึกอบรม	4.28	0.92	มาก
2. ความรู้หลังการฝึกอบรม	4.62	0.68	มากที่สุด
รวม	4.45	0.82	มาก
รวมเฉลี่ย	4.52	0.72	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ภาพรวมแสดงผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรู อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.52$) เมื่อพิจารณาภาพรวมรายด้าน ด้านเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}= 4.71$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการฝึกอบรม ($\bar{X}= 4.56$) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ($\bar{X}= 4.45$) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาภาพรวมรายด้าน พบว่า

ด้านเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม ภาพรวม นักศึกษาวิชาชีพรูมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.71$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็น ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}= 4.86$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการฝึกอบรม ภาพรวม นักศึกษาวิชาชีพรูมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.56$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นรูปแบบและวิธีการฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และหลักสูตรเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน ($\bar{X}= 4.62$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านวิทยากร ภาพรวม นักศึกษาวิชาชีพรูมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.44$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นการเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}= 4.66$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการนำความรู้ไปใช้ ภาพรวม นักศึกษาวิชาชีพรูมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.22$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้จริงได้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}= 4.31$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ด้านความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ภาพรวม นักศึกษาวิชาชีพรูมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.45$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นความรู้หลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}= 4.62$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับ นักศึกษาวิชาชีพรู มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรู 2) เพื่อศึกษาความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรู และ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับ นักศึกษาวิชาชีพรู

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพรู ในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 469 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพรูชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 29 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยนักศึกษามีความสามารถเก่ง ปานกลาง และ อ่อน คละกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดความรู้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก ก่อน-หลังการฝึกอบรม แบบประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และแบบสอบถาม ความพึงพอใจต่อหลักสูตรการฝึกอบรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลของการพัฒนาหลักสูตรโดยเก็บจาก ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้แบบประเมินที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้กับผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 29 คน และเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุกก่อน-หลังการฝึกอบรม แบบ ประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรการ ฝึกอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรม ค่าคะแนนเฉลี่ย จากผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้า รับการอบรมก่อนและหลัง และทดสอบค่า $t - test$ Dependent ทาค่าเฉลี่ย ร้อยละจากแบบ ประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และจากผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้า รับการฝึกอบรมแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์

สรุปผล

1. ผลการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู จากการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร ได้แก่ สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรม การประเมินผลการฝึกอบรม และการประเมินหน่วยการเรียนรู้ โดยการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมมากที่สุดในทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรม และการประเมินผลการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากัน (\bar{X} = 4.67) ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านวิธีการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (\bar{X} = 4.56) อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และด้านสภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร (\bar{X} = 4.53) อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาความสอดคล้องของหลักสูตร เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่ามีความสอดคล้องในทุกประเด็น

2. ผลการศึกษาความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกก่อนและหลังการฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ

2.1 ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก หลังเข้ารับการอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูสูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.2 ด้านทักษะการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ด้านทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของนักศึกษาวิชาชีพครูสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ในทุกประเด็น โดยพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (\bar{X} = 2.53) คิดเป็นร้อยละ 84.48 รองลงมา คือ ประเด็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (\bar{X} = 2.40) คิดเป็นร้อยละ 79.89 และประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (\bar{X} = 2.36) คิดเป็นร้อยละ 78.74 ตามลำดับ

3. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า ภาพรวมแสดงผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.52) เมื่อพิจารณาภาพรวมรายด้าน ด้านเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

(\bar{X} = 4.71) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการฝึกอบรม (\bar{X} = 4.56) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม (\bar{X} = 4.45) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ได้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรูพบว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรูประกอบด้วย 1) เอกสารหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ โดยแต่ละหน่วยการเรียนรู้ของการฝึกอบรมประกอบไปด้วย ชื่อเรื่อง สารสำคัญ กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อในการฝึกอบรม การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม รวมทั้งภาคปฏิบัติ และเอกสารประกอบการบรรยายแนบท้ายเอกสารหลักสูตรฝึกอบรม โดยความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของหลักสูตรเหมาะสมในทุกหัวข้อ และหลักสูตรมีความสอดคล้องกันในทุกเรื่องซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องกันในทุกหัวข้อ สอดคล้องกับแนวคิดของรุ่งทิพา จันทน์วัฒนวงษ์ (2557, น.23) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตรที่ดีจะต้องมีครบทุกประกอบสำคัญและมีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน ได้แก่ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล หลักสูตรมีการติดตามและประเมินผลเป็นระยะ เพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรได้ดีขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของจิตตวิสุทธิ วิมุตติปัญญา และคณะ (2563, น.31) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตรที่ดีควรมีจุดมุ่งหมายชัดเจน เข้าใจง่าย มีความยืดหยุ่น ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้ง่าย สามารถนำไปดัดแปลงให้เหมาะสมกับ สภาพการดำเนินชีวิตของผู้เรียน มีเนื้อหา ประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม และยังสอดคล้องกับ (Tyler. 1949, p.1) ได้กล่าวไว้ว่าองค์ประกอบของหลักสูตรจำเป็นจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ อย่างน้อย 4องค์ประกอบ คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์การสอน และการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนได้

2. ความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า

2.1 ความรู้จากการใช้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรูพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก หลังเข้ารับการอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพรูสูงกว่า ก่อนเข้ารับการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในระหว่างการฝึกอบรม นักศึกษาวิชาชีพรูที่เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้เนื้อหาการฝึกอบรม และทำกิจกรรมการฝึกอบรมอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ประกอบกับวิทยากรผู้บรรยาย มีความชัดเจนในเนื้อหา มีการยกตัวอย่างอ้างอิงความรู้ต่าง ๆ มาเชื่อมโยงกัน และให้นักศึกษาได้ลงมือทำกิจกรรมจริง ซึ่งสอดคล้องกับ

จิตติน เพลงสันเทียะ (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า เมื่อผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และยังสอดคล้องกับ จุฑามาศ เพิ่มพูนเจริญยศ (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผ่านห้องเรียนอัจฉริยะสำหรับนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลไทรโยค พบว่า เมื่อผู้เรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ที่มีการลงมือปฏิบัติส่งผลให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงขึ้น ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้นกว่าการจัดการเรียนรู้แบบเดิม สอดคล้องกับ สรัญญา เนตรธานนท์ (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้และทัศนคติต่อการเรียนสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า หลังจากที่ผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้เปลี่ยนไป คือ ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสามารถอย่างมีความสุข มีการแนะนำการทำงานและช่วยเหลือเพื่อนในชั้นเรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2.2 ทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังจากการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า ทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาวิชาชีพครู เมื่อได้รับการฝึกอบรมด้วยหลักสูตร เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ที่เน้นการมีส่วนร่วม และการลงมือปฏิบัติ ทำให้นักศึกษาวิชาชีพครูมีทักษะในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับร้อยละ 75 ขึ้นไปในทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะการฝึกอบรมที่เน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่ โดยให้นักศึกษาวิชาชีพครูได้ศึกษาจากใบความรู้ ฟังคำบรรยายจากวิทยากร และลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้นักศึกษาวิชาชีพครูมีทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ดีขึ้น รวมไปถึงการนำเสนอเพื่อให้เพื่อนครู ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ และยังมีการเติมเต็มจากวิทยากรทำให้นักศึกษาที่เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจ และมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับปรมะ แก้วพวง (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูมัธยมศึกษา โรงเรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า หลังการใช้ชุดฝึกอบรมครู ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมีความเหมาะสมมาก ซึ่งในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญสำหรับครูผู้สอนเนื่องจากเป็นสิ่งกำหนดกระบวนการ กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุไปยังเป้าหมาย สอดคล้องกับ สุพรรณภา จันทรวิง (2556) ได้อธิบายไว้ว่า ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้คือเพื่อให้แน่ใจว่ากิจกรรมการสอนบรรลุ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร การวางแผนของครูในการจัดการเรียนรู้ถือเป็นแกนหลักในการชี้นำนักเรียนให้ไปถึงจุดหมายปลายทางที่กำหนดต้องเลือกกิจกรรมกระบวนการสอนประเภทใดเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สอดคล้องกับสุงบกข ข่าขันมะลี (2559) ได้อธิบายไว้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของครู ทำให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนการสอนในแต่ละเนื้อหา และมีประสิทธิภาพ ใช้เป็นแนวทางในการสอนของครู เป็นของมูลที่ใช้พัฒนาการเรียนการสอนและเป็นผลงานที่บ่งชี้ความเชี่ยวชาญของผู้จัดทำ สอดคล้องกับอาภรณ์ใจเที่ยง (2553) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญทำให้ผู้สอนสอนด้วยความมั่นใจ มีแผนมีเป้าหมาย และมีทิศทางในการสอน ไม่ใช่สอนอย่างเลื่อนลอยสอนที่ตรงตามหลักสูตร ทั้งด้านจุดประสงค์ เนื้อหาสาระที่จะสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการใช้สื่อการสอน และการวัดผลและประเมินผล การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูที่จะพัฒนาไปเป็นครูผู้สอนในอนาคตและนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูมีความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิธีการฝึกอบรม เน้นให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้และความเข้าใจ และมีความชำนาญในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับ เสาร์ตัน แก้วใจเย็น (2557) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการฝึกอบรม วิธีการที่ช่วยเสริมสร้างพัฒนาความรู้ความชำนาญให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี และสามารถทำให้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นไปในทางที่ดีและเป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ (ภิญญาดา พรหมสินอง, 2560) กล่าวว่า การฝึกอบรมที่ตรงกับความต้องการ จะต้องพัฒนาเกณฑ์ขึ้นมาเพื่อใช้ในการตรวจสอบความรู้ ขั้นตอนของผู้เข้ารับการฝึกอบรม กำกับการฝึกอบรม ประเมินการฝึกอบรม และการนำความรู้ไปใช้ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการฝึกอบรมที่ตรงตามเป้าหมายของการฝึก รวมไปถึงวิธีการที่ใช้ในการฝึกอบรมจะส่งผลให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจกับหลักสูตรที่เข้ารับการฝึกอบรม และยังสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริงได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง สามารถนำหลักสูตรการฝึกอบรมนี้ไปใช้ในการจัดการฝึกอบรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูได้

2. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมควรมีหลักสูตรฝึกอบรมที่เน้นไปที่กระบวนการและทักษะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความเข้าใจในแต่ละทักษะกระบวนการของการจัดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูในสาขาอื่น ๆ

2. ควรทำการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรม โดยการทำศึกษากับนักศึกษาวิชาชีพครูในสาขาอื่น ๆ และสถาบันอื่น

บรรณานุกรม

- กชภัทร์ สงวนเครือ. (2562). โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามแนวทางสะเต็มศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กรมวิชาการ. (2545). การวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542ก). แนวคิดและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการพื้นฐานการปฏิรูปการศึกษาเพื่อประชาชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2553ข). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กรุณา วิทย์รัตน์. (2559). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นผู้มีจิตอาสา สำหรับนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเอกชนในจังหวัดมุกดาหาร. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เกียรติภูมิ มะแสงสม. (2561). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูด้านการจัดการเรียนรู้แบบคละชั้นในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิตติน เพลงสันเทียะ. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิตตวิสุทธิ วิมุตติปัญญา และคณะ. (2563). การพัฒนาหลักสูตร Curriculum Development. (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- จุฑามาศ เพิ่มพูนเจริญยศ. (2561). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผ่านห้องเรียนอัจฉริยะสำหรับนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- เฉลิมพล คงจันทร์. (2541). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเทคโนโลยีรถยนต์ไฟฟ้าสำหรับนักศึกษาช่างยนต์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยยศ ดำรงกิจโกศล. (2556). การพัฒนาระบบการประเมินหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนโดยสถานศึกษา. วารสารวิชาการศิลปะศาสตร์ประยุกต์ (มกราคม – มิถุนายน 2558): 82.

- ญาณัญญา ศิริภัทร์ธาดา. (2553). การพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักศึกษาในการเรียนวิชาหลักการตลาด โดยการสอนแบบมีส่วนร่วม (Active
Learning). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- จิตตารีย์ ยะโสธรา. (2565). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณความเป็นครู
สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณิชากรณ์ นิธิวุฒิกาศย์. (2559). การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ
ของครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ถนอม จิตไว. (2559). การพัฒนาหลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่อง วัฒนธรรมลาวเวียงบ้าน
ดอนคา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ทัศนีย์ นิลประดิษฐ์. (2557). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณา
การบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ทิพย์วัลย์ สุทิน. (2555). การเรียนรู้เชิงรุกจาก ขงจื้อ ถึง เอ็ดการ์เดล (Edgar Dale). จุลสาร PBL
วลัยลักษณ์.
- ทศนา แคมณี. (2562). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทิดศักดิ์ โพธิสาขา. (2557). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับครู
เพื่อเสริมสร้างการอ่านการเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ด.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธนวรรณ นัยเนตร. (2560). ผลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับคำถามระดับสูงที่มีต่อ
ความสามารถในการให้เหตุผลและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง ฟังก์ชัน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีร์นรา พรหมเวียง. (2558). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ แบบโครงการ เรื่อง การปลูกไผ่
หวานกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี
ที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นรินทร์ วงศ์สา. (2561). การส่งเสริมความเข้าใจในการป้องกันโรคไข้หวัดนกของกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ชน
ด้วยกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิถีการเลี้ยงไก่ชน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2554). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ประมะ แก้วพวง. (2563). การพัฒนาชุดฝึกอบรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครู
มัธยมศึกษา โรงเรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ประเทืองสุข ยังเสถียร. (2558). การพัฒนาคู่มือการฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนคร. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ประภัสสร พรหมคำตัน. (2558). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง หลักฐานทาง
ประวัติศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประสิทธิ์ จันทรโคตร. (2558). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านคำยาก
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กลุ่มร่วมมือเทคนิค TGT. มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ประเสริฐ เกิดพร. (2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องสวนศิลป์สร้างสรรค์สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ปองกมล แก้วคุณ. (2558). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องศิลปะคอลลาจ ชั้นมัธยมศึกษาปี
ที่ 1. สืบค้นจาก <http://www.dspace.bru.ac.th/xmlui/handle/123456789/1967>
เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2565.
- พัชรีภรณ์ บางเขียว. (2557). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อจัดทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
สำหรับการบูรณาการสอนนักศึกษาในกลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์งานอาชีพ
ตามหลักสูตรการอาชีวศึกษา. วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระ
นครเหนือ.
- พิชญาภา ฝาวัง. (2559). การพัฒนาสมรรถนะการบริหารของผู้อำนวยการ สำนักทะเบียนและ
ประมวลผลในสถาบันอุดมศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2555). เทคนิคการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มีส์.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2558). ปรัชญาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ. กรุงเทพฯ:
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภริมา วิธาสถิตย์กุล. (2565). การเรียนรู้เชิงรุก: แนวทางการเรียนการสอนที่เป็นเลิศในศตวรรษที่
21. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ. (2556). ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน
เครือข่าย ทุ่งกระเจียวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3.

- ภิญญดา พรหมสีนอง. (2561). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปแบบผลิตภัณฑ์จาก
ซีฟู้ดเป็นเครื่องสำอางสำหรับกลุ่มชาวบ้าน ตำบลวังทอง จังหวัดพิษณุโลก.
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์. (2563). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการ
จัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- รุ่งทิพย์ สารนอก. (2558). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม สหกรณ์นักเรียน กลุ่มสาระการ
เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านโคก
สะอาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.
- รุ่งทิวา จันทน์วัฒนวงศ์. (2557). การพัฒนาหลักสูตร. เอกสารประกอบการสอน. อุตรธานี:
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- ฤดี เขยเดช. (2557). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้สาระภาษาไทย โดยแนวความคิดจัดการ
เรียนรู้แบบเรียนปนเล่น เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ จังหวัดปทุมธานี. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลธัญบุรี
- วชิราภรณ์ โชติมงคล. (2558). การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมด้านพลังงานด้วยเทคนิคการ
กระจายหน้าที่เชิงคุณภาพ. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วศัญญา วุฒิวรรณ. (2553). ผลการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์เชิงรุกเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และความสามารถในการแก้ปัญหาสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต: บัณฑิตวิทยาลัย:
- วันทนา สิงห์นา. (2560). ผลการจัดการเรียนรู้ แบบซิปปา เสริมด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ ต่อ
มโนคติ ลมฟ้า อากาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: อาร์ แอนด์ เอ็น ปริ้นท์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มาตรฐานการอุดมศึกษา.
- ศรัณยู ศรีสมพร. (2553). เทคนิคการสอนเชิงรุกที่ส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์.
หนังสือออนไลน์ (e-book).
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล. (2559). การประเมินหลักสูตร ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย. (2558). **วิธีสอนทั่วไป**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร (คณะศึกษาศาสตร์).
- ศุทธิณี เกตุพรหมมา. (2558). **การประเมินโครงการอบรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โรงเรียนสตรีพังงา**. วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่นปีที่ 4 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม 2565.
- ศุภรดา ปัญญาทอง. (2561). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง รักชีวิต ขับขี่ปลอดภัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สงัด อุทรานันท์. (2552). **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคเหนือ. (2562). **การประเมินผลการใช้หลักสูตรการจัดทำหนังสือเรียนรายวิชาเลือกเสรีสำหรับครูการศึกษานอกโรงเรียน**. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สถาพร พฤษพิบูล. (2555). **คุณภาพผู้เรียนเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ (Quality of student derived active learning process)**. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมใจ แรงสิงห์. (2552). **การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย อำเภอเมืองเชียงราย**. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สร้อยญา เนตรธานนท์. (2563). **ผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้และทัศนคติต่อการเรียนสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู**. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551ก). **สภาวะการศึกษาไทย ปี2559/2560 แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0**. กรุงเทพฯ: สกศ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552ข). **ยุทธศาสตร์ชาติ 2561-2580**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553ค). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559)**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำลี รักสุทธี. (2546). **เทคนิคการพัฒนารูปแบบบูรณาการ**. กรุงเทพฯ: พัฒนาการศึกษา.
- สุกัญญา สมุทรเขตร์. (2561). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม จัดทำรายงานปัญหาพิเศษสำหรับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม**. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

- สุดารัตน์ เกียรติจรุงพันธ์. (2559). การศึกษามโนทัศน์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาชีววิทยาเพิ่มเติมเรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุบงกช ขำขันมะลี. (2559). ผลการใช้แผนและการจัดการเรียนรู้ เรื่องการหาพื้นที่ผิวและปริมาตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWDL. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุพรรณภา จันทรวัง. (2556). การพัฒนาแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพุทปัญญาและแผนการจัดการเรียนรู้ แบบพลศึกษา 5 ชั้น เรื่อง การเคลื่อนไหวและการเล่นเกม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สุภลักษณ์ เขียรชารี. (2555). ผลการจัดกิจกรรมการสอนคณิตศาสตร์เชิงรุกเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2549ก). กลยุทธ์การสอนคิดสังเคราะห์. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ.(2551ข). ครบเครื่องเรื่องคิด. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุวิมล สุวรรณจันดี. (2554). การพัฒนาแผนการเรียนรู้สาระพุทธศาสนาโดยใช้กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดอรุณารามอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสารัตน์ แก้วใจเย็น. (2557). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การเลือกขนาดตัวอย่างและการใช้สถิติที่เหมาะสมกับการวิจัย สำหรับบุคลากรสนับสนุนวิชาการ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- แสง โชติบุญ. (2559). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างความฉลาดทางสุขภาวะ ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อธิสมัย โสพันธ์. (2560). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้สอนเรื่องประสิทธิภาพพลังงานในระบบแสงสว่าง. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อเนก ตรีภูมิ. (2558). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายตามแนวคิดพหุศิลป์ศึกษาเชิงแบบแผน. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

- Beauchamp, G. A. (1981). **Curriculum Theory**. (4th ed.). Illinois: F.E. Peacock.
- Bonwell, C. C. and Eison, J. A. (1991). **Active learning: Creating excitement in the classroom**. Washington, D.C.: The George Washington University, School of Education and Human Development.
- Cascio, W. F. (1986). **Management human resources: Productivity, quality of work life, profits**. New York: McGraw-Hill.
- Conbach, L. Joseph. (1984). **Essential of Psychology and Education**. New York: McGraw Hill.
- Dessler, G. (1988). **Personnel management**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall
<http://www.aahea.org/articles/ewell.htm>.
- Ewell, P. T. (1997). **Organizing for Learning: A New Imperative**. Retrieved from
<http://www.aahea.org/articles/ewell.htm>.
- Goldstein, I. L., & Ford, K. (2002). **Training in Organization: Needs Assessment, Development, and Evaluation**. 4th ed. Belmont, CA: Wadsworth Publishing Co Inc.
- Good, C. V. (1973a). **Dictionary of Education**. (3rd ed.). New York: McGraw-Hill
- Good, Carter V. (1973b). **Dictionary of Education**. New York: McGraw-Hill Book.
- Harasim, L. (2012). **Learning theory and online technologies**. New York: Routledge/Taylor & Francis.
- Hoffer, Jeffrey A, Joey F. George and Joseph S.Valacich. (1999). **Modern System Analysis and Design**. 2th ed. Reading: Addison-Wesley.
- McNeil, J.D. (1981). **Curriculum: A Comprehensive Instruction**. Boston: Little Brown and Company.
- Meyers, & Jones. (1993). **Promoting Active Learning: Strategies for the College Classroom**. San Francisco: Jossey-Bass.
- Oliva, Peter F. **Developing the curriculum**. 3rd ed. New York: Harper Collins.
- Ornstein, A and Hunkins, F. (1998). **Curriculum: Foundations, Principles and Issues**. Boston: Allyn & Bacon.
- Saylor, J.G. & Alexander, W.M. (1974). **Planning curriculum for school**. New York: Holt, Rinehart and Winston.

- Taba, Hilda. (1962a). **Curriculum Development Theory and Practice**. New York: Harcourt, Brace and World.
- Taba, Hilda. (1962). **Curriculum Development: Theory and Practice**. New York, NY: Harcourt, Brace & Word.
- Tyler Ralph W. (1949). **Basic Principia of Curriculum and Instruction**. Chicago: The University of Chicago press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ข
หนังสือราชการ

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๑๒๘๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.เจียรตัญญ์ เสริมบุญไพศาล

ด้วยนางสาวศศิگانต์ สุทธินันท์รัตน์ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนวิชาชีพครู" โดยมี คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล	ประธานกรรมการ
๒. อาจารย์ ดร.เพ็ญพร ทองคำสุก	กรรมการที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังกล่าวข้างต้น ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นอย่างดี ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้และบัณฑิตวิทยาลัย ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.นัยนัท อินจวงจิริกิตต์)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐๒-๔๗๓๗๑๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖๑-๕๕๐๕๖๑๗

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๑๒๘๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงทิวรุจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.วนิษา สิทธิพล

ด้วยนางสาวศศิกานต์ สุทธินันท์รัตน์ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนวิชาชีพรู" โดยมี คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล ประธานกรรมการ
๒. อาจารย์ ดร.เพ็ญพร ทองคำสุก กรรมการที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังกล่าวข้างต้น ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย ดังแนบบมาพร้อมนี้และบัณฑิตวิทยาลัย ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.นัยนัท อินจวงจรกิจต์)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐๒-๔๗๗๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖๑-๕๕๐๕๖๑๗

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๑๒๔๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.ทิตยา สิทธิโสภาสกุล

ด้วยนางสาวศศิگانต์ สุทธินันท์รัตน์ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการวิจัยตามโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนวิชาชีพครู” โดยมี คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล	ประธานกรรมการ
๒. อาจารย์ ดร.เพ็ญพร ทองคำสุข	กรรมการที่ปรึกษาร่วม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ดังกล่าวข้างต้น ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ สอดคล้องกับหัวข้อการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งคำแนะนำของท่านจะเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยของนักศึกษาให้มีคุณภาพและเหมาะสมเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไขเครื่องมือวิจัย ดังแนบมาพร้อมนี้และบัณฑิตวิทยาลัย ขอขอบคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.นัยนัทธ์ อินจงศิริกิตต์)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐๒-๕๗๓๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๔

โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖๑-๕๕๐๕๖๑๗

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

พัฒนาโดย

นางสาวศศิกานต์ สุทธินันท์รัตน์
นักศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

คำนำ

หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู นี้ เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นภายหลังผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมสมรรถนะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระยะต้นของ นักศึกษาวิชาชีพครู สาขาปฐมวัย พบว่าสมรรถนะที่นักศึกษาควรได้รับการพัฒนา ประกอบด้วย 1.ความรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ 2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3. วิธีการสอนและการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษาสาขาปฐมวัย มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ทั้งการเลือกใช้วิธีการสอนและการวัดประเมินผลการเรียนรู้ให้เหมาะสม อันนำไปสู่การมีประสิทธิภาพในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระยะต้นต่อไป ในหลักสูตรฝึกอบรมจะประกอบด้วย 1.หลักการ 2.จุดมุ่งหมาย 3.เนื้อหาสาระ 4.กิจกรรม และวิธีการฝึกอบรม 5.สื่อ และ 6.การประเมินผล ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู เกิดประโยชน์แก่นักศึกษาในการพัฒนาตนเองอย่างแท้จริง

ศศิگانต์ สุทธินันท์รัตน์

โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

องค์ประกอบ ของหลักสูตร	รายละเอียดของหลักสูตร
หลักการของ หลักสูตร	1. การเปลี่ยนของการศึกษาในปัจจุบัน 2. การปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองต่อการศึกษา
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	
จุดมุ่งหมาย	เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก และนำไปปรับใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้
เนื้อหาสาระ	1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21 3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้เชิงรุก 4. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 5. บทบาทของผู้สอนในการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21 6. บทบาทของผู้เรียน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	
จุดมุ่งหมาย	เพื่อให้ นักศึกษาเข้าใจการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้
เนื้อหาสาระ	1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ 2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ 3. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ 4. ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ 5. ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การประเมินผลการเรียนรู้	
จุดมุ่งหมาย	เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเลือกวิธีการสอนได้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ และเลือกใช้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้เหมาะสม
เนื้อหาสาระ	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
วิธีการฝึกอบรม	1. การให้ความรู้ภาคทฤษฎีด้วยการบรรยายจากวิทยากร 2. การฝึกอบรมให้เป็นกันเองเน้นการร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ 3. การอภิปรายกลุ่มย่อย

องค์ประกอบ ของหลักสูตร	รายละเอียดของหลักสูตร
สื่อ	1. เอกสารประกอบการบรรยาย 2. Power point
การวัดและ ประเมินผล	1. แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก 2. แบบประเมินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

หลักการของหลักสูตร

การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ทำให้การจัดการศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนไปจากเดิม ดังนั้นการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงจะต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่ดี ครูผู้สอนจึงควรมีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับเข้าถึงเพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูที่ต้องไปเป็นครูในอนาคตจึงต้องมีแนวทางในการพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้พร้อม เพื่อเป็นครูมืออาชีพ สภาพปัจจุบันจะพบว่าครูผู้สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่จะใช้วิธีการบรรยายหรือบอกกับผู้เรียนเป็นหลัก คุณสมบัติของผู้เรียนจึงมีลักษณะของการศึกษาเป็นการท่องจำจึงไม่ใช่คุณลักษณะของผู้เรียนที่ยุคปัจจุบันต้องการหากครูผู้สอนยังใช้วิธีการสอนแบบเดิม หรือวิธีการสอนที่ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูงอาจก่อให้เกิดปัญหา

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับยุคสมัยและการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะต่าง ๆ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเน้นการปฏิบัติ และผู้สอนยังสามารถกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและยังช่วยเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นได้อีกด้วย และการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญ ในการจัดการเรียนรู้เพราะจะช่วยให้ผู้สอนทราบว่าในแต่ละสัปดาห์ หรือแต่ละชั่วโมงผู้สอนควรจะสอนรายวิชาใด โดยนำไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และศึกษาสภาพของผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการออกแบบในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งตอบสนองความต้องการของผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และนำไปช่วยให้ได้ฝึกฝนทักษะ เกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ การคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา ตลอดจนสามารถพัฒนา ประยุกต์ใช้ในเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนตามแนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูที่จะต้องไปเป็นครูในอนาคต จึงพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสม และส่งเสริมกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี เพื่อที่จะได้นำความรู้ไปพัฒนาต่อยอดในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนต่อไป

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ นักศึกษาวิชาชีพอครู้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. เพื่อให้ นักศึกษาวิชาชีพอครู้สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้
3. เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเลือกใช้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้เหมาะสม

เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพอครู้ ใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรม จำนวน 12 ชั่วโมง โดยกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรไว้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้ จำนวน 2 ชั่วโมง

- 1) ความหมาย ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้
- 2) องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้
- 3) ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
- 4) ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 2 ชั่วโมง

- 1) ความหมาย แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 2) ขั้นตอน/กระบวนการเรียนรู้แบบเชิงรุก
- 3) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 4) บทบาทของผู้สอน และบทบาทของผู้เรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 2 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ จำนวน 6 ชั่วโมง ประกอบด้วย

- 1) การปฏิบัติการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก
- 2) นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

วิธีการฝึกอบรม

1. ก่อนการฝึกอบรมดำเนินการให้มีการประชุมคณะกรรมการ เพื่อให้ทราบจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกอบรม การเตรียมการในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านวิทยากร ด้านเอกสารและเครื่องมือที่ใช้ในการอบรม ด้านสื่ออุปกรณ์และสถานที่ เป็นต้น

2. วิธีการดำเนินการการฝึกอบรมจะประกอบด้วย

2.1 การให้ความรู้ภาคทฤษฎีด้วยการบรรยายจากวิทยากรเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้รับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในหลักการและเนื้อหาที่ถูกต้อง

2.2 การสร้างบรรยากาศการฝึกอบรมให้เกิดการร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการให้แรงเสริม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการอบรมรู้สึกตื่นตัวในการเรียนรู้

2.3 การอภิปรายกลุ่มย่อย เพื่อให้ผู้รับการอบรมได้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างกัน ทำให้ผู้รับการอบรมได้รับมุมมองที่หลากหลาย

2.4 การจัดกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อให้ผู้รับการอบรมได้นำความรู้จากภาคทฤษฎีมาสู่การเรียนรู้จากสถานการณ์การลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

2.5 การประเมินผลงานภายหลังจากกิจกรรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยให้วิทยากรหรือผู้ช่วยวิทยากรเป็นผู้ประเมินผลงานของผู้รับการอบรม

2.6 วิทยากรสรุปประเด็นและองค์ความรู้ที่ได้รับจากการบรรยายและกิจกรรมเสริมทักษะให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ทบทวนและทำความเข้าใจอย่างถูกต้อง พร้อมให้ข้อแนะนำเพิ่มเติมจากการซักถามประเด็นคำถามหรือข้อสงสัยที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

3. ภายหลังจากฝึกอบรมผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบความรู้ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรม

สื่อที่ใช้ในการอบรม

1. สื่อการนำเสนอของวิทยากร ประกอบด้วย เอกสารประกอบการบรรยายและ Power Point
2. เอกสารประกอบการทำกิจกรรม ได้แก่
 - 2.1 แบบฟอร์มการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
 - 2.2 เอกสารหลักสูตรปฐมวัย
 - 2.3 เอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้
3. เครื่องมือวัดและประเมินผลการใช้หลักสูตรการฝึกอบรม

การวัดและประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50
2. แบบประเมินทักษะการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (เกณฑ์ระดับพอใช้)
3. แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู (เกณฑ์ระดับมาก)

กำหนดการโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

หลักสูตร การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

เป้าหมายการอบรม : เพื่อพัฒนาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Active Learning

สถานที่จัดงาน : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

จำนวนผู้เข้าร่วมการอบรม : 29 คน

วัน/เวลา	กำหนดการ
วันที่ 1	
9.00 น. - 9.15 น.	➤ ลงทะเบียน
9.15 น. - 9.30 น.	➤ กล่าวเปิดงาน
9.30 น. - 9.45 น.	➤ ทำแบบทดสอบก่อนการอบรม
9.45 น. - 12.00 น.	➤ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก - Active Learning กับการจัดการเรียนรู้ - วิธีการสอน/เทคนิคการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ➤ มอบหมายกิจกรรม
วันที่ 2	
9.00 น. - 12.00 น.	➤ พูดคุยกับนักวิชาการ ในการเขียนแผนจากประสบการณ์จริง ➤ การเลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ➤ ทำแบบทดสอบหลังการอบรม
วันที่ 3	
9.00 น. - 11.00 น.	➤ นำเสนอผลงาน ➤ ทำแบบสอบถามความพึงพอใจ ➤ กล่าวปิดงาน

*หมายเหตุ : กำหนดการนี้อาจมีการปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

สาระสำคัญ

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์หรือมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ โดยผู้สอนควรลดบทบาทในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนในลักษณะการบรรยายลง และเพิ่มบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมกับกิจกรรมในชั้นเรียน มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน ในขณะที่ผู้สอนจะเป็นผู้คอยชี้แนะประสบการณ์คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ผ่านการใช้กระบวนการคิดและกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนสามารถนำเอากระบวนการสร้างความรู้ไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริง ทั้งในชีวิตประจำวัน และสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนทั้งการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างหลากหลาย

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก และนำไปปรับใช้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

เนื้อหา

1. ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้เชิงรุก
4. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
5. บทบาทของผู้สอนในการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21
6. บทบาทของผู้เรียน

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. การบรรยายเนื้อหาและประสบการณ์จากวิทยากร
2. ให้นักศึกษาจำลองประกอบอาชีพต่าง ๆ โดยใช้ Active Learning ในการประกอบอาชีพ

สื่อประกอบการอบรม

1. Power Point ประกอบการบรรยาย
2. ใบกิจกรรม การจำลองประกอบอาชีพแบบ Active Learning

การประเมินผล

1. ตรวจสอบใบกิจกรรมการจำลองประกอบอาชีพแบบ Active Learning

ใบกิจกรรม การจำลองประกอบอาชีพแบบ Active Learning

คำชี้แจง : ให้นักศึกษาจำลองการประกอบอาชีพ โดยใช้ องค์ประกอบของ Active Learning ในการประกอบอาชีพให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

อาชีพ :

.....

เป้าหมาย :

.....

.....

กระบวนการประกอบอาชีพ โดยใช้องค์ประกอบของ Active Learning

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

สาระสำคัญ

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการวางแผนและการดำเนินการที่ช่วยให้การเรียนรู้เกิดขึ้น ซึ่งผ่านการวางแผนที่รอบคอบและมีเป้าหมายชัดเจน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม และอื่น ๆ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้อย่างยิ่งขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ในปฏิบัติอย่างเหมาะสม ครูหรือผู้สอนควรพิจารณาประเภทของนักเรียนและความต้องการในการเรียนรู้ของพวกเขา เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเชื่อมโยงกับเป้าหมายการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น การติดตามและปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้เป็นเรื่องสำคัญเพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปตามที่คาดหวังและส่งผลให้นักเรียนมีความสำเร็จในการเรียนรู้ได้สูงสุด ซึ่งการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ โดยต้องมีการศึกษาหลักสูตรและเนื้อหา ทำความเข้าใจกับคำอธิบายเนื้อหา และทำการวิเคราะห์จุดประสงค์ปลายทาง เพื่อกำหนดกิจกรรม/เทคนิคการสอน เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งสื่อการสอน และการวัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

เนื้อหาสาระ

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้
2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้
3. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้
4. ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
5. ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. การบรรยายเนื้อหาและประสบการณ์จากวิทยากร
2. ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. มอบหมายให้นักศึกษาออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

สื่อประกอบการอบรม

1. Power Point ประกอบการบรรยาย
2. แบบฟอร์มการเขียนแผน

การประเมินผล

-

แบบฟอร์มแผนการจัดการเรียนรู้

รายวิชา.....รหัสวิชา.....
 สาระการเรียนรู้.....ระดับชั้น.....
 ชื่อหน่วยการเรียนรู้.....เวลา.....ชั่วโมง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....เรื่อง.....เวลา.....ชั่วโมง

1. สาระสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

.....

2. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1) สมรรถนะที่.....
 ตัวชี้วัดที่.....
 พฤติกรรมบ่งชี้.....

2) สมรรถนะที่.....
 ตัวชี้วัดที่.....
 พฤติกรรมบ่งชี้.....

3) สมรรถนะที่.....
 ตัวชี้วัดที่.....
 พฤติกรรมบ่งชี้.....

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์.....

4. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สาระที่.....

มาตรฐาน.....

.....

ตัวชี้วัด.....

.....

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1)

.....

2)

.....

7. วิธีการดำเนินกิจกรรม (ขั้นนำ, ขั้นสอน, ขั้นสรุป)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การประเมินผลการเรียนรู้

สาระสำคัญ

การวัดและประเมินผลการเรียนเป็นกระบวนการที่ใช้เพื่อวัดและประเมินความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และการพัฒนาทางการเรียนรู้ของนักเรียนหรือผู้เรียนในหลาย ๆ ด้านต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่ใช้ใน ระบบการศึกษาเพื่อให้สามารถปรับปรุงการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการสอนได้ โดยมีเครื่องมือการ วัดหลากหลายเครื่องมือ จึงต้องทำการเลือกเครื่องมือการประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักศึกษาสามารถเลือกวิธีการสอนได้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ และเลือกใช้การวัด และประเมินผลการเรียนรู้ได้เหมาะสม

ระยะเวลา 2 ชั่วโมง

เนื้อหาสาระ

1. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้
3. พฤติกรรมการเรียนรู้
 - 3.1 พุทธิพิสัย
 - 3.2 ทักษะพิสัย
 - 3.3 จิตพิสัย

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. การบรรยายเนื้อหาและประสบการณ์จากวิทยากร
2. ให้นักศึกษาร่วมกันตอบคำถามทบทวนความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
3. มอบหมายให้นักศึกษาออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก **ต่อเนื่องจากหน่วยการ**

เรียนรู้ที่ 2

สื่อประกอบการอบรม

1. Power Point ประกอบการบรรยาย
2. แบบฟอร์มการเขียนแผน **ต่อเนื่องจากหน่วยการเรียนรู้ที่ 2**

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม
2. ตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ (เบื้องต้น)

ภาคปฏิบัติ

ระยะเวลา 6 ชั่วโมง

วิธีดำเนินกิจกรรม

ชั่วโมงที่ 1

1. วิทยากรทบทวนความรู้เกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ร่วมกันกับนักศึกษา

ชั่วโมงที่ 2 – 5

2. นักศึกษาแต่ละกลุ่ม ออกมานำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ออกแบบมา โดยวิทยากรให้ข้อเสนอแนะแต่ละกลุ่ม

ชั่วโมงที่ 6

3. ประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาทุกกลุ่ม และแจ้งผลคะแนนทักษะของแต่ละกลุ่ม

4. นักศึกษาทำแบบทดสอบหลังการฝึกอบรมการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก ผ่าน QR Code ของ google form

5. นักศึกษาทำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ผ่าน QR Code ของ google form

สื่อประกอบการอบรม

1. Power Point ประกอบการบรรยาย
2. แผนการจัดการเรียนรู้
3. แบบประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
4. แบบทดสอบวัดความรู้หลังการฝึกอบรม
5. แบบประเมินความพึงพอใจหลังเข้ารับการฝึกอบรม

การประเมินผล

1. ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (ระดับพอใช้ขึ้นไป)

2. ตรวจสอบแบบทดสอบแบบทดสอบวัดความรู้หลังการฝึกอบรม (80 เปอร์เซนต์ขึ้นไป)

แบบประเมินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

คำชี้แจง : ให้ท่านพิจารณาเกณฑ์การประเมิน (Rubric Scores) ในการประเมินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามความเป็นจริง

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. การระบุจุดประสงค์การเรียนรู้			
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
3. องค์ประกอบของ Active Learning			
4. การใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้			
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
6. การบันทึกการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			

เกณฑ์ระดับคุณภาพ

คะแนน	ระดับคุณภาพ
14-18	ดี
9-13	พอใช้
ต่ำกว่า 9	ปรับปรุง

ระดับเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมิน	ระดับการประเมิน		
	3 ดี	2 พอใช้	1 ปรับปรุง
1. การระบุจุดประสงค์การเรียนรู้	ระบุจุดประสงค์ได้ ถูกต้องทั้ง 3 พฤติกรรม ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย (K) ด้านทักษะพิสัย (S) ด้านจิตพิสัย (A)	ระบุจุดประสงค์ได้ ถูกต้องเพียง 2 พฤติกรรม จาก ด้านพุทธิพิสัย (K) ด้านทักษะพิสัย (S) ด้านจิตพิสัย (A)	ระบุจุดประสงค์ได้ ถูกต้องเพียง 1 พฤติกรรม จาก ด้านพุทธิพิสัย (K) ด้านทักษะพิสัย (S) ด้านจิตพิสัย (A)
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้ ตรงตาม วัตถุประสงค์การเรียนรู้และพัฒนาให้ ผู้เรียนเกิด พฤติกรรมบ่งชี้ ทั้งหมด มีความยาก ง่ายเหมาะสมกับ ระดับชั้น ไม่ซับซ้อน และกิจกรรมส่งเสริม ให้ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติจริง	กิจกรรมการเรียนรู้ ตรงตามวัตถุประสงค์ การเรียนรู้และพัฒนา ให้ผู้เรียนเกิด พฤติกรรมบ่งชี้ได้เป็น ส่วนใหญ่ มีความยาก ง่าย ค่อนข้าง เหมาะสมกับระดับชั้น และกิจกรรมส่งเสริม ให้ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติจริง	กิจกรรมการเรียนรู้ ตรงตาม วัตถุประสงค์การเรียนรู้และพัฒนาให้ ผู้เรียนเกิด พฤติกรรมบ่งชี้ได้ เพียงบางส่วน และ กิจกรรมยังไม่ค่อย ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ ลงมือปฏิบัติจริง
3. องค์ประกอบของ Active Learning	มีการออกแบบ กิจกรรมที่สอดคล้อง กับแนวคิด Active Learning ครบทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การเรียนรู้ผ่าน การคิดระดับสูง	มีการออกแบบ กิจกรรมที่สอดคล้อง กับแนวคิด Active Learning เพียง 3 องค์ประกอบ จาก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การเรียนรู้ผ่านการ คิดระดับสูง	มีการออกแบบ กิจกรรมที่สอดคล้อง กับแนวคิด Active Learning เพียง 2 องค์ประกอบ จาก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การเรียนรู้ผ่าน การคิดระดับสูง

เกณฑ์การประเมิน	ระดับการประเมิน		
	3 ดี	2 พอใช้	1 ปรับปรุง
	<p>2. การเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ</p> <p>3. การเรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน/การมีส่วนร่วม</p> <p>4. การเรียนรู้จากการสำรวจค้นหา</p>	<p>2. การเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ</p> <p>3. การเรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน/การมีส่วนร่วม</p> <p>4. การเรียนรู้จากการสำรวจค้นหา</p>	<p>2. การเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ</p> <p>3. การเรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน/การมีส่วนร่วม</p> <p>4. การเรียนรู้จากการสำรวจค้นหา</p>
4. การใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้	<p>เลือกใช้สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งหมด โดยสื่อสามารถช่วยกระตุ้น และส่งเสริมผู้เรียน สามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองหรือฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มได้</p>	<p>เลือกใช้สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นส่วนใหญ่ โดยสื่อสามารถช่วยกระตุ้น และส่งเสริมผู้เรียน สามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองหรือฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มได้เป็นส่วนใหญ่</p>	<p>เลือกใช้สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้เพียงบางส่วน สื่อยังไม่สามารถช่วยกระตุ้น และส่งเสริมผู้เรียนได้</p>
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	<p>เลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลได้ถูกต้องทั้งหมดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ รวมทั้งวิธีการวัดสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ และกำหนดเกณฑ์การประเมิน</p>	<p>เลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ใช้วิธีการวัดได้ค่อนข้างสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ และกำหนดเกณฑ์การประเมินได้เหมาะสมกับผู้เรียน</p>	<p>เลือกใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลได้ถูกต้องเพียงบางส่วนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ แต่ยังไม่ใช่วิธีการวัดไม่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้</p>

เกณฑ์การประเมิน	ระดับการประเมิน		
	3 ดี	2 พอใช้	1 ปรับปรุง
	ได้เหมาะสมกับ ผู้เรียน		และยังไม่สามารถ กำหนดเกณฑ์การ ประเมินได้
6. การบันทึกการจัด กิจกรรมการ เรียนรู้	รูปแบบการบันทึก การจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ ระบุได้ ครบถ้วนทั้งหมด ได้แก่ - ผลการจัดการ กิจกรรม-การเรียนรู้ - อุปสรรค - การแก้ปัญหา - แนวทางในการ ปรับปรุงพัฒนาให้ สอดคล้องกับ ห้องเรียน	รูปแบบการบันทึกการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระบุได้ 2 ใน 3 จาก ทั้งหมด ได้แก่ - ผลการจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้ - อุปสรรค - การแก้ปัญหา - แนวทางในการ ปรับปรุงพัฒนาให้ สอดคล้องกับ ห้องเรียน	รูปแบบการบันทึก การจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ ระบุได้ 1 ใน 3 จากทั้งหมด ได้แก่ - ผลการจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้ - อุปสรรค - การแก้ปัญหา - แนวทางในการ ปรับปรุงพัฒนาให้ สอดคล้องกับ ห้องเรียน

แบบทดสอบหลังการฝึกอบรม

แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรการฝึกอบรม

เอกสารประกอบการฝึกอบรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานจากทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน สร้างองค์ความรู้ จัดระบบการเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เกิดกระบวนการคิดในระดับสูง การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้อภิปรายความรู้ และมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ร่วมกัน โดยที่การเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ มากกว่าเนื้อหาของรายวิชา ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาอย่างถ่องแท้ และเข้าใจในเชิงลึก และทำให้นักเรียนเห็นประโยชน์จากสิ่งที่เรียน

ความหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

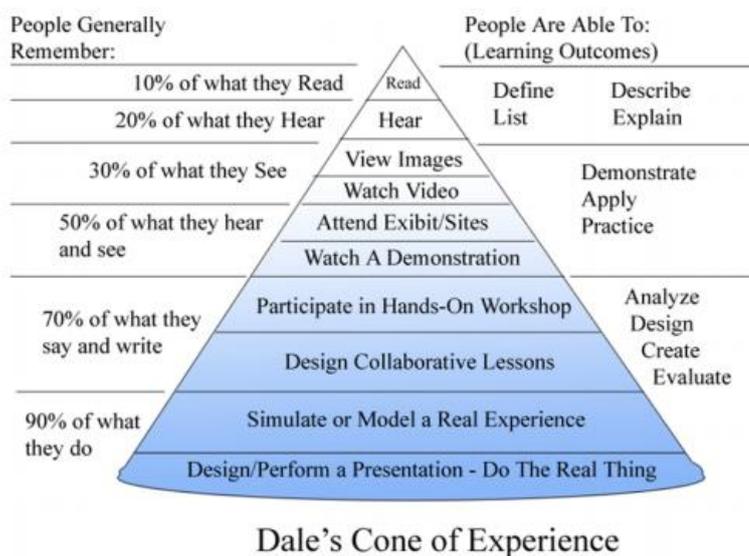
“การเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ในระดับลึกโดยผู้เรียนจะสร้างความเข้าใจและค้นหาความหมายของเนื้อหาสาระโดยเชื่อมกับประสบการณ์เดิมที่มี แยกแยะความรู้ใหม่ที่ได้รับกับความรู้เก่าที่มี สามารถประเมินคุณค่าเดิมและสร้างแนวคิดของตนเองซึ่งเรียกว่ามีการเรียนรู้เกิดขึ้น ซึ่งแตกต่างจากวิธีการเรียนรู้ระดับผิวเผิน โดยเน้นการรับรู้ข้อมูลและจดจำข้อมูลเท่านั้น ผู้โดยลักษณะนี้จะเป็นผู้เรียนที่เรียนรู้วิธีการเรียน (Learning How to learn) เป็นผู้เรียนที่กระตือรือร้นและมีทักษะที่สามารถเลือกรับรู้ข้อมูลวิเคราะห์และสังเกตข้อมูลได้อย่างมีระบบ” *ปราวินยา สุวรรณรัฐโชติ (2551)*

“การเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่านเขียน ตั้งคำถามและถาม อภิปรายร่วมกัน ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้” *สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562)*

ดังนั้น สามารถสรุปความหมายว่า การเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน ผู้สอนจะมีการออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับผู้เรียนมากกว่าการเรียนรู้แบบเดิมที่ผู้สอนบรรยายเนื้อหาเพียงอย่างเดียว ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมจากการลงมือปฏิบัติกิจกรรม ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล

แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21

เอ็ดการ์ เดล (Edgar Dale) ศาสตราจารย์ทางการศึกษามหาวิทยาลัย Ohio State University ได้พัฒนารูปแบบกรวยของการเรียนรู้ (Cone of learning) ขึ้นในปีค.ศ. 1946 และหลังจากนั้นก็มีการศึกษาวิจัยทั้งในวงการศึกษาและอุตสาหกรรมเพื่อค้นหากระบวนการเรียนรู้ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพจากการศึกษาพบว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทำให้ผู้เรียนสามารถรักษาผลการเรียนรู้ให้คงทนได้มากและนานกว่ากระบวนการเรียนรู้เชิงรับ เพราะกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกสอดคล้องกับการทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับความจำโดยสามารถเก็บจำสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ผู้สอนและสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่ได้ผ่านการปฏิบัติจริง จะสามารถเก็บความจำไว้ในระบบความจำระยะยาว (Long term memory) ทำให้ผลการเรียนรู้ยังคงอยู่ได้ในปริมาณที่มากกว่า ระยะยาวกว่า (ทิพย์วัลย์ สุทิน, 2555, น.5) ซึ่งอธิบายไว้ดังภาพ

ภาพ พีรามิดการเรียนรู้ของ National Training Laboratory, Bethel, Maine และรูปกรวยแห่งประสบการณ์ของ Edgar Dale

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ต้องการให้ผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสร้างศักยภาพสูงสุดแก่ผู้เรียนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองให้การจัดการเรียนรู้มีความหมาย ผู้เรียนเป็นฝ่ายลงมือกระทำอยู่กับเนื้อหาที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้โดยการพูดคุย การเขียน การอ่าน การสะท้อนหรือการตั้งคำถามการเรียนการสอนที่มีความเคลื่อนไหวใช้ได้ทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ผู้เรียนอาจทำงานคนเดียวหรือทำงานกันเป็นกลุ่มก็ได้ ผู้สอนจะเป็นฝ่ายรุกผู้เรียนจะเป็น ฝ่ายรับ ถ้าเปรียบเทียบ คือ การเรียนการสอนแบบดั้งเดิม นักเรียนเปรียบเสมือนเป็นเหยือก ผู้สอนต้องรินน้ำใส่เหยือกแต่การจัดการเรียนรู้เชิงรุกผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นฝ่ายสร้างเนื้อหาใหม่ ผู้สอนคอยนำทางชี้แนะเพื่อช่วย

ให้ผู้เรียนเข้าใจ และใช้ข้อมูลข่าวสารนั้นให้เกิดประโยชน์ กล่าวคือผู้สอนช่วยจุดตะเกียงการเรียนรู้ของผู้เรียน จึงจะทำให้ผู้เรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์และจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้ดีขึ้น สามารถเก็บกักข้อมูลข่าวสารไว้ ในความทรงจำระยะยาว นอกจากนี้ยังมีประสิทธิภาพในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในลำดับที่สูงขึ้นอีกด้วย เช่น การแก้ปัญหาและการคิดวิเคราะห์ ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จจากการเรียนการสอนรูปแบบนี้มักจะมีผลสะท้อนในเชิงบวกมายังผู้สอน แต่ในบางครั้งผู้สอนที่ใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกต้องเกิดปัญหากับผู้เรียนที่ไม่ให้ความสนใจ เวลาที่จำกัดและการจัดการห้องเรียนให้เหมาะสม ทำให้ไม่ได้หมายความว่าผู้สอนต้องเลิกบรรยายแต่วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนั้นสามารถใช้กิจกรรมได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การอภิปรายกลุ่ม การจำลองสถานการณ์การใช้บทบาทสมมติการเขียนเชิงรุก การอ่านเชิงรุก เป็นต้น ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน โดยสถานศึกษาและผู้สอนควรมีกระบวนการในการจัดการศึกษาดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, น. 8-9)

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัด และศักยภาพของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. จัดการเรียนรู้โดยเน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการการเรียนรู้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติที่เน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นและมีนิสัยรักการอ่านเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานระหว่างสาระการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสมทั้งสาระที่เป็นท้องถิ่น ระดับชาติและความเป็นสากลเน้นการปลูกฝังขัดเกลาและหล่อหลอมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงปรารถนาถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแต่ละช่วงชั้น
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาและครูผู้สอนจัดบรรยากาศการเรียนรู้สภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ
6. ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในทุกสถานที่ทุกเวลาและทุกโอกาส มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ
7. สถานศึกษาและผู้สอนต้องจัดระบบและรูปแบบการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการ ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ควบคู่กับการทดสอบในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับชั้นและตามรูปแบบของการจัดการศึกษา

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยเนื้อหาที่ใช้อาจจะมีความรู้ที่หลากหลายผสมผสานระหว่างสาระการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ โดยมีสื่อ หรือสถานที่ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง รวมทั้งมีส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในทุกสถานที่ และการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน

กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้เชิงรุก

กระบวนการแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning Process) สามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสามารถใช้ได้กับนักเรียนทุกระดับ ทั้งการเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนรู้แบบกลุ่มเล็ก และการเรียนรู้แบบกลุ่มใหญ่ McKinney (2008) เสนอเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเชิงรุก ได้แก่ ผู้เรียนคิดเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนด แลกเปลี่ยนความคิดและนำเสนอความคิดเห็น ผู้เรียนวางแผนทำงานร่วมกับผู้เรียนคนอื่น ๆ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และพิจารณาข้อสงสัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งครูผู้สอนจะคอยช่วยเหลือกรณีที่มีปัญหาภายใต้เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การใช้เกมส์ วิดีโอ แบบทดสอบที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างขึ้นมา เป็นต้น กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อจัดการเรียนการสอน ควรมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องทำ (Define) หมายถึง การกำหนดเป้าหมายในสิ่งที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาใด โดยผู้สอนสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากแผนการเรียนการสอนที่ผ่านมาในอดีต หรือคุณภาพของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับในอดีตเพื่อสามารถนำข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนสอน

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน (Plan) หมายถึง การที่ผู้สอนมีการตั้งสมมติฐานเบื้องต้นเพื่อพิจารณาผู้เรียน ตลอดจนสนใจความสามารถของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียน ผู้เรียนมีเครื่องมือในการเรียนเพียงพอ

ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Action) หมายถึง การที่ผู้สอนอธิบายกิจกรรมที่เตรียมไว้สำหรับผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนใช้ทักษะในการคิดและแก้ปัญหาด้วยกันกับผู้เรียนคนอื่น ๆ โดยผู้เรียนสร้างสรรค์ชิ้นงานร่วมกับเพื่อน

ขั้นตอนที่ 4 การสะท้อนความรู้ (Review) หมายถึง การที่ผู้เรียนนำเสนอสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติ(ชิ้นงานที่ได้รับมอบหมาย) ความรู้ที่ได้รับ ต่อผู้สอนและผู้เรียนทั้งหมด หลังจากนั้นผู้สอนทำการสรุปประเมินความรู้ที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน

ดังนั้น แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เป็นเลิศในศตวรรษที่ 21 ผ่านการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นการออกแบบการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนเพื่อขยายขอบเขตความรู้จากการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเสนอสิ่งที่ผู้เรียนสนใจอย่างแท้จริง ผ่านวิธีการหรือการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีการกำหนดอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายในสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องทำ การวางแผนการลงมือปฏิบัติ การสะท้อนความรู้ ภายใต การคิด การวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การมีส่วนร่วม ผู้เรียนจะเกิดประสบการณ์ และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning) ครอบคลุมวิธีการจัดการเรียนรู้หลากหลายวิธี เช่น

- การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)
- การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)
- การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)
- การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)
- การเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิด (Thinking Based Learning)
- การเรียนรู้การบริการ (Service Learning)
- การเรียนรู้จากการสืบค้น (Inquiry-Based Learning)
- การเรียนรู้ด้วยการค้นพบ (Discovery Learning)

บทบาทของผู้สอนในการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21

พรทิพย์ วงศ์ไพบุลย์ (2560) กล่าวว่า ผู้สอนเป็นผู้ที่ทำหน้าที่กระตุ้นการเรียนรู้แก่ผู้เรียนโดยบทบาทของผู้สอนสำหรับการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21 คือ ผู้สอนมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง และควรดำเนินการ ได้แก่

1. สร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน
2. ลดบทบาทการสอน และการให้ความรู้โดยตรง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
3. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เป็นพลวัต (มีการเคลื่อนไหว/การขับเคลื่อน) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม กระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบความสำเร็จในการเรียนรู้ สามารถนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และคิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหาของชุมชน สังคม หรือประเทศชาติ
4. จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการจัดการเรียนรู้อย่างชัดเจน รวมถึงเนื้อหาและกิจกรรม

5. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ท้าทาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากวิธีการสอนที่หลากหลาย
6. เปิดใจกว้างยอมรับในความสามารถ การแสดงออกและการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียน
7. ผู้สอนควรทราบว่าผู้เรียนมีความถนัดที่แตกต่างกัน และทราบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน
8. ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในการเรียน ให้ผู้เรียนกล้าพูด กล้าตอบและมีความสุข ในการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมมากที่สุด ครูผู้สอนต้องพยายามสร้างลักษณะการเรียนรู้เชิงรุก ให้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ โดยจะต้องให้ผู้เรียนได้เข้าใจและรู้บทบาทในการเรียนรู้

บทบาทของผู้เรียน Active Learning

1. รู้ว่าตัวเองจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับอะไรบ้าง รู้สิ่งที่จะเรียน
2. สิ่งที่จะเรียนรู้นั้น เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เราเรียนไปแล้วอย่างไร
3. สิ่งที่จะเรียนรู้นั้น สอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับความเป็นไปของโลกปัจจุบันอย่างไร
4. ผู้เรียนต้องรู้ว่า ทำอย่างไรจึงจะรู้ว่าข้อเท็จจริงหรือข้อความรู้ที่ได้รับรู้นั้น ถูกต้องแน่นอน
5. ผู้เรียนจะต้องกลับไปตรวจสอบการบ้าน หรือสิ่งที่ค้นคว้าใหม่ ว่าได้คำตอบที่ถูกต้องหรือไม่ หรือตอบถูกต้องตรงกับคำถามข้อไหน

สรุป

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์หรือมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การระดมสมอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแก้ปัญหาร่วมกัน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศรวมถึงการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสามารถใช้ได้กับทุกระดับทั้งรายบุคคล กลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ โดยผู้สอนควรลดบทบาทในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนในลักษณะการบรรยายลง และเพิ่มบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ โดยจะเป็นผู้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมในชั้นเรียน มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนทั้งกับผู้เรียนและผู้สอนผ่านการอ่าน การพูด การฟัง การเขียน การอภิปราย และการสะท้อนความคิดเป็นสำคัญเพื่อสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และได้พัฒนาทักษะขั้นสูงในการคิดรูปแบบต่าง ๆ ในขณะที่ผู้สอนจะเป็นผู้คอยชี้แนะประสบการณ์คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนผ่านการใช้กระบวนการคิดและกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อผู้เรียนและสามารถพัฒนาให้สัมฤทธิ์ผลในกำหนดช่วงเวลาของกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับและปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 และสามารถนำเอากระบวนการสร้างความรู้ไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริง ทั้งในชีวิตประจำวัน และสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนทั้งการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างหลากหลาย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการวางแผนและการดำเนินการที่ถูกออกแบบมาเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการสอนในสถานการณ์การศึกษาต่าง ๆ ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ในทั้งสถานศึกษาแบบปฏิบัติจริงและสถานการณ์การเรียนรู้ออนไลน์

ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้คือการวางแผนที่รวมเอาคำแนะนำและกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดการที่เหมาะสมเพื่อให้รอบรู้ของผู้เรียนเติบโตและพัฒนาอย่างเต็มตัว แผนการจัดการเรียนรู้รวมถึงการวางแผนเนื้อหาการเรียนรู้ วิธีการสอน การประเมินผล และการสร้างสภาพแวดล้อมที่สร้างสรรค์และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

ผู้จัดการเรียนรู้เป็นผู้รับผิดชอบในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งอาจเป็นครูหรือผู้สอน โดยพิจารณาถึงความต้องการและความสามารถของผู้เรียน เนื้อหาการเรียนรู้ และวิธีการสอนที่เหมาะสม เพื่อให้การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

สรุปคือ แผนการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการวางแผนและการดำเนินการที่ช่วยให้การเรียนรู้เกิดขึ้นซึ่งผ่านการวางแผนที่รอบคอบและมีเป้าหมายชัดเจน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม และอื่น ๆ

ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนหรือผู้เรียนในระบบการศึกษา ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ที่ด้านต่อไปนี้

- 1. ช่วยให้เกิดการวางแผนอย่างระบบ:** แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ครูหรือผู้สอนสามารถวางแผนการสอนที่มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ชัดเจนได้อย่างระบบและเป็นระยะเวลาที่กำหนดได้ เช่น รายละเอียดของหน่วยการเรียนรู้ และเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละรอบการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยลดความสับสนในการสอนและเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนของครู
- 2. สร้างความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาการเรียนรู้และวัตถุประสงค์การเรียนรู้:** แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ครูหรือผู้สอนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างชัดเจน โดยให้แนวทางและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้งและมีการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 3. เพิ่มประสิทธิภาพในการสอน:** แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ครูหรือผู้สอนสามารถเตรียมความพร้อมในการสอนได้ดีขึ้น โดยมีการวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและมีการใช้เครื่องมือการสอนที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูหรือผู้สอน

สามารถปรับเปลี่ยนแผนการสอนได้ตามความต้องการของนักเรียนหรือสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เช่น การปรับเปลี่ยนกิจกรรมหรือวัตถุประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ช่วยให้การประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ: แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเป้าหมายการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนสามารถรับรู้ได้ถึงว่าพวกเขากำลังเรียนรู้อย่างไร และครูหรือผู้สอนสามารถปรับปรุงแผนการสอนหรือการประเมินผล เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างเต็มที่

5. สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความท้าทายและความมีความสุข: แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้ครูหรือผู้สอนสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีความท้าทายสำหรับนักเรียน โดยการนำเอาหลักการต่าง ๆ ของการจัดการเรียนรู้มารับใช้ในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เต็มไปด้วยความท้าทายและความมีความสุข นอกจากการสอนเนื้อหาเชิงความรู้แล้ว ครูหรือผู้สอนสามารถนำเครื่องมือและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างความสนุกและน่าตื่นเต้นได้ เพื่อให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และยกระดับความสนใจในเนื้อหาการเรียนรู้

อย่างไรก็ตาม ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้อยิ่งขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ในปฏิบัติอย่างเหมาะสม ครูหรือผู้สอนควรพิจารณาประเภทของนักเรียนและความต้องการในการเรียนรู้ของพวกเขา เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเชื่อมโยงกับเป้าหมายการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น การติดตามและปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้เป็นเรื่องสำคัญเพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปตามที่คาดหวังและส่งผลให้นักเรียนมีความสำเร็จในการเรียนรู้ได้สูงสุด

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ คือ:

1. วัตถุประสงค์ (Objectives): เป็นเป้าหมายที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้หรือความรู้บางอย่างจากการเรียน วัตถุประสงค์ช่วยกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้และวัตถุประสงค์ของบทเรียน
2. วิธีการเรียนรู้ (Methods): เป็นกระบวนการหรือวิธีที่ใช้ในการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ อาจเป็นการสอนโดยใช้บทเรียนทางด้านกลาง กลุ่มการเรียนรู้ หรือการเรียนรู้แบบปฏิสนธิ
3. การประเมินผล (Assessment): เป็นกระบวนการในการประเมินความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และความสามารถของผู้เรียนว่าได้รับการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่ การประเมินผลสามารถเป็นแบบภาคตามหลักสูตร การทดสอบ หรือการประเมินโปรเจกต์

4. วัสดุการเรียนรู้ (Learning Materials): เป็นเครื่องมือหรือสื่อที่ใช้ในการสอน เช่น หนังสือเรียน ตารางการสอน สื่อการสอนออนไลน์ ซอฟต์แวร์การเรียนรู้ และอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

นอกจากนี้ในองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ควรตระหนักถึงเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องเขียนตามลำดับองค์ประกอบและหากขาดองค์ประกอบใดก็มิอาจทำให้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ เมื่อพิจารณาแล้วการศึกษา วิเคราะห์ องค์ประกอบของแผนโดยทั่วไปจะมี 7 องค์ประกอบดังนี้ (เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ, 2552)

1. สารระสำคัญ เป็นการเขียนในลักษณะเป็นความคิดรวบยอด หรือ Concept

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนในลักษณะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งเมื่อผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติทุกพฤติกรรมในแต่ละแผนการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ แล้วบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ตัวชี้วัด และมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วย

3. สารการเรียนรู้ เป็นการเขียนเนื้อหาสาระในลักษณะเป็นประเด็นสำคัญสั้น ๆ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

4. กิจกรรมการเรียนรู้ ระบุวิธีสอน กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครบถ้วนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ เมื่อเรียนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครบถ้วนตามเป้าหมายการเรียนรู้ของตัวชี้วัด และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติในแต่ละรายชั่วโมงอย่างชัดเจน

5. สื่อ แหล่งการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จะกำหนดสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน มีใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกทักษะการเรียนรู้เอกสารเพิ่มเติมสำหรับผู้สอนตามความเหมาะสมและบอกแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

6. การวัดและประเมินผล ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผล ทุกแผนการจัดการเรียนรู้จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ เรื่องการวัดและประเมินผลคือ หลักฐานการเรียนรู้ ร่องรอยการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล เครื่องมือในการวัดและประเมินผล

7. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายสรุปได้ว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย สารระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล บันทึกผลหลังสอน

ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำ (2551, น.84) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดทำแผนดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร เพื่อการทำแผนการจัดการเรียนรู้จะต้องศึกษาหลักการโครงสร้าง จุดมุ่งหมายหลักสูตร จุดประสงค์รายวิชาและคำอธิบายรายวิชาเพื่อจะวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ และเป็นกรอบทิศทางในการจัดการเรียนการสอน

2. ทำความเข้าใจกับคำอธิบายรายวิชา ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

2.1 กิจกรรม ข้อความส่วนนี้หลักสูตรจะวางแนวทางให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมให้นักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด ข้อความนี้มักขึ้นต้นกริยา เพื่อแสดงอาการกระทำ เช่น ศึกษา ปฏิบัติ ทดลอง สังเกต รวบรวมอภิปรายบันทึกเปรียบเทียบ ฯลฯ

2.2 เนื้อหา ข้อความในส่วนนี้หลักสูตรจะวางให้ครูผู้สอนทราบเนื้อหาหลักหรือเรื่อง ที่ผู้สอนจะนำไปจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ ซึ่งครูผู้สอนจะต้องนำไปวิเคราะห์ร่วมกับ กิจกรรม / จุดประสงค์ในคำอธิบายรายวิชาเสียก่อน จึงจะทำให้ครูได้เนื้อหาย่อยในการเรียนรู้ต่อไป ส่วนมากส่วนนี้มักจะขึ้นต้นด้วยคำว่า การ หรือเรื่องราวเกี่ยวกับ หรือเกี่ยวกับ หรือเขียนเป็นกิจกรรม

2.3 จุดประสงค์ ข้อความในส่วนนี้จะอยู่ท้ายสุดของคำอธิบายรายวิชา มักจะขึ้นต้นด้วย คำว่า เพื่อ ซึ่งจุดประสงค์ในคำอธิบายรายวิชาแต่ละวิชาจะเป็นจุดประสงค์ปลายทางของแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนด้วย และจะครอบคลุมทักษะการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน

2.3.1 ด้านปัญญา (พุทธิพิสัย) เป็นจุดประสงค์ที่มุ่งเน้นความสามารถทำความเข้าใจ ของสมอง มักใช้คำว่า เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ ซึ่งครูควรพัฒนาให้ครบทั้ง 6 ระดับ คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า

2.3.2 ด้านจิตใจ (จิตพิสัย) เป็นจุดประสงค์ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะทาง จิตใจ มักใช้คำว่า เพื่อให้มีเจตคติที่ดี ซื่อซม เห็นคุณค่า ตระหนัก ซึ่งครูควรพัฒนาให้ครบทั้ง 5 ระดับ คือ การรับรู้ ตอบสนอง การสร้างคุณค่า การจัดระบบคุณค่า การสร้างลักษณะนิสัย

2.3.3 ด้านทักษะ (ทักษะพิสัย) เป็นจุดประสงค์ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ มัก ใช้คำว่า ปฏิบัติตน สาธิต ทดลอง แก้ปัญหา คิดคำนวณ เป็นต้น ซึ่งครูควรพัฒนาให้ครบทั้ง 5 ระดับ คือการเลียนแบบ การทำตามแบบ การทำอย่างถูกต้อง การทำอย่างต่อเนื่องการทำเองโดยเหมือน ธรรมชาติ

3. วิเคราะห์จุดประสงค์ปลายทาง เพื่อเขียนเป็นจุดประสงค์นำทาง เพราะจุดประสงค์นำ ทางจะเป็นสิ่งที่ทำให้ครูผู้สอนรู้ว่าสอนเนื้อหาอะไรบ้าง ในการกำหนดจุดประสงค์นำทางนั้นมีความสำคัญมาก เพราะจะต้องนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ดังนั้นเมื่อกำหนดจุดประสงค์นำทางแล้ว ครูผู้สอนต้องวิเคราะห์นำทาง

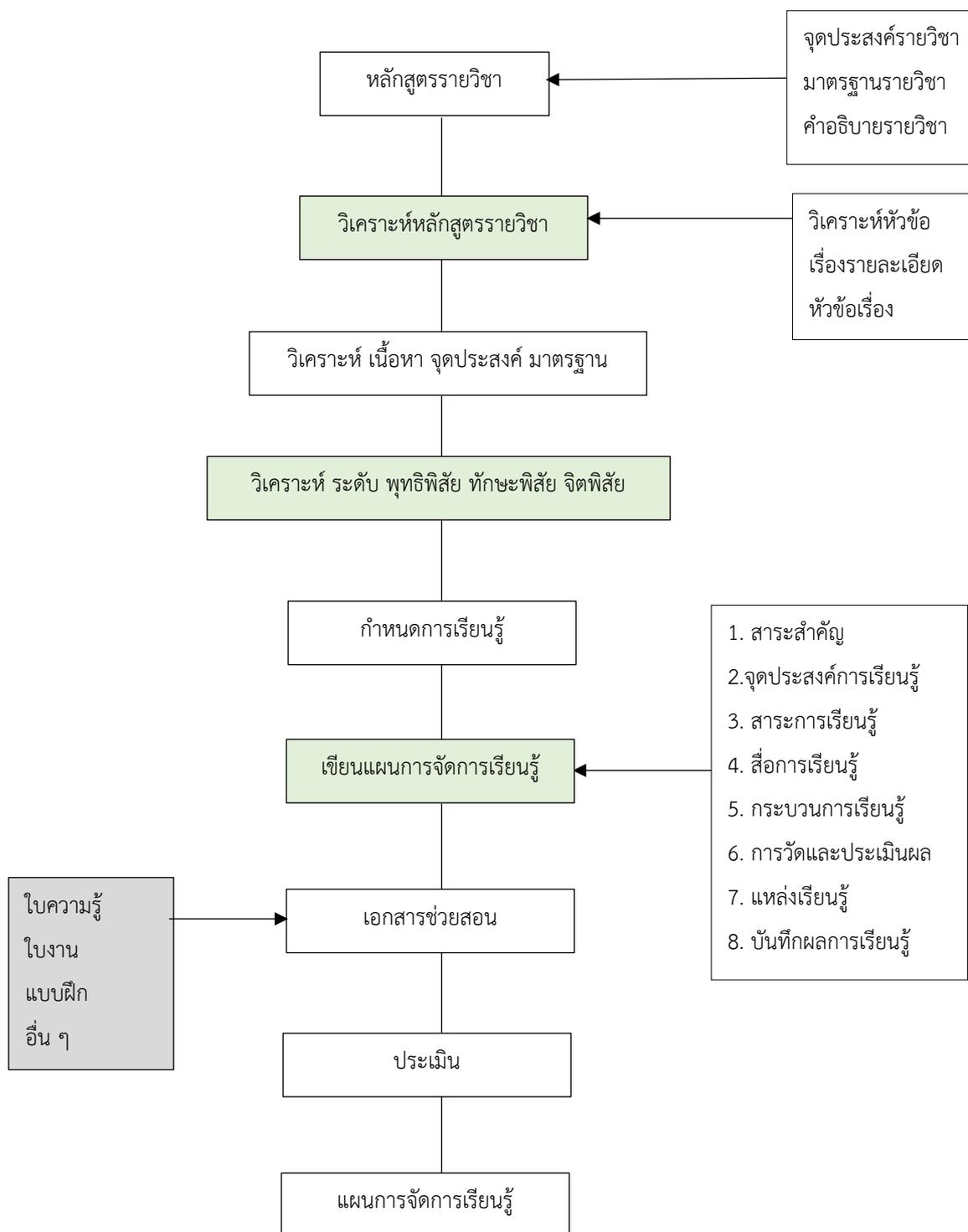
- 3.1 ทำให้บรรลุจุดประสงค์ปลายทางแล้วหรือยัง
 - 3.2 จุดประสงค์นำทางเป็นไปตามลำดับขั้นตอนหรือกระบวนการเรียนรู้หรือไม่
 - 3.3 จุดประสงค์นำทางนั้นระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดหรือประเมินได้หรือไม่
4. กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การกำหนดคาบสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์ปลายทางว่า ในแต่ละจุดประสงค์จะใช้เวลาสอนกี่คาบ ทั้งนี้เพื่อจะได้วางแผน /โครงการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่มี
5. กำหนดเทคนิค/กระบวนการที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะการเน้นให้ผู้เรียนฝึกค้นคว้า สังเกต รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ตัวอย่างที่หลากหลายสร้างสรรค์ และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้และแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง
6. การเขียนรายละเอียดหรือเนื้อหาสาระของแผนการจัดการเรียนรู้ตามส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีคำแนะนำดังนี้
- 6.1 การเขียนสาระสำคัญต้องคำนึงถึงว่าเรื่องที่จะนำมาให้เรียนรู้นั้นคืออะไรอย่างไร หรือสำคัญอย่างไร และเรียนแล้วจะได้อะไร ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาสาระที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ
 - 6.2 จุดประสงค์การเรียนรู้ ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง นำทางให้นำมาจากข้อ 3 ได้เลย
 - 6.3 เนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์นำทางที่กำหนดไว้ควรระบุว่า ควรเรียนรู้เรื่องอะไรบ้างตามจุดประสงค์นำทาง และควรเขียนเป็นเนื้อหาโดยสรุปหรืออาจเขียนเป็นข้อ ๆ ส่วนเนื้อหาโดยละเอียดควรเขียนไว้ในส่วนของภาคผนวก เช่น ใบความรู้หรือเอกสารประกอบการเรียน ตามความเหมาะสมเพิ่มเติมได้
 - 6.4 กิจกรรมการเรียนการสอน การที่จะให้ฝึกการเรียนรู้จุดประสงค์นำทางจะนำวิธีใดมาให้เกิดการเรียนรู้อย่างไรบ้าง และต้องเขียนลำดับขั้นตอน ตั้งแต่เริ่ม ต้นสอนจนกระทั่งสิ้นสุดกระบวนการสอนในแผนนั้น ๆ เพื่อให้มองเห็นพฤติกรรมการสอนจริงทั้งบทบาทของครูผู้สอนและผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนเกิดความสนใจปฏิบัติง่าย และเกิดความคิดสร้างสรรค์ของผู้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เอง โดยทั่วไปควรมี 3 ขั้นตอน คือ ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นตอนการการสอน และขั้นสรุป โดยเทคนิค/กระบวนการที่นำมาใช้จะแทรกอยู่ในขั้นตอนการสอน
 - 6.5 สื่อการเรียนการสอนในการเรียนการสอนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้นั้นต้องใช้สื่ออุปกรณ์อะไรบ้าง และสื่อที่นำมาใช้ต้องให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ โดยใช้เวลานั้น หมาย ประหยัด และน่าสนใจ ถูกต้องตามหลักวิชาการ เหมาะสมกับเนื้อหา และ ลักษณะของผู้เรียน

6.6 การวัดผลและประเมินผล ในการวัดผลจะต้องรู้ก่อนว่า จะวัดอะไร (ซึ่งได้กำหนดไว้แล้วที่จุดประสงค์นำทาง) ด้วยเครื่องมืออะไร ควรระบุเครื่องมือวัดผลจะใช้วิธีใดเมื่อใด และมีเกณฑ์การประเมินอย่างไร ตามวัตถุประสงค์นำทางข้อใด เช่นสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานกลุ่ม หรือการตรวจผลการปฏิบัติงาน ทดสอบผลสัมฤทธิ์เครื่องมือวัดใช้เครื่องมืออะไร เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบทดสอบ แบบตรวจผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น เมื่อวัดผลแล้วจะนำข้อมูลนั้นไปทำอะไร โดยมีเกณฑ์การประเมินกำหนดไว้

7. การเขียนบันทึกหลังสอน เป็นการประเมินผลการสอนว่า ครูผู้สอนนั้นสอนเป็นอย่างไร สอนแล้วผู้เรียนได้รับผลอย่างไร โดยส่วนใหญ่จะเขียนตามวิธีการวัดผลประเมินผล

สรุปคือ ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ โดยต้องมีการศึกษาหลักสูตรและเนื้อหา ทำความเข้าใจกับคำอธิบายเนื้อหา และทำกาวิเคราะห์จุดประสงค์ปลายทาง เพื่อกำหนดกิจกรรม/เทคนิคการสอน เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งสื่อการสอน และการวัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ภาพแสดงขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

แผนการจัดการเรียนรู้ถือเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้สอนที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถสรุปลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีได้ จากการศึกษา นักวิชาการได้อธิบายลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ดังนี้

นาตยา ปิลันธนานนท์ (2545 : 172-173) ได้อธิบายไว้ว่า ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ต้องประกอบไปด้วย

1) เจตคติที่ดี ผู้สอนควรมีความรู้สึที่ดีต่อการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่ควรมองว่างานเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการสร้างภาระ ความยุ่งยาก เพราะแผนการจัดการเรียนรู้จะเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้สอน ผู้เรียน ผู้บริหาร สถานศึกษาและต่อสังคม ที่จะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ หากผู้สอนมีความรู้สึก มีเจตคติที่ดีต่อการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ก็จะท าให้แผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและนำไปใช้ได้จริง

2) นักวางแผน นักคิด การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ก็เช่นเดียวกับประมวลการสอนหรือแนวการสอน หรือกำหนดการสอน คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้สามารถสะท้อนความเป็นนักวางแผน นักคิดสร้างสรรค์ของผู้สอนได้

3) เครื่องมือสื่อสาร แผนการจัดการเรียนรู้ก็เช่นเดียวกับประมวลการสอนที่ใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารความเข้าใจสำหรับตัวผู้สอน ผู้บริหาร พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชน ได้รับทราบ ว่า โรงเรียนจัดการศึกษาอย่างไร ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างไร

4) เฉพาะเจาะจง ครอบคลุม พอเพียง การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ควรต้องระบุสิ่งที่เรียนจะสอนให้ชัดเจน ครอบคลุมและพอเพียงที่จะท าให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ไม่ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการกำหนดจุดประสงค์ที่กว้างมากเกินไปหรือน้อยเกินไป และต้องเป็นประโยชน์กับผู้เรียน

5) ยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนได้ แผนการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ได้เตรียมการล่วงหน้าก่อนจะมีการเรียนการสอนจริง ๆ การกำหนดข้อมูลใด ๆ ไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ควรมีความยืดหยุ่นที่จะสามารถปรับเปลี่ยนแก้ปัญหาได้ ในกรณีที่มีปัญหาเมื่อมีการน าไปใช้ หรือไม่สามารถดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้นั้น สามารถปรับเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นได้ โดยไม่กระทบกระเทือนต่อการเรียนการสอนและผลการเรียนรู้

สรุปคือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรมีลักษณะที่ช่วยส่งเสริมเจตคติที่ดี ช่วยสะท้อนให้ผู้สอนเป็นนักคิด นักวางแผน เป็นเครื่องมือสื่อสารที่ดี มีความเฉพาะเจาะจง ครอบคลุม และมีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ตลอดจนมีความชัดเจน ทุกคนสามารถแปลความได้ตรงกันและมีการนำไปใช้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนเป็นกระบวนการที่ใช้เพื่อวัดและประเมินความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และการพัฒนาทางการเรียนรู้ของนักเรียนหรือผู้เรียนในหลาย ๆ ด้านต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่ใช้ใน ระบบการศึกษาเพื่อให้สามารถปรับปรุงการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการสอนได้

การวัดและประเมินผลการเรียนสามารถมีหลายวิธี โดยส่วนมากจะมีการใช้ทั้งการวัด แบบทดสอบ (test) และการประเมินแบบไม่ใช่ทดสอบ (non-test) ซึ่งสามารถจัดกลุ่มได้ดังนี้:

การวัดแบบทดสอบ (Test-based Assessment): ใช้การสอบเพื่อวัดความรู้ ทักษะ หรือ ความสามารถในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การทำแบบทดสอบปรนัยหรือปรับปรุง การแกะสลักความรู้ที่มี อยู่ในหนังสือ เป็นต้น แบบทดสอบอาจมีรูปแบบที่เป็นตัวเลือก (multiple-choice) หรือการให้ คำตอบเขียน (open-ended) ซึ่งจะช่วยวัดความรู้และทักษะในรูปแบบที่เป็นจำนวน โดยใช้คะแนน หรือการจัดระดับผลการเรียน

การประเมินแบบไม่ใช่ทดสอบ (Non-test-based Assessment): เป็นการประเมินผลการ เรียนรู้ที่ไม่ใช้การสอบเป็นหลัก เช่น การประเมินผลงานโครงการ การนำเสนอ การสืบค้นข้อมูล การ เขียนรายงาน การแสดงความสามารถ

การประเมินแบบไม่ใช่ทดสอบ (Non-test-based Assessment) มีหลายรูปแบบเช่นกัน ได้แก่:

การประเมินผลงานโครงการ: ในกรณีที่มีโครงการหรืองานสร้างสรรค์ เช่น โครงการ วิทยาศาสตร์ โครงการศิลปะ หรือโครงการการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างผลงาน การประเมินผลงาน โครงการจะช่วยให้ผู้เรียนแสดงความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และความสามารถของตนได้

การประเมินการนำเสนอ: เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนจะต้องนำเสนอความรู้หรือผลงานของตน ต่อผู้อื่น เช่น การนำเสนอโครงการวิจัย การนำเสนอผลงานทางวิทยาศาสตร์ หรือการนำเสนอสื่อ ต่าง ๆ การประเมินการนำเสนอจะให้การวัดความสามารถในการสื่อสาร การนำเสนอ การใช้สื่อต่าง ๆ และการตอบคำถาม

การประเมินการสืบค้นข้อมูล: เนื่องจากการสืบค้นข้อมูลเป็นทักษะที่สำคัญในการเรียนรู้ใน ยุคปัจจุบัน การประเมินการสืบค้นข้อมูลจะวัดความสามารถในการค้นหา การวิเคราะห์ การประเมิน คุณภาพข้อมูล และการนำเสนอผลลัพธ์ของการสืบค้น

การประเมินผลการทำงานกลุ่ม: เมื่อมีกิจกรรมหรืองานที่ต้องทำเป็นกลุ่ม การประเมินผลการ ทำงานกลุ่มจะวัดความสามารถในการประเมินผลการทำงานกลุ่มจะวัดความสามารถในการทำงานที่เป็นร่วมกัน ของผู้เรียนในกลุ่ม อาจเป็นการทำโครงการหรือแก้ปัญหาที่ซับซ้อน การประเมินจะพิจารณาด้าน ต่าง ๆ เช่น การทำงานทีม การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ การสื่อสารระหว่างสมาชิกในกลุ่ม การแก้ไขปัญหา และผลลัพธ์ของงานที่ทำร่วมกัน

การวัดและประเมินผลการเรียนเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนเข้าใจระดับความเข้าใจและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ โดยผลการประเมินที่ได้จะช่วยให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้อีกในอนาคตได้ นอกจากนี้ผลการประเมินยังสามารถใช้ในการให้ข้อมูลกับผู้เรียนเพื่อให้สามารถตัดสินใจในการเลือกทางเลือกการเรียนต่อหรืออื่น ๆ ได้เช่นกัน

เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลการศึกษามีหลายชนิด แต่ละชนิดเหมาะสมกับการวัดพฤติกรรมทางการศึกษาที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. การทดสอบ (Testing) หมายถึง กระบวนการในการนำชุดของสิ่งเร้าไปกระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ต้องการวัดออกมาให้ครูสังเกตได้และวัดได้ โดยทั่วไปครูใช้การทดสอบเพื่อวัดพฤติกรรมพุทธิพิสัย ของนักเรียน อันประกอบไปด้วยความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า โดยมีแบบทดสอบ(test) เป็นเครื่องมือสำคัญในการกระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมดังกล่าวออกมา

2. การสังเกต (Observation) หมายถึง การเฝ้าดูพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยอาศัยประสาทสัมผัสแล้วจดบันทึกสิ่งที่สังเกตได้ไว้เป็นหลักฐานเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการลงสรุปสิ่งที่ทำการสังเกตได้ เครื่องมือที่ใช้จดบันทึกผลการสังเกต เช่น แบบสำรวจรายการ มาตรฐานประมาณค่า หรือแบบบันทึก ครูใช้การสังเกตในการวัดพฤติกรรมจิตพิสัย และทักษะพิสัย ของนักเรียน

3. แบบสำรวจรายการ (Checklist) เป็นเครื่องมือวัดที่มีลักษณะเป็นชุดรายการที่ต้องการตรวจสอบ ซึ่งต้องการคำตอบเพียง 2 กรณี คือ ตอบรับกับตอบปฏิเสธ เช่นนักเรียนปฏิบัติได้ หรือปฏิบัติไม่ได้ , นักเรียนมีพฤติกรรม หรือไม่มีพฤติกรรม นิยมใช้ประกอบการสังเกตว่านักเรียนมีพฤติกรรมจิตพิสัย หรือทักษะพิสัย ที่ครูต้องการตรวจสอบหรือไม่

4. มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) เป็นเครื่องมือวัดที่มีลักษณะเป็นชุดรายการที่ต้องการตรวจสอบ เหมือนกับแบบสำรวจรายการต่างกันตรงที่สามารถบอกระดับคุณภาพหรือระดับปริมาณว่ามีมากน้อยเพียงใด เช่น นักเรียนปฏิบัติได้ดี ปฏิบัติได้พอใช้ หรือปฏิบัติไม่ได้ นิยมใช้ประกอบการสังเกตพฤติกรรม จิตพิสัย หรือ ทักษะพิสัย ที่ต้องการทราบระดับคุณภาพ

5. การจดบันทึก (Records) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจดบันทึกพฤติกรรมหรือเหตุการณ์จากที่สังเกตได้ โดยการเขียนข้อความเกี่ยวกับ สิ่งที่เกิดขึ้นลงในสมุดบันทึกอย่างเป็นระบบตามความเป็นจริง นิยมใช้เป็นเครื่องมือประกอบการสังเกตพฤติกรรมจิตพิสัย

6. การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการพูดคุยกันอย่างมีจุดมุ่งหมายระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย คือ ผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ ครูใช้การสัมภาษณ์นักเรียนเพื่อเก็บข้อมูล

เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดเห็น เจตคติ และ ความรู้สึก ของนักเรียน หรืออาจสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เพื่อเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน

7. แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นชุดของคำถามที่ใช้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่ต้องการทราบ โดยผู้ตอบจะต้องเขียนตอบลงในแบบสอบถามด้วยตัวเอง ครูใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลลักษณะเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ เช่น ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น เจตคติ และ ความรู้สึก ของนักเรียน แต่จะใช้ได้ตีในกรณีที่นักเรียนอ่านออกเขียนได้

8. สังคมมิติ (Sociometry) เป็นวิธีการวัดเพื่อศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล ว่านักเรียนเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในกลุ่มเพียงใด โดยให้นักเรียนตอบคำถามที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม เช่น ใครเป็นเพื่อนรักของนักเรียน นักเรียนชอบเล่นกับใครแล้วครูนำคำตอบของนักเรียนมาวิเคราะห์ เพื่อดูว่ามีนักเรียนคนใดบ้างที่เพื่อนไม่เลือก ซึ่งมีแนวโน้มเกี่ยวกับปัญหาด้านการปรับตัว

พฤติกรรมการเรียนรู้

พฤติกรรมการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 3 พฤติกรรม คือ พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) และจิตพิสัย (Affective Domain)

1. พุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ที่มีจุดมุ่งหมายในการเป็นแนวทางตั้งคำถามให้แก่ผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้ การคิดที่มีระดับขั้นสูงขึ้นไป ซึ่งตามทฤษฎีของ Bloom ในด้านพุทธิพิสัย แบ่งออกเป็น 6 ระดับได้แก่

1. ระดับความรู้ความจำ (Remembering) คือการที่ผู้เรียนสามารถตอบได้ว่าสิ่งที่เรียนมาจากไหน เพราะเกิดจากการจดจำ

2. ระดับความเข้าใจ (Understanding) คือการที่ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งที่ได้เรียนมา สามารถอธิบายตามความเข้าใจของตัวเองได้

3. ระดับการประยุกต์ใช้ (Applying) คือการที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้

4. ระดับการวิเคราะห์ (Analyzing) คือการที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาคิดอย่างลึกซึ้ง รวมทั้งแยกแยะหาความสัมพันธ์และเหตุผลได้

5. ระดับการประเมินผล (Evaluating) คือการที่ผู้เรียนสามารถตั้งเกณฑ์ตัดสิน เปรียบเทียบคุณภาพหรือประสิทธิภาพของการเรียนรู้ได้

6. ระดับการสร้างสรรค์ (Creating) คือการที่ผู้เรียนสามารถคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง หรือสามารถปรับปรุงแก้ไขออกแบบ ตั้งสมมุติฐานใหม่ ๆ ได้

2. ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

พฤติกรรมการณ์เรียนรู้ที่บ่งถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ พฤติกรรมด้านนี้จะเห็นได้จากกระทำ ซึ่งแสดงผลของการปฏิบัติออกมาได้โดยตรง โดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะที่เกิดว่ามีมากน้อยเพียงใดการที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านทักษะพิสัย ผู้เรียนจะต้องพร้อมที่จะใช้วิธีต่างๆ ๑ พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย ประกอบด้วย พฤติกรรมย่อย ๆ 5 ชั้น ดังนี้

1. การรับรู้ เป็นการให้ผู้เรียนได้รับรู้หลักการปฏิบัติที่ถูกต้อง หรือ เป็นการเลือกหาตัวแบบที่สนใจ
2. กระทำตามแบบ หรือ เครื่องชี้แนะเป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพยายามฝึกตามแบบที่ตนสนใจ และพยายามทำซ้ำ เพื่อที่จะให้เกิดทักษะตามแบบที่ตนสนใจให้ได้ หรือ สามารถปฏิบัติงานได้ตามข้อแนะนำ
3. การหาความถูกต้อง เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องชี้แนะ เมื่อได้กระทำซ้ำแล้ว ก็พยายามหาความถูกต้องในการปฏิบัติ ซึ่งจะพัฒนาเป็นรูปแบบของตัวเอง อาจจะเหมือนหรือไม่เหมือนกับตัวแบบเดิมก็ได้
4. การกระทำอย่างต่อเนื่องหลังจากที่ได้ตัดสินใจเลือกรูปแบบที่เป็นของตัวเองก็จะมี การกระทำตามรูปแบบนั้นอย่างต่อเนื่อง จนปฏิบัติงานที่ยุงยากซับซ้อนได้ เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และคล่องแคล่ว นั่นคือ เกิดทักษะขึ้นแล้ว การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะได้จะต้องอาศัยการฝึกฝนในเรื่องนั้น ๆ และกระทำอย่างสม่ำเสมอ
5. การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ เป็นพฤติกรรมสุดท้ายที่จะได้จากการฝึกอย่างต่อเนื่อง จนสามารถปฏิบัติสิ่งนั้น ๆ ได้คล่องแคล่วว่องไว โดยอัตโนมัติ ดูเป็นไปอย่างธรรมชาติไม่ขัดเขิน ซึ่งถือเป็นความสามารถของการปฏิบัติในระดับสูง

3. จิตพิสัย (Affective Domain)

เป็นพฤติกรรมทางด้านจิตใจ ซึ่งจะเกี่ยวกับค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจ และคุณธรรม พฤติกรรมของผู้เรียนในด้านนี้อาจจะไม่เกิดขึ้นทันที ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องใช้วิธีปลูกฝังโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และสอดแทรกสิ่งที่ดีงามอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ โดยด้านจิตพิสัย จะประกอบด้วย พฤติกรรมย่อย ๆ 5 ระดับ ได้แก่

1. การรับรู้ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อปรากฏการณ์ หรือสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นไปในลักษณะของการแปลความหมายของสิ่งเร้า นั่นก็คืออะไร แล้วจะแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกที่เกิดขึ้น
2. การตอบสนอง เป็นการกระทำที่แสดงออกมาในรูปของความเต็มใจ ยินยอม และพอใจต่อสิ่งเร้า นั้น ซึ่งเป็นการตอบสนองที่เกิดจากการเลือกสรรแล้ว
3. การเกิดค่านิยมเป็นการเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคม ซึ่งจะแสดงออกมาในรูปของการยอมรับนับถือในคุณค่านั้น ๆ หรือปฏิบัติตามในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนกลายเป็นความเชื่อ แล้วจึงเกิดทัศนคติที่ดีในสิ่งนั้น
4. การจัดรวบรวม เป็นการสร้างแนวคิดและจัดระบบของค่านิยมที่เกิดขึ้น ซึ่งจะรวบรวมค่านิยมเหล่านั้น โดยอาศัยความสัมพันธ์กับสิ่งที่ยึดถือ เพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ถ้าเข้ากันได้ก็จะยึดถือต่อไป แต่ถ้าขัดกันอาจไม่ยอมรับค่านิยมใหม่ หรืออาจจะยอมรับค่านิยมใหม่ โดยยกเลิกค่านิยมเก่าไปก็ได้
5. สร้างลักษณะนิสัยตามค่านิยมที่ยึดถือ เป็นการนำค่านิยมที่ยึดถือนั้นมาใช้ เป็นตัวควบคุมพฤติกรรมที่เป็นนิสัยประจำตัวของตน ให้ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ถูกต้องดีงาม

เอกสารประกอบการบรรยาย (Power Point)

AGENDA

Active Learning

- ความหมายของ Active Learning
- ความสำคัญของ Active Learning
- วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม Active Learning
และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้
- เทคนิคการจัดการเรียนรู้
- การนำ Active Learning ไปใช้

เป้าหมาย

“เขียนแผนการจัดการเรียนรู้
Active Learning ได้”

Active Learning ?

Active Learning กับแนวทางการเรียนยุคใหม่ ที่ทักษะสำคัญกว่าความรู้

Anything
that involves students
in doing things
and thinking
about the things
they are doing.

Active Learning: Creating
Excitement in the Classroom (J-B
ASHE Higher Education Report
Series

Bonwell & Eison 1991

ความหมายของ Active Learning

การเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher - Order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ตั้งคำถาม และถาม อภิปรายร่วมกัน ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้

ความสำคัญของ Active Learning

1. Active Learning ส่งเสริมการมีอิสระทางด้านการคิดและการกระทำของผู้เรียน การมีวิจาร์ณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนจะมีโอกาส มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงและมีการใช้ วิจาร์ณญาณในการคิดและตัดสินใจในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น มุ่งสร้างให้ผู้เรียนเป็นผู้กำกับทิศทางการเรียนรู้ ค้นหาสไตล์การเรียนรู้ของตนเอง สู่การเป็นผู้รู้คิด รู้ตัดสินใจด้วยตนเอง

ความสำคัญของ Active Learning

2. Active Learning สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความร่วมมือในการปฏิบัติงานกลุ่มจะนำไปสู่ความสำเร็จในภาพรวม

3. Active Learning ทำให้ผู้เรียนทุ่มเทในการเรียน จูงใจในการเรียน และทำให้ผู้เรียน แสดงออกถึงความรู้ความสามารถ เมื่อผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นในสภาพแวดล้อม ที่เอื้ออำนวย ผ่านการใช้กิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้ให้อย่างหลากหลาย ผู้เรียนเลือกเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง เกิดความรับผิดชอบและทุ่มเทเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จ

ความสำคัญของ Active Learning

4. Active Learning ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเชิงบวกทั้งตัวผู้เรียนและตัวครู เป็นการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน ผู้เรียนจะมีโอกาสได้เลือกใช้ความถนัด ความสนใจ ความสามารถที่เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different) สอดรับกับแนวคิดพหุปัญญา (Multiple Intelligence) เพื่อแสดงออกถึงตัวตนและศักยภาพของตนเอง ส่วนครูผู้สอนต้องมีความตระหนักที่จะปรับเปลี่ยนบทบาท แสวงหาวิธีการ กิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนแต่ละ คน สิ่งเหล่านี้ จะทำให้ครูเกิดทักษะในการสอนและมีความเชี่ยวชาญในบทบาทหน้าที่ ที่รับผิดชอบ เป็นการพัฒนาตน พัฒนางาน และพัฒนาผู้เรียนไปพร้อมกัน

องค์ประกอบของ Active Learning

ที่มาขององค์ประกอบ Active Learning

JOHN DEWEY
LEARNING BY DOING
การเรียนรู้จากการลงมือทำ
(ค.ศ. 1859-1952)

JEAN PIAGET
CONSTRUCTIVISM
การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
(ค.ศ. 1896-1980)

MARIA MONTESSORI
SCIENTIFIC PEDAGOGY
ศาสตร์การสอน
(ค.ศ. 1870-1952)

LEV VYGOTSKY
SOCIAL CONSTRUCTIVISM
การเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
(ค.ศ. 1896-1934)

CONE OF EXPERIENCES
กรวยประสบการณ์
EDGAR DALE
(ค.ศ. 1900-1985)

ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่ผ่านการวิจัยพบการได้คิด และลงมือทำด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าวิธีอื่น ๆ

เป้าหมายในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

“ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองผ่านการลงมือทำ
/ คิด / มีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อนจากการแสวงหาความรู้”

// ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาอะไรบ้าง //

(นอกเหนือจากความรู้ ทักษะ และเจตคติตามศาสตร์)

ทักษะการคิดขั้นสูง

ทักษะกระบวนการในการแสวงหาความรู้

ทักษะการสื่อสาร

ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น

การเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

7 สิ่งที่มักเข้าใจผิดเกี่ยวกับ Active Learning

1. Active Learning เป็นกิจกรรมที่เน้นลงมือปฏิบัติอย่าง
เดียว
2. การสอนแบบ Active Learning เป็นแบบเดียวกับการ
เรียนรู้แบบสำรวจค้นหา ซึ่งแท้จริงแล้ว เป็นเพียงส่วนหนึ่ง
ของ Active Learning
3. Active Learning เป็นการลดบทบาทของครูลง แต่แท้จริง
แล้วครูต้องมีการวางแผน และเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้

7 สิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับ Active Learning

4. Active Learning คือ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสอน และบรรยากาศห้องเรียนแบบพลิกฝ่ามือ
5. Active Learning ทำให้เด็กก้าวร้าว มีพฤติกรรมไม่ดี
6. Active Learning คือ การขยับเคลื่อนไหวของร่างกายตลอดเวลา
7. Active Learning ทำให้เด็กไม่เคารพครู อาจารย์อีกต่อไป

ลักษณะเฉพาะกิจกรรมของ Active Learning

ลงมือทำ

คิดวิเคราะห์
คิดประเมินค่า
คิดสร้างสรรค์

การมีปฏิสัมพันธ์

การแสวงหา

ผ่านโจทย์ปัญหา/สถานการณ์ต่าง ๆ จากกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้

บทบาทของผู้สอน

“ครูต้องลดบทบาทในการสอนและการให้ข้อความรู้แก่ผู้เรียนโดยตรงลง แต่ไปเพิ่มกระบวนการและกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น ในการจะทำกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น และอย่างหลากหลาย”

บทบาทของผู้เรียน

“ผู้เรียนจะต้องมีความรับผิดชอบ ให้ความร่วมมือกับผู้สอน ในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมใจการทำกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และเพื่อน กระตือรือร้นในการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการคิดเชิงระบบ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้”

การเรียนรู้แบบ Active Learning ประเมินอย่างไร ?

การประเมินผลการเรียนรู้ Active Learning ?

พิจารณาเป้าหมายตามตัวชี้วัด

วิธีการสอน

วิธีการวัดและประเมินผล

ใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผล

ไม่ได้ใช้เพียงแต่แบบทดสอบอย่างเดียว

ตัวอย่าง

ตัวชี้วัดที่ขึ้นต้นด้วยคำว่า...

นึกถึงวิธีการสอนแบบ...

ใช้วิธีการวัด/เครื่องมือ...

Rubrics Score

- เครื่องมือวัดที่ประกอบด้วยเกณฑ์การให้คะแนน และระดับคะแนน

แบบสังเกต

* เครื่องมือวัดผลที่ใช้ประกอบการสังเกต เพื่อช่วยตัดสินในการประเมินพฤติกรรม / กระบวนการ

ตัวอย่างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตัวอย่างเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้

แบบเลือกตอบ

1. อ่านข้อความเกี่ยวกับภาพและตอบคำถาม

เป็นหมู่บ้านแรก ๆ ผู้ที่คิดค้น บ้านเรือนเมื่อออกจากบ้านแล้วเข้า คุณแม่ขับรถไปคนทาง เมื่อถึงทางแยก คุณแม่สังเกตเห็นมีรถบรรทุกบรรทุกข้าวเปลือก

นักเรียนคิดว่าคุณแม่ควรปฏิบัติอย่างไรจึงจะถูกต้อง

- ขับรถไปต่อ โดยไม่ต้องหยุด
- ชะลอความเร็ว เพื่อเตรียมหยุดรถ
- เร่งความเร็วรถทันที เพื่อแซงคันอื่นไปให้ได้
- หยุดรถ เพื่อหลีกเลี่ยงให้รถทางอื่นแซงผ่านไปก่อน

Test

แบบจับคู่

ผลผลิต	ชื่อจังหวัด
..... ก. ไนรม	1. สระบุรี
..... ข. ข้าว	2. ระยอง
..... ค. เหล็ก	3. บุลราชธานี
..... ง. ไม้สัก	4. เชียงใหม่
..... จ. ติสุ	5. อุบลราชธานี
	6. สุโขทัย
	7. ภูเก็ต
	8. ศรีสะเกษ

ตัวอย่าง เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้

Test

แบบเติมคำ

1. เราต้องเป็นพี่น้องที่รักกันอย่างไร (แนบแน่น / แนบเนียน)

2. ครู _____ พาไปภาคีศึกษาให้ฉันเรียน (แนะนำ / แนะนำ)

3. แม่ _____ ที่น่ายกย่องเพราะเป็นคนดีที่เคารพครูและศิษย์ (ชื่นใจ / ชื่นชม / ชื่นบาน)

4. คุณยาย _____ เมื่อเป็นหลานท่านด้วยความดี (ชื่นบาน / ชื่นใจ)

5. พันพิลา _____ ไม่ยอมลงท้ายงานกับเรา (โหดเหี้ยม / อดิเรก)

6. นายพิภร _____ วิธีการใช้หมวกให้ฉันได้เป็นอย่างดี (แนะนำ / แนะนำ)

7. ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ฉันจะ _____ ไปเที่ยวคุณ (แนะนำ / แนะนำ)

8. ฉันรักใคร่คุณจนกว่าจะ _____ เพราะกลัวฉัน (แนะนำ / แนะนำ)

9. นักเขียนร่วมกับกวีกันคน _____ ในการปฏิบัติงานในชั้นเรียน (แนะนำ / แนะนำ)

10. คณะกรรมการนักเรียนจัดทำเอกสารเพื่อไป _____ ความรู้เกี่ยวกับ (แนะนำ / แนะนำ)

แบบถูกผิด

ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าถูกหรือผิด

1. คอมพิวเตอร์ หมายถึง เครื่องคำนวณ ที่มีเทรอนิกส์ซึ่งสามารถทำการคำนวณและเปรียบเทียบค่าตามชุดคำสั่ง
2. เครื่องถ่ายเอกสารอัตโนมัติไม่มีหรือคือ ATM ถือว่าเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ประเภทหนึ่ง
3. E-Booking คือบทบาทของคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต
4. การคิดซื้อสินค้ากับบัตรเครดิตเป็นการชำระเงินของคอมพิวเตอร์ผ่านธนาคาร
5. จุดมุ่งหมายของระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์คือการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน
6. การนำหุ่นยนต์มาใช้ช่วยในการทำงานคือเป็นการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน
7. พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) เป็นบทบาทของคอมพิวเตอร์ด้านพาณิชย์
8. โปรโตคอลที่ส่งข้อมูลระหว่างคอมพิวเตอร์คืออินเทอร์เน็ต
9. จากบทบาทของคอมพิวเตอร์ที่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้านพาณิชย์เป็นการที่ทำงาน
10. การใช้อินเทอร์เน็ตในการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตเป็นประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ด้านการสื่อสารโทรคมนาคม

ตัวอย่าง เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้

Test

แบบเติมคำ

1. เราต้องเป็นพี่น้องที่รักกันอย่างไร (แนบแน่น / แนบเนียน)

2. ครู _____ พาไปภาคีศึกษาให้ฉันเรียน (แนะนำ / แนะนำ)

3. แม่ _____ ที่น่ายกย่องเพราะเป็นคนดีที่เคารพครูและศิษย์ (ชื่นใจ / ชื่นชม / ชื่นบาน)

4. คุณยาย _____ เมื่อเป็นหลานท่านด้วยความดี (ชื่นบาน / ชื่นใจ)

5. พันพิลา _____ ไม่ยอมลงท้ายงานกับเรา (โหดเหี้ยม / อดิเรก)

6. นายพิภร _____ วิธีการใช้หมวกให้ฉันได้เป็นอย่างดี (แนะนำ / แนะนำ)

7. ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ฉันจะ _____ ไปเที่ยวคุณ (แนะนำ / แนะนำ)

8. ฉันรักใคร่คุณจนกว่าจะ _____ เพราะกลัวฉัน (แนะนำ / แนะนำ)

9. นักเขียนร่วมกับกวีกันคน _____ ในการปฏิบัติงานในชั้นเรียน (แนะนำ / แนะนำ)

10. คณะกรรมการนักเรียนจัดทำเอกสารเพื่อไป _____ ความรู้เกี่ยวกับ (แนะนำ / แนะนำ)

แบบถูกผิด

ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าถูกหรือผิด

1. คอมพิวเตอร์ หมายถึง เครื่องคำนวณ ที่มีเทรอนิกส์ซึ่งสามารถทำการคำนวณและเปรียบเทียบค่าตามชุดคำสั่ง
2. เครื่องถ่ายเอกสารอัตโนมัติไม่มีหรือคือ ATM ถือว่าเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ประเภทหนึ่ง
3. E-Booking คือบทบาทของคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ต
4. การคิดซื้อสินค้ากับบัตรเครดิตเป็นการชำระเงินของคอมพิวเตอร์ผ่านธนาคาร
5. จุดมุ่งหมายของระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์คือการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน
6. การนำหุ่นยนต์มาใช้ช่วยในการทำงานคือเป็นการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน
7. พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) เป็นบทบาทของคอมพิวเตอร์ด้านพาณิชย์
8. โปรโตคอลที่ส่งข้อมูลระหว่างคอมพิวเตอร์คืออินเทอร์เน็ต
9. จากบทบาทของคอมพิวเตอร์ที่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนด้านพาณิชย์เป็นการที่ทำงาน
10. การใช้อินเทอร์เน็ตในการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตเป็นประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ด้านการสื่อสารโทรคมนาคม

ตัวอย่าง เครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้

Rubric Score

Analytic rubrics

แบบประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานด้านภาษาอังกฤษ

ชื่อวิชา _____

ชื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ _____

ชื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ _____

ชื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ _____

ชื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ _____

ระดับ	เกณฑ์	ผลสัมฤทธิ์ของงานด้านภาษาอังกฤษ																		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10									
1																				
2																				
3																				
4																				
5																				
6																				
7																				
8																				
9																				

ระดับ	เกณฑ์	ผลสัมฤทธิ์ของงานด้านภาษาอังกฤษ				
		1	2	3	4	5
1						
2						
3						
4						
5						

ตัวอย่างเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้

Rubric Score

Holistic rubrics

ตัวอย่างการประเมินผลโครงงานศิลปะแบบภาพรวม (holistic scoring rubrics)

การประเมินผลการทำโครงงานศิลปะ

ชื่อโครงงาน

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

ชื่อผู้จัดทำ.....ระดับ.....

ประเมินโดย ผู้สอน ผู้เรียน

เพื่อน ผู้เกี่ยวข้อง (โปรดระบุ.....)

ระดับคุณภาพของงาน ดีมาก ดี

พอใช้ ต้องปรับปรุง

ข้อเสนอแนะ

ลงชื่อผู้ประเมิน.....วันที่.....

เกณฑ์การให้คะแนนโครงงานศิลปะแบบภาพรวม (holistic scoring rubrics)

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การให้คะแนน
ดีมาก	<ul style="list-style-type: none"> แสดงความคิดริเริ่มอย่างชัดเจน มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบโครงงาน ใช้วัสดุและเทคนิคอย่างเหมาะสมและเหมาะสมกับงาน การจัดแสดงงานเป็นที่น่าสนใจและมีความคิดสร้างสรรค์ มีการนำเสนออย่างชัดเจนและน่าสนใจ มีการอธิบายถึงกระบวนการทำงานอย่างละเอียด
ดี	<ul style="list-style-type: none"> แสดงความคิดริเริ่ม การออกแบบโครงงานมีความน่าสนใจ ใช้วัสดุและเทคนิคอย่างเหมาะสมและน่าสนใจ การจัดแสดงงานเป็นที่น่าสนใจ มีการนำเสนออย่างชัดเจนและน่าสนใจ มีการอธิบายถึงกระบวนการทำงานอย่างละเอียด
พอใช้	<ul style="list-style-type: none"> เข้าใจถึงความคิดริเริ่ม มีการอธิบายถึงกระบวนการ มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบโครงงาน ใช้วัสดุและเทคนิคอย่างเหมาะสมและน่าสนใจ มีการนำเสนออย่างชัดเจนและน่าสนใจ มีการอธิบายถึงกระบวนการทำงานอย่างละเอียด
ดีน้อย/พอใช้	<ul style="list-style-type: none"> เข้าใจถึงความคิดริเริ่ม มีการอธิบายถึงกระบวนการ มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบโครงงาน ใช้วัสดุและเทคนิคอย่างเหมาะสมและน่าสนใจ มีการนำเสนออย่างชัดเจนและน่าสนใจ มีการอธิบายถึงกระบวนการทำงานอย่างละเอียด

ตัวอย่างเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้

Checklist

ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการ

แบบวัดความมีวินัยในตนเอง

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....

วันที่.....เวลา.....

คำชี้แจง ให้ใช้เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

ที่	รายการพฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม	
		ใช้	ไม่ใช้
1	ข้าพเจ้าส่งการบ้านตรงเวลาทุกครั้ง		
2	ข้าพเจ้าไม่เคยมาโรงเรียนสาย		
3	บางครั้งข้าพเจ้าไม่ได้เข้าแถวหน้าเสาธงในตอนเช้า		
4	ข้าพเจ้าแต่งกายด้วยชุดนักเรียนมาโรงเรียนทุกวัน		
5	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนหนังสือหรือบริหารเวลาสำหรับทำทุกครั้งที่		

(ที่มา: พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2553)

ตัวอย่างเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้

Rating Scale

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนชั้นประถมศึกษา

วัน-เดือน-ปี ที่ทำการสังเกต.....

ชื่อ-สกุล ผู้ถูกประเมิน.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

รายการพฤติกรรม	ระดับความถี่ของพฤติกรรม				
	เสมอ (4)	บ่อยครั้ง (3)	บางครั้ง (2)	นานๆ ครั้ง (1)	ไม่พบเลย (0)
1. เข้าเรียนตรงต่อเวลา					
2. ตั้งใจฟังการบรรยายของครู					
3. ร่วมอภิปรายกับเพื่อน					
4. ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนใจ					
5. แสดงความคิดเห็นกับเพื่อน					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียน

ผลดี 3 สถานการณ์

ผลดี 2 สถานการณ์

ผลดี 1 สถานการณ์

ผลดี 0 สถานการณ์

รายการพฤติกรรม	5	4	3	2	1
1. เข้าเรียนตรงต่อเวลา					
2. ตั้งใจฟังการบรรยายของครู					
3. ร่วมอภิปรายกับเพื่อน					
4. ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสนใจ					
5. แสดงความคิดเห็นกับเพื่อน					

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

Project Based Learning (การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน)

เป้าหมาย
“ต้องการให้ออกแบบ สร้าง ประดิษฐ์ผลงาน”

ขั้นตอน (นายแพทย์วิจารณ์ พานิช)

1. ระบุปัญหา
2. วางแผน
3. ลงมือทำ
4. ทบทวน
5. นำเสนอ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. ดูจากชิ้นงาน → ประเมินผลงาน
2. ดูกระบวนการ → การสังเกต โดยใช้ Checklist

“เน้นกระบวนการ และเน้นการคิด”

Key Words ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง
การสร้าง การออกแบบ การแก้ปัญหา การนำเสนอแนวทาง

Problem Based Learning (การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน)

เป้าหมาย
“ต้องการให้ตั้งคำถามได้ แสวงหาคำตอบ”

ขั้นตอน

1. ตั้งประเด็นปัญหา
2. วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา (คิดขั้นสูง)
3. วางแผน (คิดอย่างเป็นระบบ + การทำงานเป็นทีม)
4. ลงมือศึกษา/แก้ปัญหา (การลงมือทำ)
5. สรุปและประเมินคำตอบ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. ตรวจสอบงาน
2. ตรวจสอบชิ้นงาน → Rubrics Score
→ Check List
3. การสังเกต
4. แบบทดสอบ (วัดความรู้)

Key Words ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง
การหาสาเหตุ การระบุปัญหา

Case study (การใช้กรณีศึกษา หรือกรณีตัวอย่าง)

เป้าหมาย

“ต้องการให้มองเห็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดประเมินค่า ทักษะการคิดแก้ปัญหา”

ขั้นตอน

1. ครู/นักเรียนให้กรณีตัวอย่าง
2. นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่าง (สำรวจค้นหา)
3. อภิปรายประเด็นคำถาม (พัฒนาด้านการคิด การสื่อสาร ลงมือทำ การทำงานร่วมกัน)
4. อภิปรายคำตอบ
5. การสรุปการเรียนรู้
6. การประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. แบบทดสอบ
 2. การตั้งคำถามในห้องเรียน (เพื่อดูปฏิกิริยา)
 3. สังเกตการทำงาน
- Rubrics Score, Checklist, Rating Scale

Key Words ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง

วิเคราะห์ อธิบายความสัมพันธ์ นำเสนอวิธีแก้ปัญหา นำเสนอวิธีการปฏิบัติตน

Research based Learning (การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน)

เป้าหมาย

“มุ่งให้ศึกษาค้นคว้า พิสูจน์”

ขั้นตอน

1. ระบุปัญหาวิจัย
2. ตั้งสมมติฐานการวิจัย
3. พิสูจน์/ทดสอบสมมติฐาน
4. รวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปข้อมูล +การนำเสนอ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. ตรวจสอบงาน → Rubrics Score, Checklist, Rating Scale
2. กระบวนการทำงาน การนำเสนอ → ใช้การสังเกต, Rubrics Score, Checklist

Key Words ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง

ระบุปัญหา สืบค้นข้อมูล การออกแบบการทดลอง การพิสูจน์สมมติฐาน

Brain based Learning (การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน)

“มักจะใช้ในเด็กเล็ก ๆ”

ขั้นตอน

1. เตรียมสมองให้พร้อมต่อการเรียนรู้
2. ทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยงสู่ความรู้ใหม่
3. ฝึกให้ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงความรู้
4. สรุปลองค์ความรู้
5. การนำความรู้ไปใช้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

Assessment for Learning (AFL) ประเมินเพื่อดูพัฒนาการ เน้นดูพัฒนาการ ไม่ได้ดูเพื่อตัดสิน อาจใช้วิธีการสังเกต โดยครูเป็นเครื่องมือในการสังเกต ในเด็กที่เล็กมาก ๆ โดยอาจจะใช้เครื่องมือ Rubrics Score, Checklist, Rating Scale แต่ ถ้าเด็กสามารถเขียนได้ สามารถใช้ Test ในการตรวจสอบได้

Key Words ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง

การอธิบาย การนำไปใช้ การวิเคราะห์

รูปแบบการเรียนรู้สี่เสาแบบ 5E

ความน่าสนใจของการเรียนรู้แบบสี่เสาทั้ง 5 ขั้นตอน ไม่ใช่เพียงแค่ต้องคำนึงถึงเป้าหมายในสิ่งที่นักเรียนจะได้เป็นหลักเท่านั้น แต่คุณครูยังต้องเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงบทบาทมาเป็นผู้สังเกตการณ์อย่างใกล้ชิดที่มาพร้อมเครื่องมือประเมินผลลัพธ์ผู้เรียนอย่างเหมาะสม

ขั้นตอน

1. กระตุ้นความสนใจ (Engagement)
2. สำรวจค้นหา (Exploration)
3. อธิบายความรู้ (Explanation)
4. การประยุกต์ใช้ (Elaboration)
5. การประเมินผล (Evaluation)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. การกระตุ้นความสนใจที่ดี จะช่วยในการประเมิน เนื่องจากเด็กจะแสดงพฤติกรรมออกมาให้เห็น ✕
2. กระบวนการทำงานอาจจะใช้การสังเกต โดยใช้ ✕
เครื่องมือ Rubric Scores, Checklist ✕

“การที่เด็กแสดงหลายพฤติกรรม การระบุเกณฑ์การประเมินต้องชัด”

Key Words ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง
อธิบาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์ ประเมินคุณค่า

Phenomenon Based Learning ปรากฏการณ์สร้างองค์ความรู้

เป้าหมาย
“สามารถเรียนรู้ได้จากปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้”

ขั้นตอน

1. การตั้งเป้าหมาย
2. กระตุ้นความสนใจ
3. เรียนรู้เป็นรายบุคคล
4. กำหนดหลักฐานการเรียนรู้
5. การตั้งคำถามสะท้อนคิด
6. การนำเสนอผลงาน/การเขียนรายงาน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. สามารถประเมินแบบไม่เป็นทางการได้ โดยใช้การ ✕
สังเกตโดยที่ตัวครูเป็นคนสังเกตเอง ✕
2. สามารถใช้เครื่องมือในการประเมินได้ ตรวจสอบงาน ✕
หลักฐาน Rubrics Scores, Checklist โดยครู ✕
สามารถให้คำแนะนำไปพร้อมกับการประเมินได้
3. การสะท้อนคิด สามารถใช้แบบทดสอบแบบอัตนัย

Key Words ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง
การนำเสนอตัวอย่าง (หากใช้คู่กับ Project Based Learning สามารถใช้ การออกแบบ การสร้างได้)

Enquiry Based Learning การเรียนรู้ด้วยการแสวงหา

เป้าหมาย
“พัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดโต้แย้ง”

ขั้นตอน

1. ตั้งคำถาม
2. ค้นหาคำตอบ
3. วิเคราะห์/สังเคราะห์
4. การสรุป
5. การนำเสนอ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. สามารถประเมินได้จากการตอบคำถามที่ไม่ใช่ ✕
ปลายปิด เพราะจะมีคำตอบที่หลากหลาย ✕
2. การวิเคราะห์ → ใช้แบบสังเกต (ประเด็นโต้แย้ง) ✕
ต้องกำหนดประเด็นที่เกิดจากพฤติกรรม โดย ✕
เป็นประเด็นที่ไม่มีคำตอบตายตัว
3. Rubrics Score, Checklist

Key Words ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง
การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น เคารพความคิดเห็น/ความแตกต่าง

เทคนิคการจัดการเรียนรู้

เทคนิคเพื่อนคู่คิด Think Pair Share

ขั้นตอน Think Pair Share

- ✓ ให้โจทย์ คิดคนเดียว
- ✓ คิดกับเพื่อน
- ✓ แบ่งปันกับกลุ่มห้องเรียน

เป้าหมายเน้นให้เกิด

- ✓ การคิด
- ✓ การสืบค้น
- ✓ การสื่อสาร
- ✓ การทำงานเป็นทีม

“สามารถไปผสมอยู่กับวิธีการสอนต่าง ๆ ได้”

“การประเมินสามารถสอดแทรกได้หลายขั้นตอน”

เทคนิคจิ๊กซอว์ (JIGSAW TECHNIQUE)

ขั้นตอน JIGSAW TECHNIQUE

1. แบ่งเป็นกลุ่ม 3-6 คน เรียกว่ากลุ่มบ้าน (Home Group)
2. ศึกษาโจทย์ภายในกลุ่มบ้านบนเรื่องราวที่แตกต่างกัน
3. แยกกลุ่มเชี่ยวชาญ (Expert Group) ผู้ที่ศึกษาเรื่องเดียวกันมารวมตัวกัน เพื่ออภิปราย แสดงความคิดเห็น
4. แยกย้ายจากกลุ่มเชี่ยวชาญกลับกลุ่มเดิมเพื่อศึกษาหรือแก้ปัญหาตามโจทย์ที่ได้รับ

เป้าหมาย

การคิด การแก้ปัญหา การสร้างนวัตกรรม

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. การตรวจชิ้นงาน
2. กรณีอยากประเมินในเรื่องของการสื่อสารอาจจะใช้ Rubrics

เทคนิคพูดแล้วเปลี่ยน (Say and Switch)

ขั้นตอน Say and Switch

- ✓ ให้อัจฉริยะเพื่อสำรวจค้นหา
- ✓ ให้อัจฉริยะในการแสดงความคิดเห็นและสรุป
- ✓ ส่งต่อคนถัด ๆ ไปจนครบ

เป้าหมาย

การคิด การสรุปความรู้ การสื่อสาร

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. ประเมินในเรื่องของการสรุปองค์ความรู้ (ตรวจชิ้นงาน)
2. สังเกตการสื่อสาร Rubric Scores, Checklist

เทคนิคการสอน Round Table

วิธีการ

ให้นักเรียนจัดกลุ่มเพื่อบันทึกข้อมูลในตาราง โดยใช้ 1 ชุดต่อ 1 กลุ่ม นักเรียนทุกคนจะหมุนเวียนกันเขียนข้อมูลในตารางเดียวกันเป็นลักษณะโต๊ะกลม

ตัวอย่างเช่น รายวิชาวิทยาศาสตร์ ผู้สอนสามารถกำหนดหัวข้อเกี่ยวกับ ชนิด ประเภท และประโยชน์ของสารอาหาร เพื่อเป็นการทบทวนบทเรียน และฝึกกิจกรรมร่วมกันเป็นต้น

เป้าหมาย

- ✓ คิดวิเคราะห์
- ✓ สรุปข้อมูลใจความสำคัญ
- ✓ การสื่อสาร
- ✓ แสดงความคิดเห็น
- ✓ เชื่อมโยงข้อมูลสำคัญ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1. ตรวจชิ้นงาน
2. ดูความเชื่อมโยง
3. การสรุปองค์ความรู้

เทคนิคเรียนรู้ตามมุม (Conner)

การจัดการเรียนการสอนโดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ให้ช่วยกันตอบคำถาม ตามมุมหรือจุดต่าง ๆ ของห้องเรียน โดยให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดหาคำตอบสำหรับโจทย์ปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้สอนตั้งประเด็นขึ้นมาแล้วให้ผู้เรียนแก้โจทย์ และแลกเปลี่ยนกันตรวจสอบ จากนั้นอธิบายเรื่องราวที่ตนได้ศึกษาให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนฟัง

เป้าหมาย

- ✓ ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการสืบค้น แสวงหาข้อมูลเพื่อคิดโต้แย้งอย่างมีเหตุผล

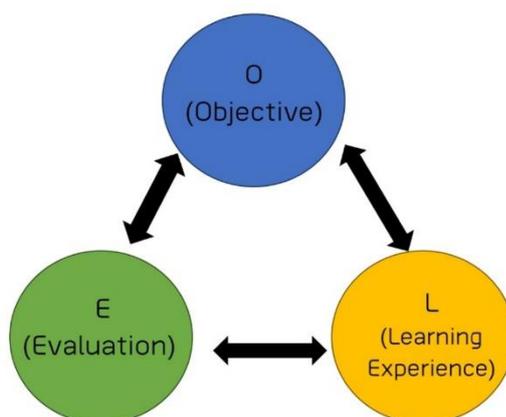
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

สามารถใช้ 1 เครื่องมือในการประเมิน 2 ประเด็นได้ ทั้งในเรื่องของการคิด, องค์ความรู้ และเรื่องการสื่อสาร (การโต้แย้งในเชิงสร้างสรรค์)

การนำ Active Learning ไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ

การกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนรู้จึงมีความสำคัญ เพื่อให้ผู้สอนได้เห็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหา การเลือกวิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลว่า วิชานี้ บทนี้ จะต้องวัดอะไรบ้าง และจะต้องวัดด้วยวิธีไหน เพื่อให้ห้องเรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยพิจารณาจากกระบวนการสำคัญที่เรียกว่า **OLE Model**

OLE Model

OLE Model

O (Objective) = จุดมุ่งหมาย การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยเน้นที่เป้าหมายของการสอน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ด้านการคิด เจตคติ และทักษะ

L (Learning Experience) = การจัดประสบการณ์การเรียนการสอน การให้ความสำคัญกับการสร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน มีการประยุกต์แผนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจผู้เรียน

E (Evaluation) = การประเมินผล การติดตามผลเป้าหมายการเรียนรู้ ว่าผู้เรียนบรรลุผลมากน้อยเพียงใดตามธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละคนที่มีพัฒนาการแตกต่างกัน

ทำไมครูจึงต้องเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ?

ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในระดับชั้น เปรียบเสมือนแผนที่นำทางที่ช่วยให้ครูสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนได้เหมาะสม ตรงตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

1. มีความละเอียด ชัดเจน ครบถ้วน
2. คำนึงความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ควบคู่กับหลักสูตร และที่สำคัญที่สุด คือแผนการสอนนั้น จะต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
3. เชื่อมโยงและสอดคล้องสัมพันธ์กัน
4. การใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน
5. การเลือกใช้สื่อ นวัตกรรม รวมถึงแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลาย
6. มีการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน

ภาคผนวก ง
ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือวิจัย

**ผลการประเมินความเหมาะสมของ โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม
หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู**

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1. สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร						
1.1 ความจำเป็นที่ต้องพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	5	5	4	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
1.2 ความเป็นเหตุเป็นผลที่ต้องพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	5	4	4	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
1.3 ความต้องการที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง	5	5	4	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
1.4 แนวทางในการพัฒนาโดยการฝึกอบรมเหมาะสม	5	4	4	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
1.5 หลักการที่จะนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้	5	4	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม						
2.1 ความชัดเจน	5	5	4	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
2.2 ความเป็นไปได้	5	4	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
2.3 ความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม	5	5	4	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
3. เนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรม						
3.1 การตอบสนองวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	4	4	5	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
3.2 การจัดลำดับเนื้อหา	5	5	4	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
3.3 ความครอบคลุมความรู้ที่จำเป็นต้องใช้	5	4	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
4. วิธีการฝึกอบรม						
4.1 ความเป็นไปได้ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์	4	4	5	4.33	0.58	เหมาะสมมาก

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4.2 ความเหมาะสมของกิจกรรม	5	4	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
4.3 การนำไปใช้จัดกิจกรรมได้จริง	5	4	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
5. การประเมินผลการฝึกอบรม						
5.1 การตรวจสอบการบรรลุจุดประสงค์	5	5	4	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
5.2 ความเป็นไปได้ในการประเมินผล	5	5	4	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6. การประเมินหน่วยการเรียนรู้						
6.1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก						
6.1.1 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	5	5	4	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6.1.2 ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	5	5	4	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6.1.3 ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ช่วยทำให้บรรลุวัตถุประสงค์	4	5	4	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.1.4 ความเหมาะสมของกิจกรรมการฝึกอบรม	4	5	4	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.1.5 ความเหมาะสมของสื่อการฝึกอบรม	5	4	4	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.1.6 ความเป็นไปได้ในการวัดและประเมินผล	5	5	4	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6.1.7 ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้มีความเหมาะสม	5	4	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6.2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้						
6.2.1 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	5	5	4	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6.2.2 ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	5	4	4	4.33	0.58	เหมาะสมมาก

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
6.2.3 ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ช่วยทำให้บรรลุวัตถุประสงค์	5	5	4	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6.2.4 ความเหมาะสมของกิจกรรมการฝึกอบรม	5	5	4	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6.2.5 ความเหมาะสมของสื่อการฝึกอบรม	5	4	4	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.2.6 ความเป็นไปได้ในการวัดและประเมินผล	5	4	4	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.2.7 ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้มีความเหมาะสม	5	4	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6.3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การประเมินผลการเรียนรู้						
6.2.1 ความชัดเจนของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	5	5	4	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด
6.2.2 ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์การฝึกอบรม	5	4	4	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.2.3 ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ช่วยทำให้บรรลุวัตถุประสงค์	5	4	4	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.2.4 ความเหมาะสมของกิจกรรมการฝึกอบรม	5	4	4	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.2.5 ความเหมาะสมของสื่อการฝึกอบรม	5	4	4	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.2.6 ความเป็นไปได้ในการวัดและประเมินผล	5	4	4	4.33	0.58	เหมาะสมมาก
6.2.7 ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้มีความเหมาะสม	5	4	5	4.67	0.58	เหมาะสมมากที่สุด

**ผลการประเมินความสอดคล้อง IOC ของโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม
เรื่อง การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู**

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมกับหลักการและความสำคัญของหลักสูตรฝึกอบรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3. ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมกับโครงสร้างของเนื้อหาวิชาการฝึกอบรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4. สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตรฝึกอบรมกับจุดประสงค์การฝึกอบรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5. สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตรฝึกอบรมกับโครงสร้างของเนื้อหาวิชาการฝึกอบรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมกับโครงสร้างของเนื้อหาวิชาการฝึกอบรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมกับกิจกรรมการฝึกอบรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
8. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมกับการวัดและประเมินผล	1	1	1	1.00	ใช้ได้
9. โครงสร้างของเนื้อหาวิชาฝึกอบรมกับกิจกรรมการฝึกอบรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10. โครงสร้างของเนื้อหาวิชาฝึกอบรมกับการวัดและประเมินผล	1	1	1	1.00	ใช้ได้
11. กิจกรรมการฝึกอบรมกับสื่อการฝึกอบรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
12. กิจกรรมการฝึกอบรมกับการวัดและประเมินผล	1	1	1	1.00	ใช้ได้
การประเมินความสอดคล้องภายในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1-3					
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก					
1. จุดประสงค์การเรียนรู้กับเนื้อหาสาระ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2. จุดประสงค์การเรียนรู้กับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้กับสื่อการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4. จุดประสงค์การเรียนรู้กับการวัดและประเมินผล	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5. เนื้อหาสาระกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6. เนื้อหาสาระกับสื่อการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7. เนื้อหาสาระกับการวัดและประเมินผล	1	1	1	1.00	ใช้ได้
8. กิจกรรมการเรียนรู้กับสื่อการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
9. กิจกรรมการเรียนรู้กับการวัดและประเมินผล	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10. สื่อการเรียนรู้กับการวัดและประเมินผล	1	1	1	1.00	ใช้ได้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้					
1. จุดประสงค์การเรียนรู้กับเนื้อหาสาระ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2. จุดประสงค์การเรียนรู้กับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้กับสื่อการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4. จุดประสงค์การเรียนรู้กับการวัดและประเมินผล	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5. เนื้อหาสาระกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6. เนื้อหาสาระกับสื่อการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7. เนื้อหาสาระกับการวัดและประเมินผล	1	1	1	1.00	ใช้ได้
8. กิจกรรมการเรียนรู้กับสื่อการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
9. กิจกรรมการเรียนรู้กับการวัดและประเมินผล	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10. สื่อการเรียนรู้กับการวัดและประเมินผล	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6.3 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การประเมินผลการเรียนรู้					
1. จุดประสงค์การเรียนรู้กับเนื้อหาสาระ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2. จุดประสงค์การเรียนรู้กับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้กับสื่อการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4. จุดประสงค์การเรียนรู้กับการวัดและประเมินผล	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5. เนื้อหาสาระกับกิจกรรมการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6. เนื้อหาสาระกับสื่อการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7. เนื้อหาสาระกับการวัดและประเมินผล	1	1	1	1.00	ใช้ได้
8. กิจกรรมการเรียนรู้กับสื่อการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
9. กิจกรรมการเรียนรู้กับการวัดและประเมินผล	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10. สื่อการเรียนรู้กับการวัดและประเมินผล	1	1	1	1.00	ใช้ได้

การประเมินความสอดคล้อง IOC ของแบบทดสอบก่อน-หลังการฝึกอบรมสำหรับ
ผู้เข้ารับการอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

ข้อสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
<p>1.การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) หมายถึงข้อใด</p> <p>ก. นักเรียนฟังครูสอนอย่างเดียว</p> <p>ข. การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติหรือการลงมือทำ</p> <p>ข. ความรู้ที่เกิดเป็นความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้</p> <p>ค. นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความหมายโดยการร่วมมือระหว่างครูกับนักเรียน</p>	1	1	1	1.00	ใช้ได้
<p>2.การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มีข้อดีอย่างไร</p> <p>ก. ช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนมีประสิทธิภาพในการทำงาน</p> <p>ข. ช่วยให้ผู้สอนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการนำเสนอผลงานวิชาการ</p> <p>ค. ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาดีขึ้น และสามารถจดจำการเรียนรู้ได้นานขึ้น</p> <p>ง. ช่วยให้ผู้สอนมีแรงเสริมหรือแรงจูงใจสำหรับการเรียนการสอน</p>	1	1	1	1.00	ใช้ได้
<p>3.การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในชั้นเรียนอยู่บนพื้นฐานของทักษะใด</p> <p>ก. ตา ดู หู ฟัง</p>	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ข. ฟัง ดู ทำตาม ค. เขียน จำ อ่าน พูด ง. พูด ฟัง เขียน อ่าน สะท้อน					
4.หลักการสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ข้อใดไม่ถูกต้อง ก. มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในทักษะการคิดพื้นฐาน ข. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ค. ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ ง. เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกระบวนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.พื้นฐานแนวคิดของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มุ่งเน้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างไร ก. กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนที่เน้นกิจกรรมการรู้จักคิด ข. กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความรู้ในการคำนวณ ค. กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการกลุ่ม ง. กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความตื่นตัวด้านกิจกรรมด้านนันทนาการ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6. ข้อใดกล่าวถึงบทบาทครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ได้ถูกต้อง	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
<p>ก. ครูเป็นผู้คอยชี้แนะและอำนวยความสะดวก</p> <p>ข. ครูเป็นผู้บรรยายความรู้ให้กับนักเรียน</p> <p>ค. ครูเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้</p> <p>ง. ครูเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้มามอบให้นักเรียน</p>					
<p>7. บทบาทของผู้เรียนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) <u>ข้อใดไม่ถูกต้อง</u></p> <p>ก. ผู้เรียนนั่งฟังครูผู้สอนบรรยาย</p> <p>ข. ผู้เรียนตรวจสอบการบ้าน/งาน เพื่อเป็นการทบทวนบทเรียน</p> <p>ค. ผู้เรียนเป็นผู้สืบค้นข้อมูล หาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง</p> <p>ง. ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในกิจกรรมต่าง ๆ</p>	1	1	1	1.00	ใช้ได้
<p>8. “การสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมเพื่อนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจเชิงนามธรรม เหมาะกับรายวิชาที่เน้นปฏิบัติ” คือรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบใด</p> <p>ก. Project Based Learning</p> <p>ข. Experiential Learning</p> <p>ค. Problem Based Learning</p> <p>ง. Thinking Based Learning</p>	1	1	1	1.00	ใช้ได้
<p>9. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม Active Learning รูปแบบแลกเปลี่ยนความคิด คือข้อใด</p> <p>ก. Think – Pair – Share</p> <p>ข. Collaborative learning group</p>	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ค. Student-led review sessions ง. Analysis or reactions to videos					
10. “ความคิดเชื่อมโยงที่พยายามหาทางออก หลาย ๆ ทาง ใช้ความคิดที่หลากหลาย แสวงหาความเป็นไปได้ใหม่ ๆ” หมายถึง ข้อใด ก. การคิดเหตุผล ข. การคิดวิเคราะห์ ค. การคิดสร้างสรรค์ ง. การคิดคำนวณ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
11. ข้อใดไม่ใช่กิจกรรมที่เป็นการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ก. กิจกรรมที่นำความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหา ใหม่ หรือสถานการณ์ใหม่ ข. กิจกรรมเน้นการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันทั้ง ครูกับนักเรียน และนักเรียนกับครู ค. กระบวนการเรียนรู้ที่ลดบทบาทของครู และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การสร้างองค์ความรู้ ง. กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นครูเป็นหลักใน การส่งมอบความรู้ให้กับนักเรียนอยู่เสมอ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
12. ข้อใดไม่ใช่หลักการจัดการเรียนรู้โดยใช้ กิจกรรมเป็นฐาน ก. เรียนรู้ผ่านการอ่าน ข. ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการเรียน ค. ครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก ง. เพื่อนในชั้นเรียนช่วยส่งเสริมการเรียน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
13. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของแผนการ จัดการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ก. ตัวชี้วัด ข. สารการเรียนรู้ ค. คะแนนเก็บ ง. การวัดและประเมินผล					
14. ส่วนประกอบต่าง ๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้ตามศาสตร์ของการสอนโดยสามารถตอบคำถามต่อไปนี้ ข้อใดถูกต้องที่สุด ก. เพื่อจุดประสงค์อะไร (จุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งควรเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม) ข. ด้วยสารการเรียนรู้อะไร (เนื้อหา/โครงร่างเนื้อหา) ค. ใช้วิธีการใด (กิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ) ง. ถูกทุกข้อ	1	0	1	0.67	ใช้ได้
15. ความหมายของการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้องคือข้อใด ก. กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน ข. การจัดการสอนตามที่หลักสูตรแกนกลางได้กำหนดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความฉลาด ค. การทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดพัฒนาการทางสมองของมนุษย์ ง. การโยงประสบการณ์เก่าเพื่อนำไปสู่ประสบการณ์ใหม่และสั่งสมเป็นการเรียนรู้ของมนุษย์	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
<p>16. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่ดี</p> <p>ก. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดอยู่เสมอและสร้างสรรค์</p> <p>ข. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ได้มากที่สุด</p> <p>ค. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม</p> <p>ง. ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความจำในด้านเนื้อหา</p>	1	1	1	1.00	ใช้ได้
<p>17. ชั้นใดที่ผู้สอนจะต้องกระตุ้นชักจูงโน้มน้าวให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นและสนใจเพื่อเชื่อมโยงกับประสบการณ์ใหม่จัดว่าเป็นขั้นตอนใดของการจัดการเรียนรู้แบบที่เน้นการปฏิบัติ</p> <p>ก. ชั้นการศึกษา/วิเคราะห์</p> <p>ข. ชั้นการนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ค. ชั้นปฏิบัติ/ฝึกหัด/ ทดลอง</p> <p>ง. ชั้นสรุป/เสนอความรู้</p>	1	0	1	0.67	ใช้ได้
<p>18. ตัวชี้วัด (Indicators) ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้ระบุอะไรในแต่ละระดับชั้น</p> <p>ก. สิ่งที่ผู้เรียนให้ความตระหนัก</p> <p>ข. สิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติ</p> <p>ค. สิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้</p> <p>ค. สิ่งที่ผู้เรียนระบุถึงคุณภาพของตนเอง</p>	1	0	1	0.67	ใช้ได้
<p>19. รายวิชาพื้นฐาน มีการกำหนดอะไร เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน</p> <p>ก. ตัวชี้วัด</p> <p>ข. ผลการเรียนรู้</p> <p>ค. ผลลัพธ์การเรียนรู้</p> <p>ง. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง</p>	1	0	1	0.67	ใช้ได้

ข้อสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
<p>20. การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ควรมีลักษณะสำคัญอย่างไร</p> <p>ก. เป็นหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน</p> <p>ข. บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้</p> <p>ค. บูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>	1	0	1	0.67	ใช้ได้
<p>21. ข้อใด <u>ไม่ใช่</u> องค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้</p> <p>ก. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เป้าหมายการเรียนรู้</p> <p>ข. รายละเอียดของรายวิชา</p> <p>ค. สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>ง. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p>	1	1	1	1.00	ใช้ได้
<p>22. ในแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย องค์ประกอบการวัดและประเมินผล ถ้าจะประเมินความรู้ความเข้าใจ ครูควรสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผล คืออะไร</p> <p>ก. แบบทดสอบ</p> <p>ข. แบบสังเกต</p> <p>ค. แบบประเมินเจตคติ</p> <p>ง. แบบทดสอบภาคปฏิบัติ</p>	1	0	1	0.67	ใช้ได้
<p>23. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง เหมาะสมกับการสอนนักเรียนระดับใดมากที่สุด</p> <p>ก. ระดับประถมศึกษา</p> <p>ข. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น</p> <p>ค. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย</p>	1	0	1	0.67	ใช้ได้

ข้อสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ง. ระดับอุดมศึกษา					
<p>24. การออกแบบหรือการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนระดับชั้นเรียน เรียกว่าอะไร</p> <p>ก. หลักสูตรแกนกลาง</p> <p>ข. หลักสูตรท้องถิ่น</p> <p>ค. หลักสูตรสถานศึกษา</p> <p>ง. โครงสร้างรายวิชา</p>	1	1	1	1.00	ใช้ได้
<p>25. การประเมินทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียน ครูควรสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผล คืออะไร</p> <p>ก. แบบฝึกหัด</p> <p>ข. แบบทดสอบ</p> <p>ค. แบบประเมินเจตคติ</p> <p>ง. แบบทดสอบภาคปฏิบัติ</p>	1	1	1	1.00	ใช้ได้
<p>26. การประเมินความรู้ผู้เรียนเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ ครูควรสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลประเภทใด</p> <p>ก. แบบฝึกทักษะ</p> <p>ข. แบบทดสอบ</p> <p>ค. แบบวัดผลสัมฤทธิ์</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>	1	0	1	0.67	ใช้ได้
<p>27. หากครูผู้สอนต้องการตรวจสอบพฤติกรรมผู้เรียนในการเรียนรู้ ควรใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลประเภทใด</p> <p>ก. แบบทดสอบ</p> <p>ข. แบบประเมินความสามารถ</p> <p>ค. แบบสังเกต</p>	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อสอบ	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ง. ไม่มีข้อใดถูก					
28. การประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร ก. ตัดสินผลการเรียน ข. ปรับปรุงการเรียนการสอน ค. ตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียน ง. ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียน	1	0	1	0.67	ใช้ได้
29. การประเมินผลการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของอะไร ก. สารการเรียนรู้ ข. พัฒนาการของผู้เรียน ค. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ง. ถูกทุกข้อ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
30. ข้อใดกล่าวถูกต้อง ก. การวัด คือ การประเมินผล ข. การประเมินผล คือ การทดสอบ ค. การสอบ คือ การทบทวนบทเรียน ง. การทดสอบยึดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นหลัก	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ผลการประเมินความสอดคล้อง IOC ของแบบประเมินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
เรื่อง การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	แปลผล
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. การระบุจุดประสงค์การเรียนรู้	ดี (คะแนน 3)	ระบุจุดประสงค์ได้ <u>ถูกต้องทั้ง 3 พฤติกรรม</u> ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย (K) ด้านทักษะพิสัย (S) ด้านจิตพิสัย (A)	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	พอใช้ (คะแนน 2)	ระบุจุดประสงค์ได้ <u>ถูกต้องเพียง 2</u> <u>พฤติกรรม</u> จาก ด้านพุทธิพิสัย (K) ด้านทักษะพิสัย (S) ด้านจิตพิสัย (A)	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	ปรับปรุง (คะแนน 1)	ระบุจุดประสงค์ได้ <u>ถูกต้องเพียง 1</u> <u>พฤติกรรม</u> จาก ด้านพุทธิพิสัย (K) ด้านทักษะพิสัย (S) ด้านจิตพิสัย (A)	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ดี (คะแนน 3)	<u>กิจกรรมการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้และพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมบ่งชี้ทั้งหมด มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น ไม่ซับซ้อน</u>	1	1	1	1.00	ใช้ได้

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	แปลผล
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
		และกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง					
	พอใช้ (คะแนน 2)	กิจกรรมการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้และพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมบ่งชี้ได้เป็นส่วนใหญ่ มีความยากง่าย ค่อนข้างเหมาะสมกับระดับชั้น และกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	ปรับปรุง (คะแนน 1)	กิจกรรมการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้และพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมบ่งชี้ได้เพียงบางส่วน และกิจกรรมยังไม่ค่อยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3. องค์ประกอบของ Active Learning	ดี (คะแนน 3)	มีการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวคิด Active Learning ครบทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การเรียนรู้ผ่านการคิดระดับสูง	1	1	1	1.00	ใช้ได้

รายการ ประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	แปล ผล
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
		2. การเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ 3. การเรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน/การมีส่วนร่วม 4. การเรียนรู้จากการสำรวจค้นหา					
	พอใช้ (คะแนน 2)	มีการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวคิด Active Learning เพียง 3 องค์ประกอบ จาก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การเรียนรู้ผ่านการคิดระดับสูง 2. การเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ 3. การเรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน/การมีส่วนร่วม 4. การเรียนรู้จากการสำรวจค้นหา	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	ปรับปรุง (คะแนน 1)	มีการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวคิด Active Learning เพียง 2 องค์ประกอบ จาก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การเรียนรู้ผ่านการคิดระดับสูง	1	1	1	1.00	ใช้ได้

รายการ ประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	แปล ผล
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
		2. การเรียนรู้ผ่านการ ลงมือทำ 3. การเรียนรู้จากการ ทำงานร่วมกัน/การ มีส่วนร่วม 4. การเรียนรู้จากการ สำรวจค้นหา					
4. การใช้สื่อ ในการจัดการ เรียนรู้	ดี (คะแนน 3)	เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ <u>สอดคล้องกับกิจกรรม</u> และจุดประสงค์การ เรียนรู้ทั้งหมด โดยสื่อ สามารถช่วยกระตุ้น และส่งเสริมผู้เรียน สามารถปฏิบัติได้ด้วย ตนเองหรือฝึกปฏิบัติ เป็นกลุ่มได้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	พอใช้ (คะแนน 2)	เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ <u>สอดคล้องกับกิจกรรม</u> และจุดประสงค์การ เรียนรู้เป็นส่วนใหญ่ โดย สื่อสามารถช่วยกระตุ้น และส่งเสริมผู้เรียน สามารถปฏิบัติได้ด้วย ตนเองหรือฝึกปฏิบัติ เป็นกลุ่มได้เป็นส่วนใหญ่	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	ปรับปรุง (คะแนน 1)	เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ <u>สอดคล้องกับกิจกรรม</u> และจุดประสงค์การ	1	1	1	1.00	ใช้ได้

รายการ ประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	แปล ผล
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
		เรียนเพียงบางส่วน สื่อ ยังไม่สามารถช่วย กระตุ้น และส่งเสริม ผู้เรียนได้					
5. การวัดและ ประเมินผล การเรียนรู้	ดี (คะแนน 3)	เลือกใช้เครื่องมือการวัด และประเมินผลได้ ถูกต้องทั้งหมดตรงตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ รวมทั้งวิธีการวัด สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้ และกำหนด เกณฑ์การประเมินได้ เหมาะสมกับผู้เรียน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	พอใช้ (คะแนน 2)	เลือกใช้เครื่องมือการวัด และประเมินผลได้ ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ตามจุดประสงค์การ เรียนรู้ ใช้วิธีการวัดได้ ค่อนข้างสอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนรู้ และ กำหนดเกณฑ์การ ประเมินได้เหมาะสมกับ ผู้เรียน	1	0	1	0.67	ใช้ได้
	ปรับปรุง (คะแนน 1)	เลือกใช้เครื่องมือการวัด และประเมินผลได้ ถูกต้องเพียงบางส่วน ตามจุดประสงค์การ เรียนรู้ แต่ยังไม่ใช้วิธีการ	1	0	1	0.67	ใช้ได้

รายการ ประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	แปล ผล
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
		<u>วัดไม่ค่อยสอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนรู้ และ ยังไม่สามารถกำหนด เกณฑ์การประเมินได้</u>					
6. การบันทึก การจัด กิจกรรมการ เรียนรู้	ดี (คะแนน 3)	รูปแบบการบันทึกการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ <u>ระบุได้ครบถ้วนทั้งหมด</u> ได้แก่ - ผลการจัดการกิจกรรม - การเรียนรู้ - อุปสรรค - การแก้ปัญหา - แนวทางการ ปรับปรุงพัฒนาให้ สอดคล้องกับห้องเรียน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
	พอใช้ (คะแนน 2)	รูปแบบการบันทึกการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ <u>ระบุได้ 2 ใน 3 จาก</u> <u>ทั้งหมด</u> ได้แก่ - ผลการจัดการกิจกรรม การเรียนรู้ - อุปสรรค - การแก้ปัญหา - แนวทางการ ปรับปรุงพัฒนาให้ สอดคล้องกับห้องเรียน	1	1	1	1.00	ใช้ได้

รายการ ประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		ผู้เชี่ยวชาญ			เฉลี่ย	แปล ผล
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ปรับปรุง (คะแนน 1)	รูปแบบการบันทึกการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ <u>ระบุได้ 1 ใน 3 จาก</u> <u>ทั้งหมด</u> ได้แก่	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดการกิจกรรม การเรียนรู้ - อุปสรรค - การแก้ปัญหา - แนวทางในการ ปรับปรุงพัฒนาให้ สอดคล้องกับห้องเรียน	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ผลการประเมินความสอดคล้อง IOC ของแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม
เรื่อง การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

รายการขอความคิดเห็น	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม					
เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 2. หญิง ☐ 3. ไม่ต้องการระบุ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
อายุ ☐ 1. 19 ปี ☐ 2. 20 ปี ☐ 3. 21 ปี ☐ 4. 22 ปี ☐ 5. อื่น ๆ โปรดระบุ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ชั้นปี ☐ 1. ชั้นปีที่ 1 ☐ 2. ชั้นปีที่ 2 ☐ 3. ชั้นปีที่ 3 ☐ 4. ชั้นปีที่ 4	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมฯ					
ด้านเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม					
1. ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2. ความรู้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3. ความรู้ในเรื่องวิธีการสอน/รูปแบบการสอน/ เทคนิคการสอน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4. ความรู้เรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5. ความรู้เรื่องพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ (พุทธิพิสัย, ทักษะพิสัย, จิตพิสัย)	1	1	1	1.00	ใช้ได้

รายการขอความคิดเห็น	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
6. ความสอดคล้องเชื่อมโยงกันของเนื้อหา	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ด้านการฝึกอบรม					
1. ระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2. รูปแบบและวิธีการฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3. หลักสูตรเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ได้จริง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ด้านวิทยากร					
1. ความเชี่ยวชาญในเรื่องการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2. ความเชี่ยวชาญในเรื่องการจัดทำแผนการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3. ความสามารถในการถ่ายทอด/สื่อสาร/ความเข้าใจ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4. การเรียงลำดับบรรยายเนื้อหาได้ครบถ้วน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5. การเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6. การตอบคำถามได้ตรงประเด็นและชัดเจน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7. ระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมฯแต่ละหน่วย	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ด้านการนำความรู้ไปใช้					
1. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้จริงได้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่ / ถ่ายทอดได้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ด้านความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการฝึกอบรม					
1. ความรู้ก่อนฝึกอบรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้

รายการขอความคิดเห็น	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
2. ความรู้หลังการฝึกอบรม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม					
ข้อเสนอแนะ	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ
ผลการสอบวัดภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ CEFR

ผลการสอบวัดภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ CEFR

ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
เรื่อง ผลการสอบวัดสมิทธิภาพภาษาอังกฤษ (CEFR)
ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้ดำเนินการจัดสอบวัดสมิทธิภาพภาษาอังกฤษ (CEFR) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ตามข้อบังคับสภามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑ หมวด ๗ ข้อ ๒๔ (๗) นักศึกษาทุกระดับการศึกษาของบัณฑิตศึกษาต้องผ่านเกณฑ์การสอบภาษาอังกฤษตามประกาศมหาวิทยาลัยก่อนสำเร็จการศึกษา

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยได้ดำเนินการสอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอแจ้งผลการสอบวัดสมิทธิภาพภาษาอังกฤษ (CEFR) ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ดังรายชื่อ

จึงเรียนมาเพื่อให้นักศึกษาทุกท่านทราบโดยทั่วถึงกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลินดา เกณฑ์มา)
อธิการบดี

รายงานผลคะแนนการสอบ CEFR ระดับบัณฑิตศึกษา

จัดสอบโดยบัณฑิตวิทยาลัย เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2564

ลำดับ	รหัสนักศึกษา	ชื่อ-นามสกุล	คะแนน	ระดับ	สาขาวิชา
1	6263103001	นางจิรวรรณ จิตต์การุณย์	115	C2	ป.โท หลักสูตรและการสอน
2	6263103002	นางสาวประดับดาว คำสมัย	115	C2	ป.โท หลักสูตรและการสอน
3	6263103003	พระจรัสศักดิ์ อนุญญาวงศ์	113	C2	ป.โท หลักสูตรและการสอน
4	6263103004	นางสาวฐิติวรา เกษสาคร	115	C2	ป.โท หลักสูตรและการสอน
5	6263103005	นางสาวณัฐธิยา สมบูรณ์	116	C2	ป.โท หลักสูตรและการสอน
6	6263103006	นางสาวศศิกานต์ สุทธินันท์รัตน์	115	C2	ป.โท หลักสูตรและการสอน
7	6263103007	นางลักขมี เอี่ยมวงศ์	115	C2	ป.โท หลักสูตรและการสอน
8	6263103008	นางสาวขวัญฤทัย แก้วไพฑูรย์	105	C2	ป.โท หลักสูตรและการสอน
9	6263103009	นางสาวน้ำฝน ปินดา	105	C2	ป.โท หลักสูตรและการสอน
10	6263103010	นางสาวโสพิศ จิตรเสนาะ	110	C2	ป.โท หลักสูตรและการสอน
11	6263103011	นางชมชนก ทองมูลเนื่อง	109	C2	ป.โท หลักสูตรและการสอน
12	6263103012	นางนภาพร นาคหลง	87	C1	ป.โท หลักสูตรและการสอน
13	6263103013	นางสาวโอลดา เพ็ญสุข	107	C2	ป.โท หลักสูตรและการสอน
14	6263103014	นางพวงเพชร เพ็ญไพบูลย์	117	C2	ป.โท หลักสูตรและการสอน
15	6263103015	นางสาวธิดารัตน์ อิ่มใจ	116	C2	ป.โท หลักสูตรและการสอน
16	6263103016	นางสาวบงกมล เรืองทองดี	114	C2	ป.โท หลักสูตรและการสอน

ภาคผนวก ฉ

แบบตอบรับการตีพิมพ์การประชุมวิชาการระดับนานาชาติ

ที่ อว.๐๖๒๕.๐๗/ว ๐๐๕๕

สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดสุรินทร์ ๓๒๐๐๐

๒๕ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ตอบรับการเข้าร่วมนำเสนอบทความและตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ “การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน” ครั้งที่ 2 (2nd NICSLD)

เรียน นางสาวศศิกันต์ สุทธินันท์

ตามที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์และภาคีเครือข่าย กำหนดจัดการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ “การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน” ครั้งที่ ๒ : นวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น (The ๒nd National and International Conference on Sustainable Local Development): Innovation for Local Development) ในวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ นั้น

ทั้งนี้ ท่านได้ส่งบทความ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู” เข้าร่วมนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ และนานาชาติ “การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน” ครั้งที่ 2 ในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2567 นั้น

ในการนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ขอเรียนให้ท่านทราบว่าบทความของท่านได้รับการพิจารณาให้นำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ “การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน” ครั้งที่ ๒ : นวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น (๒nd NICSLD) ในวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ โดยกำหนดการนำเสนอและรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติจะแจ้งทางเว็บไซต์ <https://research.srru.ac.th> ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กชนิภา อุดมทวี)
รองอธิการบดี ปฏิบัติหน้าที่แทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

โทรศัพท์ ๐๘ ๑๑๔๖ ๖๑๔๔, ๐ ๔๔๐๔ ๑๕๖๑

เว็บไซต์ <https://research.srru.ac.th> E-Mail: research@srru.ac.th

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ “การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน” ครั้งที่ 2
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

1 : NICSLD

The 2nd National and International Conference on Sustainable Local Development (2nd NICSLD)

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

Development of Training Course on Proactive Lesson Plans for Student Teacher

ศศิกานต์ สุทธินันท์¹ วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล² และเพ็ญพร ทองคำสุก³

Sasikan Suttinantarat¹, Wirot Watananimitgul² and Phenporn Thongkamsuk³

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู 2) เพื่อวัดความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 หมู่เรียนที่ 2 จำนวน 29 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย 1) หลักสูตรการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) แบบทดสอบวัดความรู้ 3) แบบประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบด้วย t – test dependent samples

ผลการวิจัย พบว่า (1) ความเหมาะสมของหลักสูตร เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และความสอดคล้องของหลักสูตร เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู มีความสอดคล้องในทุกประเด็น (2) ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก หลังเข้ารับการอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูสูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และมีทักษะการเขียนแผนการ

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อีเมล suttinantarat1995@gmail.com

²Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ “การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน” ครั้งที่ 2
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

2 : NICSLD

The 2nd National and International Conference on Sustainable Local Development (2nd NICSLD)

จัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ในทุกประเด็น (3) ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร
ฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ (Keywords) : การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม, การจัดทำแผนการเรียนรู้, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Abstract

The research aims at developing a training course on proactive lesson plans for student teachers with the following objectives: 1) the development of training courses on proactive lesson plans for student teachers. 2) the potential measurement of the management plan for the training course on proactive lesson plans for student teachers. 3) the satisfaction assessment of trainees on proactive lesson plans for student teachers. For this study, the 29 second-year student teachers who have registered for the measurement and learning assessment subject on the 1st academic year, 2023, section 2, are used as a sample group. These participants come from specific sample group. The research equipment consists of 1) proactive lesson plans curriculum. 2) knowledge measurement. 3) the potential assessment of learning management plan and 4) the satisfaction assessment of training course. The research statistic are as following factors, such as percentage, average, standard deviation, and the comparison with t-test dependent samples.

The result found that (1) The curriculum appropriation about proactive lesson plans for student teachers reached the highest level. The curriculum accordance about proactive lesson plans for student teachers has been matched at all points. (2) After being trained in the curriculum for proactive lesson plans for student teachers, the knowledge of proactive lesson plans has increased, with a statistically significant value of 0.05 and a higher level of proactive lesson plans than 75% of all points. (3) The result of satisfaction toward training curriculum on the proactive lesson plans for student teacher found at the highest level.

Keywords : Development of training course, Lesson plans, Proactive lesson plans

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันเป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และการศึกษา สำหรับด้านการศึกษา เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา หรือ ครูผู้สอน ควรทบทวนวิสัยทัศน์และความพร้อมในการปรับตัวให้เข้ากับรอยต่อสำคัญ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ดังนั้นครูผู้สอนควรมีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่ดี สอดคล้องกับนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ โดยครูผู้สอนจำเป็นต้องมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น (วันทนา สิงห์นา, 2560,

น.3) เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้บัญญัติไว้ว่า “ให้กระทรวงศึกษา ส่งเสริม” ให้มีระบบการผลิตและพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่ เหมาะสมกับเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานงานให้สถาบันที่ผลิตครูและพัฒนาครูคณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมในเรื่องการสร้างแรงบันดาลใจ มีทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะสื่อสาร รวมทั้งออกแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาของระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2559, น.8) ปัจจุบันครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ใช้วิธีการบรรยายเป็นหลัก ส่งผลให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้แบบท่องจำ ซึ่งไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูง (ไพโรชญ์ สินลาร์ตัน, 2558, น.114) จากปัญหาดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงพัฒนาแนวทางการจัดการ เรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนได้ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ ในการจัดการเรียนรู้อย่างถูกต้องและครอบคลุมวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของระบบการศึกษาในปัจจุบัน โดย ครูผู้สอนต้องทำความเข้าใจหลักสูตรดังกล่าว และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้พร้อมทั้งศึกษาสภาพของผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการออกแบบการสอนที่หลากหลาย มุ่งเน้นให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามการ เรียนรู้นั้น ๆ (แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, น.109)

อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก ถือเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นกระบวนการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเน้นการปฏิบัติ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาเป็นความคิดขั้นสูงส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมี ความหมาย สามารถบูรณาการเชื่อมโยงความรู้และนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุดารัตน์ เกียรติเจริญ พันธ์, 2559, น.37) จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การพัฒนาความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกมีความสำคัญเป็นอย่างมาก

ทั้งนี้ นักศึกษาวิชาชีพครูว่าที่ครูผู้สอนในอนาคต ควรได้รับการเพิ่มพูนทักษะวิธีจัดการเรียนการสอนที่ สามารถกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี และตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้เรียน อย่างไรก็ตาม การพัฒนาความรู้ให้แก่บุคลากรทางการศึกษามีหลายแนวทาง ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การฝึกอบรม โดยการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมประจำการและบุคลากรทางการศึกษา การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อ การ เข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ และการแลกเปลี่ยนครูอาจารย์ระหว่างสถาบันฝึกอบรมกับสถานศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551, น.70) สำหรับการฝึกอบรม เป็นหนึ่งในแนวทางการพัฒนาการ สอนให้แก่ นักศึกษาวิชาชีพครู โดยส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมการอบรมหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน เพื่อสนับสนุน ให้ผู้เข้าร่วมการอบรมเกิดความรู้และพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมนำความรู้ไปปรับใช้อย่างเหมาะสมตาม บริบทของชั้นเรียนในอนาคต (เทิดศักดิ์ โพธิ์สาธา, 2557, น.20)

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ “การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน” ครั้งที่ 2

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

4 : NICSLD

The 2nd National and International Conference on Sustainable Local Development (2nd NICSLD)

ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมให้กับครูผู้สอนจึงมีความสำคัญ ผู้วิจัยจึงพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการเรียนรู้ให้เหมาะสม และส่งเสริมกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี เพื่อที่จะได้นำความรู้ไปพัฒนาต่อยอดในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู
2. เพื่อวัดความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาวิชาชีพครู หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนรายวิชาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 แบ่งออกเป็น 17 หมู่เรียน จำนวนทั้งสิ้น 469 คน สังกัดคณะครุศาสตร์และคณะร่วมผลิต ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จากนักศึกษาหมู่เรียนที่ 2 จำนวน 29 คน ที่มีความสามารถเก่ง ปานกลาง และอ่อน

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่

- (1) แบบทดสอบวัดความรู้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุกก่อน-หลังการฝึกอบรม จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วยเนื้อหาการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- (2) แบบประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยเกณฑ์การตัดสินคุณภาพจะต้องอยู่ในระดับดีขึ้นไป (ร้อยละ 75 ขึ้นไป)

(3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรการฝึกอบรม 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล คือ ทดสอบค่า t – test dependent หาค่าเฉลี่ย ร้อยละจากแบบประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และจากผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ (2) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (3) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมและ (4) การฝึกอบรม

ขั้นที่ 2 การสร้างหลักสูตร 2 ขั้นตอน คือ

(1) การสร้างร่างหลักสูตรการฝึกอบรม ด้านความรู้ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และทักษะในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก ประกอบด้วย

- 1) กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา
- 2) กำหนดกรอบเนื้อหาด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก โดยแบ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้
- 3) สร้างกิจกรรมการฝึกอบรมตามหน่วยการเรียนรู้ ผ่านการบรรยาย การทำงานกลุ่ม การนำเสนอผลงาน และการอภิปรายร่วมกัน โดยผสมผสานการเรียนรู้ในรูปกลุ่มย่อยและรายบุคคล โดยใช้สื่อได้แก่ ใบงานและใบความรู้ในการฝึกอบรม
- 4) สร้างแบบประเมินทักษะการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุกก่อนและหลังการฝึกอบรมการฝึกอบรม และสร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

(2) การตรวจสอบคุณภาพร่างหลักสูตรการฝึกอบรม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตัดสิน จำนวน 3 คน ประกอบด้วย นักวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ นักวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน และนักวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผล

ซึ่งประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร ด้วยมาตรวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด (5) เหมาะสมมาก (4) เหมาะสมปานกลาง (3) เหมาะสมน้อย (2) และเหมาะสมน้อยที่สุด (1) โดยค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่ามีความเหมาะสมที่จะใช้ประกอบในร่างหลักสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, น. 100) ซึ่งค่าเฉลี่ยของคะแนนความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมฉบับนี้มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.33 – 4.67

และประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร ด้วยมาตรวัดมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ สอดคล้อง (+1) ไม่น่าใจ (0) และไม่สอดคล้อง (-1) หากมีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าอยู่ในเกณฑ์นำไปใช้ได้ ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมฉบับนี้ มีค่าเท่ากับ 1.00 ในทุกหัวข้อ

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมใช้เวลาปฏิบัติการทดลอง 2 วัน รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น ทั้งหมด 3 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ 1) การจัดทำแผนการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 3) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และภาคปฏิบัติ โดยใช้เทคนิคการบรรยาย การอภิปราย และแผนที่ความคิด ในกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียวที่มีการทดสอบก่อนฝึกอบรมและหลังฝึกอบรม

ขั้นที่ 4 การประเมินผลหลักสูตรการฝึกอบรม ดังนี้

(1) พิจารณาเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านความสามารถในการทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรม

- (2) ประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหลังการทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรม
- (3) ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรการฝึกอบรม

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู จาก การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร ได้แก่ สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของ การฝึกอบรม เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม วิธีการฝึกอบรม การประเมินผลการฝึกอบรม และการประเมิน หน่วยงานการเรียนรู้ โดยการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีความ เหมาะสมมากที่สุดในทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เนื้อหาหลักสูตรการ ฝึกอบรม และการประเมินผลการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน ($\bar{X}= 4.67$) ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ที่สุด รองลงมาคือด้านวิธีการฝึกอบรม ($\bar{X}= 4.56$) อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และด้านสภาพปัญหาและความ จำเป็นของหลักสูตร ($\bar{X}= 4.53$) อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาความสอดคล้อง ของหลักสูตร เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า มีความสอดคล้องในทุก ประเด็น

ผลความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกก่อนและหลังการฝึกอบรมหลักสูตร ฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ

2.1 ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก หลังเข้ารับการอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูสูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ .05 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบความรู้ก่อนการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการ เรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

ความรู้	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	p-value
ก่อนการอบรม	29	11.41	7.03	7.10	<0.001*
หลังการอบรม	29	21.97	5.45		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.2 ด้านทักษะการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ด้านทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของนักศึกษาวิชาชีพครูสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ใน ทุกประเด็น โดยพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด $\bar{X}=2.53$ คิดเป็นร้อยละ 84.48 รองลงมาคือประเด็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ $\bar{X}=2.40$ คิดเป็นร้อยละ 79.89 และประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ $\bar{X}=2.36$ คิดเป็นร้อยละ 78.74 ตามลำดับ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังเข้ารับการอบรมหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

ทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	เกณฑ์การผ่าน
1. การระบุจุดประสงค์การเรียนรู้	29	2.33	77.59	ผ่าน
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	29	2.45	81.61	ผ่าน
3. องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	29	2.53	84.48	ผ่าน
4. การใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้	29	2.33	77.59	ผ่าน
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	29	2.40	79.89	ผ่าน
6. การบันทึกการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	29	2.38	79.31	ผ่าน
เฉลี่ยรวม	29	2.36	78.61	ผ่าน

ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า ภาพรวมแสดงผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.52) เมื่อพิจารณาภาพรวมรายด้าน ด้านเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} = 4.71) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการฝึกอบรม (\bar{X} = 4.56) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม (\bar{X} = 4.45) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม	4.71	0.51	มากที่สุด
2. ด้านการฝึกอบรม	4.56	0.64	มากที่สุด
3. ด้านวิทยากร	4.44	0.78	มาก
4. ด้านการนำความรู้ไปใช้	4.22	0.90	มาก
5. ด้านความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม	4.52	0.72	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.52	0.72	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ประกอบด้วย 1) เอกสารหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ โดยแต่ละหน่วยการเรียนรู้ของการฝึกอบรมประกอบไปด้วย ชื่อเรื่อง สารสำคัญ

กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อในการฝึกอบรม การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม รวมทั้งภาคปฏิบัติ และเอกสารประกอบการบรรยายแนบท้ายเอกสารหลักสูตรฝึกอบรม โดยความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของหลักสูตรเหมาะสมในทุกหัวข้อ และหลักสูตรมีความสอดคล้องกันในทุกเรื่องซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสอดคล้องกันในทุกหัวข้อ สอดคล้องกับแนวคิดของรุ่งทิพา จันทน์วัฒนวงษ์ (2557, น.23) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตรที่ดีจะต้องเป็นหลักสูตรที่ต้องครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ อันได้แก่ วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ วิธีการจัดประสบการณ์ และการวัดประเมินผล หลักสูตรมีการติดตามและประเมินผลเป็นระยะ เพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรได้ดีขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของจิตติวิสุทธิ วิมุตติปัญญา และคณะ (2563, น.31) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตรที่ดีควรมีจุดมุ่งหมายชัดเจน เข้าใจง่าย มีความยืดหยุ่น ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้ง่าย สามารถนำไปดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพการดำเนินชีวิตของผู้เรียน มีเนื้อหา ประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม และยังสอดคล้องกับ (Tyler, 1949, p. 1) ได้กล่าวไว้ว่าองค์ประกอบของหลักสูตรจำเป็นจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญอย่างน้อย 4 องค์ประกอบ คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์การสอน และการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนได้

ความสามารถในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า

1. ความรู้จากการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก หลังเข้ารับการอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูสูงกว่าก่อนเข้ารับการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในระหว่างการฝึกอบรม นักศึกษาวิชาชีพครูที่เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้เนื้อหาการฝึกอบรม และทำกิจกรรมการฝึกอบรมอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ประกอบกับวิทยากรผู้บรรยาย มีความชัดเจนในเนื้อหา มีการยกตัวอย่าง อ้างอิงความรู้ต่าง ๆ มาเชื่อมโยงกัน และให้นักศึกษาได้ลงมือทำกิจกรรมจริง ซึ่งสอดคล้องกับ จิตติน เพลงสันเทียะ (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า เมื่อผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และยังสอดคล้องกับ จุฑามาศ เพิ่มพูนเจริญยศ (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผ่านห้องเรียนอัจฉริยะสำหรับนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลไทรโยค พบว่า เมื่อผู้เรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ที่มีการลงมือปฏิบัติส่งผลให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงขึ้น ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้นกว่าการจัดการเรียนรู้แบบเดิม สอดคล้องกับ สรัญญา เนตรธานนท์ (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการ

จัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้และทัศนคติต่อการเรียนสำหรับนักศึกษาวิชาชีวศัพท พบว่า หลังจากที่ได้ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้เปลี่ยนไป คือ ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสามารถอย่างมีความสุข มีการแนะนำการทำงานและช่วยเหลือเพื่อนในชั้นเรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2. ทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังจากการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีวศัพท พบว่า ทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของนักศึกษาวิชาชีวศัพท เมื่อได้รับการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีวศัพท ที่เน้นการมีส่วนร่วม และการลงมือปฏิบัติ ทำให้นักศึกษาวิชาชีวศัพทมีทักษะในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับร้อยละ 75 ขึ้นไปในทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากมาจากหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะการฝึกอบรมที่เน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่ โดยให้นักศึกษาวิชาชีวศัพทได้ศึกษาจากใบความรู้ ฟังคำบรรยายจากวิทยากร และลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้นักศึกษาวิชาชีวศัพทมีทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ดีขึ้น รวมไปถึงการนำเสนอเพื่อให้เพื่อนครู ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ และยังมีการเติมเต็มจากวิทยากรทำให้นักศึกษาที่เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจ และมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ประมะ แก้วพวง (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูมัธยมศึกษา โรงเรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า หลังการใช้ชุดฝึกอบรมครู มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมีความเหมาะสมมาก ซึ่งในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญสำหรับครูผู้สอนเนื่องจากเป็นสิ่งกำหนดกระบวนการ กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุไปยังเป้าหมาย สอดคล้องกับ สุพรรณภา จันทรวัง (2556) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญคือ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวางแผนการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นหัวใจของการนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่กำหนดไว้ว่าจะต้องเลือกใช้กิจกรรมกระบวนการเรียนการสอนลักษณะใดจึงจะสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สอดคล้องกับ สุปงกช ขำขันมะลี (2559) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของครู ทำให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนการสอนในแต่ละเนื้อหา และมีประสิทธิภาพ ใช้เป็นแนวทางในการสอนของครู เป็นของมูลที่ใช้พัฒนาการเรียนการสอนและป็นผลงานที่บ่งชี้ความเชี่ยวชาญของผู้จัดทำ สอดคล้องกับ อารณณ์ ใจเที่ยง (2553) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญทำให้ผู้สอนสอนด้วยความมั่นใจ มีแผนมีเป้าหมาย และมีทิศทางในการสอน ไม่ใช่สอนอย่างเลื่อนลอยสอนที่ตรงตามหลักสูตร ทั้งด้านจุดประสงค์ เนื้อหาสาระที่จะสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการใช้สื่อการสอน และการวัดผลและประเมินผล การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้มี

ความสำคัญสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูที่จะพัฒนาไปเป็นครูผู้สอนในอนาคต และนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรบเรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูมีความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรบ เรื่อง การจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการฝึกอบรบที่มีเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรบ ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรบได้รับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิธีการฝึกอบรบ เน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรบได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรบมีความรู้และความเข้าใจ และมีความชำนาญในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรบมีความพึงพอใจการฝึกอบรบ ซึ่งสอดคล้องกับ เสาร์ตัน แก้วใจเย็น (2557) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการฝึกอบรบ วิธีการที่ช่วยเสริมสร้างพัฒนาความรู้ความชำนาญให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรบได้เป็นอย่างดี และสามารถทำให้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นไปในทางที่ดีและเป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ (ภิญญาดา พรหมสีนง, 2560) กล่าวว่า การฝึกอบรบที่ตรงกับความต้องการ จะต้องพัฒนาเกณฑ์ขึ้นมาเพื่อใช้ในการตรวจสอบความรู้ ขั้นตอนของผู้เข้ารับการฝึกอบรบ กำกับการฝึกอบรบ ประเมินการฝึกอบรบ และการนำความรู้ไปใช้ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการฝึกอบรบที่ตรงตามเป้าหมายของการฝึก รวมไปถึงวิธีการที่ใช้ในการฝึกอบรบจะส่งผลให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรบมีความพึงพอใจกับหลักสูตรที่เข้ารับการฝึกอบรบ และยังสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริงได้

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง สามารถนำหลักสูตรการฝึกอบรบนี้ไปใช้ในการจัดการฝึกอบรบการจัดการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูได้ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรบควรมีหลักสูตรฝึกอบรบที่เน้นไปที่กระบวนการและทักษะของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความเข้าใจในแต่ละทักษะกระบวนการของการจัดการเรียนรู้อย่างยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรบการจัดการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูในสาขาอื่น ๆ และควรทำการศึกษาพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรบการจัดการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรบอย่างต่อเนื่อง โดยการทำศึกษากับนักศึกษาวิชาชีพครูในสาขาอื่น ๆ และสถาบันอื่น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จิตติน เพลงสั้นเที่ยง. (2564). **ผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิตติวิสุทธิ วิมุตติปัญญา และคณะ. (2563). **การพัฒนาหลักสูตร Curriculum Development**. (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- จุฑามาศ เพิ่มพูนเจริญยศ. (2561). **การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ผ่านห้องเรียนอัจฉริยะสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- เทิดศักดิ์ โปธิสาขา. (2557). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับครูเพื่อเสริมสร้างการอ่านการเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ประมะ แก้วพวง. (2563, ตุลาคม 1). “การพัฒนาชุดฝึกอบรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูมัธยมศึกษาโรงเรียนในจังหวัดเพชรบูรณ์.” **วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา**. 14(4) : 1-14.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2558). **ปรัชญาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ**. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภิญญา พรมสีนอง. (2561). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การแปรรูปแบบผลิตภัณฑ์จากขี้ผึ้งเป็นเครื่องสำอางสำหรับกลุ่มชาวบ้าน ตำบลวังทอง จังหวัดพิษณุโลก**. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- รุ่งทิศา จันทน์วัฒนวงษ์. (2557). **การพัฒนาหลักสูตร**. (เอกสารประกอบการสอน). อุดรธานี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- วันทนา สิงห์นา. (2560). **ผลการจัดการเรียนรู้ แบบซิปปา เสริมด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ต่อมโนมิตลมฟ้าอากาศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สร้อยญา เนตรธานนท์. (2563, เมษายน 4). **ผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้และทัศนคติต่อการเรียนสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู**. **วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี**. 16(4) : 100-10
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). **สภาวะการศึกษาไทย ปี 2559/2560 แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0**. กรุงเทพมหานคร : สกศ.

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ “การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน” ครั้งที่ 2
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

12 : NICSLD

The 2nd National and International Conference on Sustainable Local Development (2nd NICSLD)

สุดารัตน์ เกียรติเจริญพันธ์. (2559, กุมภาพันธ์ 27). การศึกษามโนทัศน์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาชีววิทยาเพิ่มเติม เรื่อง ความหลากหลายทางชีวภาพที่ได้รับ
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
11(2) : 224-34.

สุบงกช ขำขันมะลี. (2559, มกราคม 19). ผลการใช้แผนและการจัดการเรียนรู้ เรื่องการหาพื้นที่ผิวและ
ปริมาตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค
STAD ร่วมกับเทคนิค KWDL. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สาขามนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์. 8(1) : 109-22.

สุพรรณภา จันทร์วิ้ง. (2556). การพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีปัญหา
และแผนการจัดการเรียนรู้ แบบพลศึกษา 5 ชั้น เรื่อง การเคลื่อนไหวและการเล่นเกม กลุ่มสาระ
การเรียนรู้สุขศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

เสารัตน์ แก้วใจเย็น. (2557). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การเลือกขนาดตัวอย่างและการใช้สถิติ
ที่เหมาะสมกับการวิจัย สำหรับบุคลากรสนับสนุนวิชาการ คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮาส์.

เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559). หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช.

Tyler Ralph W (1949). Basic Principia of Curriculum and Instruction. Chicago : The
University of Chicago press.

เกียรติบัตรการนำเสนอบทความ

NICSID 2024 NICSID 2024 NICSID 2024 NICSID 2024 NICSID 2024 NICSID 2024 NICSID 2024 NICSID 2024 NICSID 2024

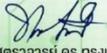

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มอบเกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวศศิگانต์ สุทธินนท์รัตน์

ได้เข้าร่วมนำเสนอผลงานแบบบรรยาย (ออนไลน์)
ในการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ "การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน" ครั้งที่ 2 : นวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
**The 2nd National and International Conference on Sustainable Local Development (NICSID 2024):
Innovation for Local Development**
วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2567

ขออำนวยการให้มีความสุข ความเจริญ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการศึกษาของชาติสืบไป
ให้ไว้ ณ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2567

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงเดช สอนใจ)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณิภา จุดทวน)
รองอธิการบดีฝ่ายยุทธศาสตร์การพัฒมาท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อลอง สุทอง)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ภาคผนวก ข
ผลการตรวจการคัดลอกผลงานทางวิชาการ

บทที่ 1 บทนำ

ORIGINALITY REPORT

16%	15%	1%	12%
SIMILARITY INDEX	INTERNET SOURCES	PUBLICATIONS	STUDENT PAPERS

PRIMARY SOURCES

1	Submitted to Chiang Mai University Student Paper	3%
2	sure.su.ac.th Internet Source	1%
3	Submitted to Rangsit University Student Paper	1%
4	kb.psu.ac.th Internet Source	1%
5	ithesis-ir.su.ac.th Internet Source	1%
6	graduates.kpru.ac.th Internet Source	1%
7	www.cmruir.cmru.ac.th Internet Source	1%
8	rsuir-library.rsu.ac.th Internet Source	1%
9	journal.nmc.ac.th Internet Source	1%

บทที่ 2

ORIGINALITY REPORT

19%	18%	1%	11%
SIMILARITY INDEX	INTERNET SOURCES	PUBLICATIONS	STUDENT PAPERS

PRIMARY SOURCES

1	Submitted to Chiang Mai University Student Paper	4%
2	kb.psu.ac.th Internet Source	2%
3	portal5.udru.ac.th Internet Source	2%
4	nuir.lib.nu.ac.th Internet Source	2%
5	digital_collect.lib.buu.ac.th Internet Source	1%
6	sure.su.ac.th Internet Source	1%
7	kalasin.nfe.go.th Internet Source	1%
8	dcms.lib.nu.ac.th Internet Source	1%
9	ir-ithesis.swu.ac.th Internet Source	1%

บทที่ 3

ORIGINALITY REPORT

24%

SIMILARITY INDEX

22%

INTERNET SOURCES

2%

PUBLICATIONS

13%

STUDENT PAPERS

PRIMARY SOURCES

1	grad.vru.ac.th Internet Source	2%
2	Submitted to Srinakharinwirot University Student Paper	2%
3	thesis.swu.ac.th Internet Source	2%
4	Submitted to Rajamangala University of Technology Isan Student Paper	2%
5	gsmis.snru.ac.th Internet Source	1%
6	ir-ithesis.swu.ac.th Internet Source	1%
7	ir.swu.ac.th Internet Source	1%
8	Submitted to Chiang Mai University Student Paper	1%
9	dept.npru.ac.th Internet Source	1%

บทที่ 4

ORIGINALITY REPORT

13%	12%	2%	5%
SIMILARITY INDEX	INTERNET SOURCES	PUBLICATIONS	STUDENT PAPERS

PRIMARY SOURCES

1	thesis.swu.ac.th Internet Source	2%
2	he02.tci-thaijo.org Internet Source	1%
3	kb.psu.ac.th Internet Source	1%
4	nuir.lib.nu.ac.th Internet Source	1%
5	research.otepec.go.th Internet Source	1%
6	ir-ithesis.swu.ac.th Internet Source	1%
7	www.repository.rmutt.ac.th Internet Source	<1%
8	grad.vru.ac.th Internet Source	<1%
9	ithesis-ir.su.ac.th Internet Source	<1%

บทที่ 5

ORIGINALITY REPORT

19%

SIMILARITY INDEX

19%

INTERNET SOURCES

3%

PUBLICATIONS

13%

STUDENT PAPERS

PRIMARY SOURCES

1	www.cmruir.cmru.ac.th Internet Source	2%
2	nuir.lib.nu.ac.th Internet Source	2%
3	research.kpru.ac.th Internet Source	1%
4	gnru2018.lpru.ac.th Internet Source	1%
5	Submitted to Chiang Mai University Student Paper	1%
6	so02.tci-thaijo.org Internet Source	1%
7	grad.vru.ac.th Internet Source	1%
8	www.chonburi.spu.ac.th Internet Source	1%
9	Submitted to Srinakharinwirot University Student Paper	1%

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	ศศิกานต์ สุทธินันท์รัตน์
วัน เดือน ปีเกิด	22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2538
ที่ทำงานปัจจุบัน	บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด 142 ถ.แพ่งสรรพศาสตร์ แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	หัวหน้าหน่วยนักวิชาการวัดและประเมินผล
ประสบการณ์การทำงาน	พ.ศ. 2562 - ปัจจุบัน นักวิชาการวัดและประเมินผล บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด 142 ถ.แพ่งสรรพศาสตร์ แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2561 คบ. การประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา